

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

TRATEK

813

DRUŠTVO

VSAK DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

SINDIKALNA PRIZNANJA

BELA KRAJINA - Na slavnosti seji Območne organizacije ZSSS Bele krajine, ki so jo v petek, 30. aprila, v Črnomlju pripravili v počastitev praznika dela, so najzaslužnejšim sindikalnim zaupnikom podelili sindikalna priznanja. Prejeli so jih: Sonja Lovrenčič iz črnomaljskega obrata semiške Iskre, Niko Drakulič iz suhorskega obrata Tovarne posebnih vozil, Dušan Rus iz metliške Beti ter sindikat v črnomaljskem Beltu.

HALO — ALO PIZZA!
(068) 24-415
ZARADI VAS

Diamant med vini

Lansko metliško ledeno vino bo najboljšje doslej

METLIKA - Metliška Vinska klet je lani že tretjič trgala grozdje laškega rizlinga za ledeno vino, kar je najvišji vinski predikat. Leta 1986 so v tej kleti sploh prvi v takratni Jugoslaviji pridelali ledeno vino. Razmere za tako posebno trgatvo so bile ugodne še leta 1988 in seveda lani.

Lani so posebej izbrane in odbrane grozde laškega rizlinga v vinomerskih nasadih trgali 29. decembra. Ob pol osmih zjutraj so bili vsi zaposleni v Vinski kleti v vinogradih, živo srebro v termometru pa je kazalo 10° C pod ničlo. Potrgano grozdje so takoj prepeljali v klet in ob pol enajstih dopoldne je bilo že sprešano. Mošt je imel 164 okslejevih stopinj ali 39,5 odst. sladkorja. Za primerjavo: laški rizling v redni trgovini je imel 79 okslejev, ob prejšnjih dveh ledenih trgovinah pa so v moštu namerili okoli 130 okslejevih stopinj sladkorja. Iz kakih 600 kg grozdja so iztisnili okoli 90 l mošta, se pravi, da je bil izpleen komaj 15-odstoten; drugače povedano: iz kilograma grozdja so iztisnili le 1,5 del metlišta. Iztisnili so res samo najboljšje od najboljšega.

Temu moštu so strokovnjaki v Vinski kleti seveda namenili posebno skrb. Alkoholno vrenje je s pomočjo posebnih selekcioniranih kvasovk potekalo počasi in enakomerno, pri stalni temperaturi do 15° C, in to skoraj do konca februarja. Potem so vino stabilizirali, očistili, sedaj je tudi že filtrirano in pripravljeno za stekleničenje. Enolog Tone Pezdirc pravi, da je sedaj že s 95-odst. gotovostjo moč trditi, da bo izredno, najboljše metliško ledeno vino doslej. Vino ima 166 g ostanka sladkorja na liter.

A. B.

Oblast naj ne ustvarja afer

Na prvomajskem srečanju dolenjskih delavcev na Debencu nad Mirno govoril predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič - Zahteve za delavske pravice

DEBENC - V prelestnem sončnem vremenu se je na tradicionalnem prvomajskem srečanju pri koči na Debencu nad Mirno zbrala tisočglava množica. Številni so pripesčili na vrh z Mirne ali nekoliko bližjih točk prizorišča delavskega snidenja. Prijetno vzdusje je soustvarjal tudi občinski pihalni orkester iz Trebnjega.

Predsednik največje sindikalne organizacije na Slovenskem - ZSSS, Dušan Semolič, je ob prazniku opozoril na tiste delavske pravice, ki jih ne uresničujejo ali pa jih celo grobo kršijo. Najprej je pozval oblast, naj raje prisluhne delavkam in delavcem - sindikatom, če že mora prisluškovati, in naj namesto afer ustvarja možnosti za trdno in zdravo gospodarstvo, ki nas lahko pripelje v drugačno perspektivo od tiste, ki se nam vsiljuje danes. Oblast naj ne ustvarja afer, naj se z njimi ne

ukvarja, kot da je to naš največji problem. "Kajti, ko se bo megla popolnega nezaupanja razpršila, bodo ostali revščina in zamujeni čas, priložnosti in uničena podjetja. Semolič je nato pozval oblast, naj vzpostavi učinkovito, hitro sodno varstvo, ko se delavec v svojem obupu in stiski zateče po svojo pravico na sodišče. Zaposlenim naj prizna pri lastninjenju, da so prav oni tisti, ki so desetletja garali ob nizkih plačah in so življenjsko zainteresirani za ohranitev delovnih

PRIZNANJA - Predsednik Območne organizacije ZSSS za Dolenjsko Igor Vizjak in sekretarka Bojana Kordiš sta podelila na Debencu letošnja priznanja OO ZSSS Mojci Dani; Janezu Bračku, predsedniku sindikata KPD Dob; sindikatu novomeškega Laboda; Branetu Bambiču, predsedniku sindikata tovarne Krka; Živojinu Brkiču, predsedniku sindikata Komunale Novo mesto, in Zvonetu Pavlinu, predsedniku sindikata Adrie Caravan. Vsem je čestital tudi slavnostni govornik Dušan Semolič (na posnetku).

proizvajali delovne invalide. Oblast naj prisluhne tudi 120.000 brezposelnim, ki bi radi prišli do socialne varnosti z delom, ne pa s socialnimi podporami.

P. PERC

PO OKUSU DOMAČINOV - Prvo temo je dobil Novomeščan, član I. slovenske ekipe Gorazd Štangelj. Progo, dolgo dobrih pet kilometrov, je prevozil v manj kot šestih minutah. "Boj med takšno kolesarsko zasedbo bo neizprosno in moja zmaga na prvi preizkušnji še ne pomeni, da bom spredaj tudi na drugih etapah." (Foto: J. Pavlin)

Prvi Štangelj

V ponedeljek se je v Novem mestu začela dirka "Po Sloveniji 93"

NOVO MESTO - V ponedeljek popoldan se je z dirko po ulicah Novega mesta pričela večetapna mednarodna kolesarska dirka "Po Sloveniji 93". Prologa - posamičnega kronometra na 5 kilometrov dolgemu krogu okoli mesta - so med 92 kolesarji iz 13 držav dobili slovenski kolesarji. Kar sedem jih je bilo spredaj, med njimi pa tudi trije Novomeščani: Gorazd Štangelj iz ekipe Slovenija I je v cilju na Glavnem trgu pripeljal najhitreje, Baloh iz Krke je prikolesaril peti čas, Bogdan Fink pa sedmega. Prava dirka se je pričela v torek zjutraj, ko so udeleženci vozili najdaljšo od etap, 189 kilometrov dolgo progo od Otočca do Celja. V naslednjih dneh do nedelje, 9. maja, bo dirka potekala na cestah Rogaske Slatine in Ptuj, v Krškem bo v četrtek, 6. maja, moštveni kronometer. Kolesarji bodo še isti dan vozili tudi v Čateških Toplicah, dan kasneje bo etapa od Otočca do Ljubljane, zatem od Ajdovščine do Kranjske Gore, cilj pa bo spet v Novem mestu z nedeljsko dirko na znani progi Otočec-Ratež-Glavni trg. Upajmo, da se bodo člani slovenske ekipe in kolesarji Krke dobro odrezali.

J. P.

Terme Čatež so lahko za vzor!

Tako je ob otvoritvi novega dela termalne riviere dejal državni podsekretar za turizem Bogo Umek - Do konca leta še pokrita riviera - Nujna povezava s Hrvaško

ČATEŽ OB SAVI - V čateških Termah so dobro poskrbeli za reklamo ob začetku nove kopalne sezone, saj so te dni odprli nov bazen s 700 kv. metri novih površin s termalno vodo in štirimi drsalnicami tik ob umetnem jezeru. Tudi tega so preuredili in ga namenljajo za čolnarjenje, ribarjenje in tudi kopanje. S tokratno naložbo, vredno milijon mark, imajo gostje v Termah poleg jezera na razpolago še 6.000 kvadratnih metrov bazenov s termalno vodo. Do konca letošnjega leta bo končana še druga, veliko večja naložba - zaprta termalna riviera s 1200 kv. metri vodnih površin.

Glavni direktor Term se lahko pohvali z dobrim poslovanjem in tudi s povečanjem nočitev v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Na Čatežu so zabeležili kar 7,2 odst. vseh nočitev v Sloveniji, dve tretjini naložb (letos jih bo za 12,5 milijonov mark) so pokrili z lastnimi sredstvi, ne jemljejo kreditov in predvsem ne vlagajo v nobeno stvar, za katero ni zagotovila, da bo prinašala dobiček. Terme so že od začetka leta 1991 organizirane kot delniška družba. Delničarjem, ki so pokupili že vse

izdane delnice v skupni vrednosti 10 milijonov mark, izplačujejo v obliki dividend kar petino vloženega kapitala.

"Zaradi vsega tega so lahko Terme Čatež vzor še marsikateri drugi organizaciji," je ob otvoritvi bazena dejal Bogo Umek, podsekretar za turizem v Ministrstvu za gospodarske dejavnosti. "Kot država premalo naredimo za turizem, saj nimamo še niti enega turističnega predstavništva v tujini, nič ne damo za promocijo, ne vlagamo v turizem, medtem ko nam za

vložke v brezperspektivne gospodarske panoge ni škoda denarja. Slovenija se bo morala nasloniti na zunanje prodajne organizacije in se pri trženju turizma spet slej ko prej povezati z Hrvaško zaradi privlačne kombinacije slovenskih gora in zdravilišč ter hrvaškega morja," je predlagal.

Delež tujih nočitev v Termah spet narašča: od predlanskih 6 in lanskih 13 na letos načrtovanih 20 odstotkov. "Za nas so domači gosti prvi, vendar v prihodnjih letih pričakujemo med njimi več kot polovico tujcev, v Mokricah pa tudi do 90 odst. Menim

• V Termah ustrežejo s ponudbo množičnemu turizmu in tudi zahtevnim gostom. Čeprav so v zadnjih letih zelo povečali kopalniške zmogljivosti, niso pozabili na zdravstvo. Njihov zdravstveni del je trenutno povsem zaseden. V letošnjem letu bodo obnovili Zdraviliški dom, vanj namestili naj-sodobnejšo opremo in ob njem odprli nove lokale. Vsi zdravniki so se specializirali na podiplomskem študiju, poleg tega z gosti delajo tudi magister in dva doktorja medicinskih znanosti. Terme Čatež so dale vlogo za pridobitev koncesije za vse specialistične zdravstvene in zobozdravstvene dejavnosti.

pa, da je bolj pomemben prihodek na gosta, ki se po večjem padcu zdaj spet dviguje. S termalno riviero, z do konca leta zgrajeno največjo pokrito riviero v tem delu Evrope in z golfom v Mokricah bomo naslednje leto zelo intenzivno nastopili na tujih tržiščih," je napovedal glavni direktor Borut Mokrovič.

B. DUŠIČ-GORNIK

Danes v Dolenjskem listu

- na 2. strani:
 - Kdo streže g. Dulcu po življenju?
- na 3. strani:
 - Agrokombinat kupuje ceneno vino
- na 4. strani:
 - Krko razburila »cestna afera«
- na 5. strani:
 - Konec predora ali samo privid?
- na 6. strani:
 - Krščanski vrtec kot alternativa
- na 7. strani:
 - Plaz še preži na žrtve
- na 9. strani:
 - Čemu več posluha: preteklosti ali sedanjosti?
- na 12. strani:
 - Nov podlistek: o Lazih in tamkajšnji soli
- na 13. strani:
 - S polenom umoril sovaščana

MARSIKOMU NAMESTO MORJA - V času prvomajskih počitnic je bilo na kopalnišču zelo živahno. Takole so se prvi kopalci spustili po novih vodnih drsalnicah na čateški termalni rivieri, ki bo popestrila počitnice in marsikomu nadomestila morje. Cene vstopnic so trenutno 300 tolarjev za odrasle in 250 za otroke, za vožnjo po drsalnici pa je treba še doplačati. (Foto: B. D.-G.)

Smo v slepem črevesu

O tem, kako pomemben bi lahko bil turizem za Slovenijo, danes govorijo le še državni podsekretarji. Kot da so na višjih ravneh na to, nekdanje opevano gospodarsko dejavnost, povsem pozabili.

Slovenija nima v tujini niti enega turističnega predstavništva, premalo da na promocijo turizma in raje rešuje tudi najmanj perspektivno industrijo, kot da bi vložila kaj tudi v turizem. Poleg tega slabo sodeluje s tujimi prodajnimi organizacijami in ji ne uspe povezati se niti s sosednjim hrvaškim turizmom. Po nekaterih ocenah bo slej ko prej to morala storiti.

Poleg bogatenja ponudbe je v turizmu danes izrednega pomena tudi učinkovito trženje. Mimo so namreč časi, ko so tujci prihajali k nam sami od sebe, pač zato, ker smo bili poceni turistična država pa še ob poti k toplemu jadranskem morju ali h grški obali. Z vojno v soseščini je naša država postala slepo črevo, od koder ni več naprej nobenih poti. Na tranzitni turizem zlepa ne bo mogla več računati, zato bi se morala še toliko bolj potruditi, da bi k nam privabila goste. Povedati bi jim morala, kdo je in kaj ima, ter vztrajati tako dolgo, da bodo zares prepričani. Zaenkrat ni prav nobenih resnih znamenj, da bi se kdo posebej trudil v tej smeri. Tako se lahko upravičeno bojimo, da bodo v naše slepo črevo zašli le redki tuji gostje.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Do konca tedna bo še prevladovalo toplo in spremenljivo vreme s popoldanskimi plohami in nevihtami.

Kdo streže g. Dulcu po življenju?

Pismo direktorja Toma Janeza Dulca dr. Janezu Drnovšku in javnosti - Staro vodstvo Toma opozarja, da skušajo "kvazi podjetniki" divje lastniti tovarno - Dulc ima podporo trebanjske skupščine, ne pa tudi sindikata Toma

MIRNA - Dogodki v Tovarni opreme, d.d., Mirna (Tom) in okoli njene hčere, novomeške Adrie Caravan (AC), se vrstijo domala s filmsko naglico. Predvsem gre za nekakšno psihološko vojno, ko skuša vsaka stran dokazati svoj prav. Zaenkrat se zdi, da ima pobudo in več argumentov v rokah "odstavljeni" direktor Janez Dulc, ki naj bi imel podporo večine izmed 340 delavcev, ne pa tudi vodstva tovarniškega sindikata.

Dulc je v odprtem pismu opozoril predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška, da hočejo "čudne politične sile", ki se imenujejo sodobni podjetniki, čez noč uničiti vse to, kar je s trdim in zavzetim delom mirenski kolektiv ustvaril, posebej v zadnjih dveh letih. Mimogrede: Tom je lani na novo zaposlil več kot 50 novih delavcev, za letos pa predvideva povečanje števila zaposlenih vsaj za toliko delavcev. Kot resen dobavitelj avtomobilski industriji je Tom pridobil status A pri Renaultu. Lani je zaključil poslovanje z manjšim dobičkom, podobno načrtuje tudi letos, prihodek pa naj bi povečal za 40 odst. V zadnjih dveh letih Tom ni imel niti en dan blokiranega žiro računa.

Dulc pojasnjuje Drnovšku, kako

hočejo pod krinko, da so potrebne žrtve za sanacijo AC, v katero je vložila država oz. republiški sklad za razvoj že veliko denarja, uničiti Tom. Sklad za razvoj je februarja letos upravljanje Toma poveril trem delavcem novomeškega Novolina, ki hkrati po pogodbi vodijo sanacijo AC. "V svojih žprizadevanjih" je ta skupina šla že tako daleč, da je odstavela brez vsakih dokazov direktorja, danes pa so na nezakonit način obvladali tudi naš žiro račun. Obračamo se na slovensko javnost oz. njene najvišje predstavnike, da takoj ustavijo to početje, saj sta njen namen in cilj jasna. Skupina iz Novolina želi firmo spraviti na kolena, jo finančno izčrpati, potem pa za male denarje..." zaključuje dramatičen poziv Dulc v pismu dr. Drnovšku 26. aprila.

V Tomiju, internem glasilu Toma,

je Dulc še bolj konkretn. SDK očita, ker je dovolila, da so podpisniki njihovega žiro računa ljudje, ki niso zaposleni v Tomu in se razglašajo za njegovo vodstvo. To sta v.d. direktorice Ana Murn in njen namestnik Jože Baškovič. V ta namen naj bi celo ponaredili štampiljko Toma! "Nimajo niti toliko poguma, da bi prišli na Mirno, in so si pisarno uredili kar na gradu v Novem mestu, v varnem zavetju AC," očita jo Mirenčani. Dulc sporoča zaposlenim, da so se pripravili tudi na to obdobje, "ko se bodo nad našim žiro računom izživljali v Novem mestu", zato bodo poslovanje vodili prek računa svojega podjetja v družbeni lastnini Tom - Oprema, d.o.o., prek katerega bi sicer teklo celotno poslovanje tovarne AC v Brežicah, ki naj bi pred časom prišla v roke Toma, a je vse skupaj padlo v vodo. Dulc zatrjuje, da bi brez tega računa Tom že dobil odpoved Revoza, Tom pa si pri vseh dobaviteljih oz. poslovnih partnerjih prizadeva obdržati sloves solidnega plačnika.

Tom je tudi seznanil Sklad za razvoj s svojim predlogom o začasnih in

dokončni ureditvi lastništva in upravljanja v Tomu, ki so ga delavcem podrobno predstavili konec preteklega tedna. V Tomu so ocenili, da je zahteva sklada in AC, da bi lastnili le t.i. neprikoliški program, nesprijemljiva, saj potem prikoliški program ne bi imel več nikakršne prihodnosti. V reševanju zapletenih in napetih razmer v Tomu, kjer so poostri nadzor vratarke oz. čuvajske službe, odkar so začeli Janezu Dulcu po telefonu anonimno groziti in celo streči po življenju, se je vključila tudi trebanjska občinska skupščina. Imenovala je posebno komisijo, ki je ugotovila nezakonitost obstoječega upravljanja v Tomu. Na tej osnovi so ponovno vzpostavili legitimno upravljanje, ki se je v praksi že izkazalo kot primerno. Upravni odbor, ki opravlja tudi funkcijo skupščine, je sestavljen iz 7 članov, in sicer po tri iz AC in TOM, sedmi član in predsednik pa je predstavnik družbenopolitične skupnosti, trebanjski župan Ciril Pungartnik, so na zadnjih dveh sejah blokiral delničarji AC. Ker se vodstvo AC s takšno "trmoglavostjo" svoje hčere očitno ne sprijazni, so se v Tomu odločili, da pošljejo vse možne pravne poti za zaščito družbenega premoženja in svojih pravic. PAVEL PERC

Lahko bi se učili od mladih

V Šmarjeti 7. festival turističnih podmladkov - Pripravili predstavitev krajev - Zmagali Postojncani

ŠMARJETA - Ta kraj je bil te dni prizorišče 7. festivala turističnih podmladkov, ki ga je v letu turizma pripravila Turistična zveza Slovenije, izvedli pa učenci, učitelji in starši osnovne šole v Šmarjeti. Zbralo se je 43 osnovnošolcev iz 12 slovenskih šol. Pod geslom "Turizmu pomaga lastna glava" so pripravili projektne naloge z naslovom "Gremo na izlet".

Že prvi dan, ko so pričeli postavljati razstavo v telovadnici osnovne šole v Šmarjeti, je bilo videti, da bi se odrasli spet morali učiti od otrok, tako skrbno so le-ti pripravili projekte, turistične vodice, prave projektne raziskovalne naloge iz poznavanja domačih in drugih slovenskih krajev, preučevali so zgodovino, etnologijo in še marsikaj. Mladi turistični delavci iz krožka OŠ Miroslav Vilhar iz Postojne so po predstavitvi zbrali največ točk, pokazali so pravo malo knjigo, za katero bi težko verjeli, da so jo pripravili otroci. V šoli Topolšičica so se predstavili tako, kot bi bil njihov kraj največji in najlepši na svetu. V Polzeli so dokazali, da ves kraj dela za turizem, in še marsikaj

bi lahko zapisali. Še posebej so se izkazali kot doslej najboljši organizatorji podobnih festivalov učenci in učitelji šole gostiteljice pod vodstvom ravnatelja Jožeta Pečnika in mentorice turističnega krožka Anice Bobič. K sodelovanju so pritegnili kar 51 pokroviteljev, tako da so vsi udeleženci prejeli lepe nagrade.

Osrednja prireditev je bila drugi dan festivala in sta jo vodila Meta in Robert iz TV oddaje Klubklub. V navzočnosti predsednika Turistične zveze Slovenije dr. Marjana Rožiča in članov komisije so mladi krožkarji predstavili svoje zamisli na temo "Gremo na izlet". Prvo mesto so dodeli OŠ iz Postojne, drugo sta si razdelili OŠ iz Murske Sobotne in šolarji iz Topolšičice, tretji so bili člani turističnega krožka iz Slovenske Bistrice. J. PAVLIN

SODOBNO KROJENJE - V Tomu porabijo v zadnjem času ogromno energije za urejanje razmerij z "materjo" Adrio Caravan, ki jim dolguje že okrog 2 milijona mark. A navkljub temu razvojni načrti niso zastali. V proizvodnjo že uvajajo novo, računalniško vodeno krojilno linijo za avtomobilske prevleke, skratka za ves tekstilni program. Stala je okrog milijon mark. Storitnost pa se je povečala, tako da bo potrebnih pri teh delih 10 ljudi manj. Dipl. inž. elektrotehniko Miran Uhan (za računalnikom ravnokar pripravlja krojne slike) pravi, da bodo prihranili približno desetino materiala z večjo natančnostjo, storitnost pa je večja tudi takrat, ko je potrebna ponovljivost operacij. (Foto: P. P.)

Mariborsko pismo

Ropar izpeljal še najbolj čisto "privatizacijo"

Krajo pospešila privatizirana privatizacija?

MARIBOR - Tako kakor drugod po Sloveniji se tudi v Mariboru začenja obdobje preganjanja tako imenovanih "divjih privatizacij" nekoč družbenih podjetij. Ta podjetja so bila še nedolgo tega od "vseh nas", prenekatero med njimi pa je v minulih letih na sumljiv način prešlo v privatne roke, pa ne v roke najbolj pridnih, sposobnih in odgovornih strokovnjakov in delavcev, pač pa tudi v roke najbolj brezobzirnih posameznikov in različnih špekulanzov. Mariborska podružnica Službe družbenega knjigovodstva bo tako na osnovi prijav morala opraviti revizijo lastninjenja družbenega premoženja kar v 106 podjetjih. V času, ko so v nekaterih mariborskih podjetjih privatizirali družbeno premoženje, se je po mestu na veliko šušljalo, da posamezniki postopke "privatizacije privatizirajo", vendar takrat, ko je bil še čas, da bi nepravilnosti preprečili, ni nihče nič ukrenil. Danes pa, tako kakor je pri nas v navadi, vsi povprek udrihajo, s čimer ustvarjajo vtis, kakor da so vse dosedanje in bodoče privatizacije družbene lastnine v bistvu ena sama packarija in goljufanje poštenih ljudi.

Tudi direktor podružnice Službe družbenega knjigovodstva v Mariboru Črtomir Mesarič ne verjame prav veliko, da bo s sedanjim

TOMAŽ KŠELA

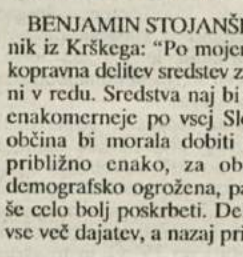
Drugorazrednost podeželja

Potem ko je Slovenija pometla z idejami o obvezni družbeni enakosti državljanov, se je trudila na vse kriplje, da kot država ja ne bi dala iz proračuna preveč denarja slovenskim nerazvitim območjem. Teh namenov niti ni preveč skrivala in tako si je nakopala očitke, da občinam jemlje denar. Če ga že ne jemlje, drži vsaj to, da ga občinam nerada da, kar na koncu pomeni isto. Tovrstno državno skromnost posebej boleče občutijo manj razvite in demografsko ogrožene občine, ki so daleč stran od državne prestolnice. Te občine po javni porabi zaostajajo za razvitimi in to lahko pomeni, da v revnejših slovenskih območjih dajejo ljudje več iz lastnih žepov, če hočejo živeti enako dobro kot njihovi sodržavljeni v bogatejših krajih. Družbena neenakost, ki so jo skušali državni uradniki utrditi tudi s predlagano delitvijo proračunskega denarja, je naletela na oster odpor županov večine slovenskih občin.

ANTON TOMC, direktor metliškega Kometa: "Ne samo da se mi v primerjavi z Ljubljano čutimo zapostavljene, tudi podatki kažejo, da smo res. To zapostavljenost pri javni porabi občutimo kot krivico. Ne samo da imajo v Ljubljani veliko večjo javno porabo na prebivalca, mi smo oddaljeni od središč, šolanje naših otrok stane starše veliko več, koliko manj možnosti torej za obisk kulturnih prireditev! Po drugi strani pa življenje v Metliki ni nič cenejše kot v Ljubljani."

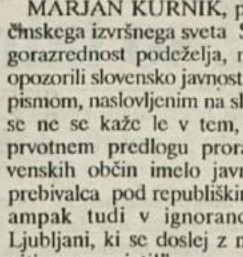
JOŽE MIHELČIČ, tajnik KS Semič: "Belokranjci smo v primerjavi s prebivalci Ljubljane ali drugih središč prikrajšani. Mi živimo na obrobju in smo zapostavljeni, kar se lepo vidi tudi po javni porabi na prebivalca. V šolstvu, kulturi, infrastrukturi, povsod smo prikrajšani. Vse moramo sami plačati in še krepko delati. Podobno je znotraj občine. Naša krajevna skupnost pa tudi nekatere druge so v primerjavi z občinami središčem zapostavljene."

BENJAMIN STOJANŠEK, elektrotehnik iz Krškega: "Po mojem tako neenakopravna delitev sredstev za javno porabo ni v redu. Sredstva naj bi se porazdelila enakomerneje po vsej Sloveniji. Vsaka občina bi morala dobiti na prebivalca približno enako, za območja, ki so demografsko ogrožena, pa bi bilo treba še celo bolj poskrbeti. Delavci plačujejo vse več dajatev, a nazaj pride bore malo."

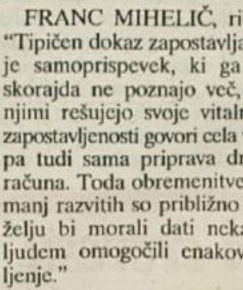
BOGDAN MATJAŠIČ, sekretar za urejanje prostora in varstvo okolja občine Brezice: "Po dosedanjih delitvi javne porabe bodo razvite občine svoj standard še izboljšale, medtem ko bodo ostale še na slabšem. Zato so prizadevanja manjših za spremembo kriterijev povsem upravičena. Javna poraba naj bo v vseh občinah enaka, da bi s tem preprečili zaostajanje nerazvitih območij."

MARJAN KURNIK, predsednik občinskega izvršnega sveta Sevnica: "Drugorazrednost podeželja, na katero smo opozorili slovensko javnost tudi z odprtim pismom, naslovljenim na slovensko vlado, se ne kaže le v tem, da naj bi po prvotnem predlogu proračuna 52 slovenskih občin imelo javno porabo na prebivalca pod republiškim povprečjem, ampak tudi v ignoranci gospode v Ljubljani, ki se doslej z nami ni hotela niti pogovarjati!"

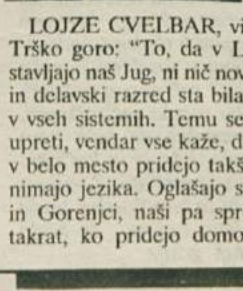
FRANC MIHELIČ, ribniški župan: "Tipičen dokaz zapostavljanja podeželja je samoprispevek, ki ga večja mesta skorajda ne poznajo več, manjša pa z njimi rešujejo svoje vitalne zadeve. O zapostavljenosti govori cela vrsta podatkov pa tudi sama priprava državnega proračuna. Toda obremenitve razvitejših in manj razvitih so približno enake. Podeželju bi morali dati nekaj več, da bi ljudem omogočili enakovrednejše življenje."

ALOJZ PETEK, predsednik kočevskega izvršnega sveta: "Številni podatki govorijo, da je kočevska občina dejansko zapostavljena Jug države. O njeni nerazvitosti in zapostavljenosti govori že podatek, da ima moderniziranih 11 odst. manj regionalnih in kar 35 odst. manj lokalnih cest kot ostala Slovenija. Zaradi velikosti občine so pri nas stroški na prebivalca večji kot v razvitejših centrih."

LOJZE CVELBAR, vinska klet pod Trško goro: "To, da v Ljubljani zapostavljajo naš Jug, ni nič novega. Podeželje in delavski razred sta bila zapostavljena v vseh sistemih. Temu se bomo morali vreti, vendar vse kaže, da iz Dolenjske v belo mesto pridejo takšni poslanci, ki nimajo jezika. Oglašajo se bolj Štajerci in Gorenjci, naši pa spregovorijo šele takrat, ko pridejo domov."

CIRIL PUNGARTNIK, predsednik občinske skupščine Trebnje: "Dostikrat sem poudaril, da se v republiki mačehovsko obnašajo do podeželja pri delitvi davkoplačevalske pogače in da je že skrajni čas, da ta država tudi s pomočjo proračuna izenači svoje državljanje. Tudi ali še posebej v naši občini morajo ljudje zaradi razpršene poselitve prispevati ogromno denarja in še lastnega dela za t.i. infrastrukturo, česar v Ljubljani očitno ne cenijo dovolj."

JELOVICA

Šk. Loka, Kidričeva 58, tel.064/631-241, faks/632-261

na sejmu v Mariboru od 11.-15. 5. 1993

TEROTECH

HIŠE, URATA, OKNA, SENCILA, URTNE GARNITURE 10% popusta

ZA OPUŠČENI PROGRAM do 35% popusta

in na vseh prodajnih mestih Jelovice

NOVO MESTO Ob potoku 5, 068/22-772, METLIKA Vinogradniška41, 068/58-716, KRŠKO CKŽ 21, 0608/21-236 TREMEX Trebnje, KERA TRADE Zagorje ob Savi

W.A.M. TRICOTS

Proizvodnja tekstila in trgovina d.o.o. ČRNOMEI.J

Novoustanovljeno podjetje v lasti firme Wilhelm Weissmann Maschenmoden GmbH iz Nemčije objavlja več prostih delovnih mest za STROJNE ŠIVILJE

Nudimo vam zaposlitev v sodobno zasnovani proizvodnji v novih proizvodnih prostorih. Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom. Prijave z opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljite v 8 dneh na naslov: W.A.M. TRICOTS d.o.o., 68340 Črnomej, Belokranjska 28a. O izbiri bomo vse kandidate pismeno obvestili.

Izvrstna lanska metliška vina

Izredno kvalitetna vrhunska vina in vina posebnih trgatev iz metliške Vinske kleti - Posebnost je suha pozna trgatev - Lednemu vinu celo 19,5 točke

METLIKA - Te dni v metliški Vinski kleti stekleničijo sortna vina lanskega letnika iz belokranjskega vinorodnega okolišja, ki jih v prejšnjih letih skorajda ni bilo ali pa v majhnih količinah. Gre za chardonnay, ki ga v tej kleti polnijo tretjič, rumeni muškati (to je druga polnitev), renski rizling (prav tako ga polnijo šele drugič) ter sauvignon, ki kot belokranjski doživlja svojo premiero. Vse te sorte so za belokranjski vinorodni okoliš priporočene in so se v poskusih izvrstno izkazale.

Tudi tokrat ne gre za velike količine teh vin, so pa vsa vrhunske kakovosti, kar potrjuje že znano, strokovno preverjeno in potrjeno dejstvo, da se dajo v Beli krajini na najboljših legah iz visoko kakovostnih sort pridelati vina, ki se lahko kosajo z najboljšimi tovrstnimi v Sloveniji. To konec koncev kažejo

tudi ocene, ki so jih ta metliška vina dobila na ocenjevanju za zaščitno znamko oz. za dovoljenje za stekleničenje. Ocene za ta vina se gibljejo od 18,4 do 18,6 točke (od 20 možnih), kar je izvrstno za ta čas, ko so vina komaj ustekleničena.

V Vinski kleti so donegovi tudi troje vin posebne trgatev: laški

rizling pozne trgatev, izbor in ledeno vino. Ta izjemna vina bodo na trgu za svetovno znano ljubljansko razstavo vin Vino 93, se pravi konec avgusta, 2. "runda" pa pred novim letom. Ledeno vino sploh ne bo v redni prodaji, izbor pa bo moč dobiti le v specializiranih trgovinah. Čeprav pri teh vinih tudi ne gre za velike količine in si z njimi klet v prvi vrsti utrjuje svoje ime in veljavo, so ekonomsko pokrita.

Vsa ta vina so izjemno kvalitetna. Posebnost je suha pozna trgatev, se pravi brez preostanka sladkorja. Vino je izredno aromatično, zelo izrazit je vonj po žlahtni gnolobi. Za suho pozno trgatev so se v Vinski kleti odločili iz dveh razlogov: suhih pozni trgatev v Sloveniji ni in lanski letnik je bil zelo primeren za povrtje sladkorja do konca, in to zaradi nizke kisline in visokega odstotka žlahtne gnolobe - vsaj 80 odst. Zato ima to vino veliko alkohola (12,3 odst.) in veliko ekstrakta, kar se čuti v polnosti okusa. Na ocenjevanju v mariborskem Kmetijskem zavodu je to vino dobilo oceno 18,6 točke.

Ostali dve vini posebnih trgatev, izbor in ledeno vino, pa še nista bili na ocenjevanju za prodajo, ju je pa ocenila strokovna komisija na ocenjevanju vin za letošnje razstavo belokranjskih vin na Vinski vrgredi. Izboru so prisodili 19,2, lednemu vinu pa celo 19,5 točke, kar govori, za kakšno izjemno kakovost gre.

A. BARTEJ

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanč

Opazujmo in ne ukrepajmo na pamet!

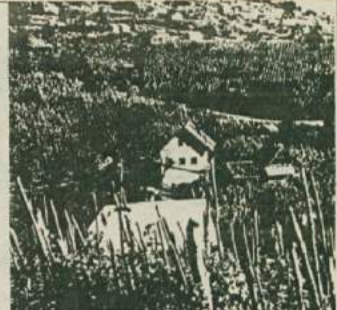
Zaščita vinograda

Letošnje pomlad so vremenske razmere za rast trte ugodne. Brstenje je potekalo hitro in enakomerno, vendar so se že pokazale razlike in neenakomernost razvoja pogankov. Razlog za to moramo iskati izključno v našem ukrepanju lani in letos.

Trs ob odganjanju uporablja zalogo hranil iz starega lesa. Če je bil lani preobremenjen ali ga je prizadela suša, ni ustvaril zaloge, zato očesa ne odganjajo enakomerno. Prva potreba po dušiku iz tal bo nastopila, ko bo razvitih 6 lističev. Izjemoma bo potrebno takrat dognojati, in to samo na zelo revnih tleh.

Razvoj pogankov ovirajo predvsem škodljivci, če jim nismo pravočasno preprečili naglega razvoja. Če ugotovimo, da poganjek raste v dolžino, lističi pa so ostali majhni in niso skodrani in žličasto zavahani navzgor, ampak normalne oblike, samo bolj blede rumeni, včasih pa tudi že rjavi, gre za napad rdeče sadne ali koprivne pršice. Če je več kot polovico od vsaj 50 pregledanih lističev (glejmo drugi listič od osnove poganjka) napadeno s pršico, je potrebno zatiranje. Primeren je pripravke nissorun, pozneje pa neoron oz. sinoron.

Trsno krodavost ali akarinozo lahko pričakujemo v vinogradih, kjer lani in letos še nismo uporabljali žvepljenih pripravkov ali namenskih pripravkov za njeno zatiranje. Napadeni lističi so skodrani, in če gledamo proti svetlobi, opazimo svetle pege z rjavjo piko v sredini, iz katere se širijo svetli, prosojni žarki. Najbolj primeren pripravek je tedaj tiograd E-35. Če smo škropili z močljivim žveplom v 2 - 3-odst. konc., ko so bili brsti močno napeti, in škropljenje izvedli dovolj natančno, nam akarinoza ne bi smela delati večje škode. Če se kljub navedenemu škropljenju lističi ne razvijajo normalno, ampak so zelo majhni in žličasto zavahani navzgor in na mladiki najdemo ozke vzdolžne

temne pege, je to lahko posledica pomanjkanja kalcija in napada tripsov. Proti tripsom delujejo zolon, basudin, metasis-toks itn. Predvsem na kislih tleh je priporočljivo uporabljati škropiva, ki vsebujejo apno. Prosim vse, da preverite razliko v učinkovitosti delovanja (pri spomladanskem škropljenju v času brstenja) med žvepleno-apneno brozgo in močljivim žveplom (pepelin). Priporočam, da uporabljate žvepleno apneno brozgo tudi za škropljenje na zeleno do cvetenja v koncentraciji 2%.

Če bodo še naprej pogostejše padavine, bo potrebno škropiti proti črni pegavosti, zlasti v vinogradih, kjer se bolezen močno pojavlja in ni uporabljena bordojska brozga oz. galica. Priporočam uporabo dithana M 45. Ob obilnejših padavinah in daljšem deževnem obdobju bo možen napad peronospore, če bodo jutranje temperature nad 12°C. Oidij bomo do cvetenja zatirali samo z žvepljenimi pripravki in karantonom.

Sedaj čimprej opravimo redčenje odvečnih pogankov na šparonih in starem lesu. Svetujem, da na starem lesu pustite en ali dva primerna poganjka blizu tal za pomladitev trsa. Odvisno od sorte oz. velikosti listov na dolžinski meter, pustimo rasti 12 do 18 mladice, če bo nastavka prevleč, bomo po cvetenju, ko se jagode zavežejo, odstranili odvečne grozde.

V bujnih vinogradih namesto mulčenja kosimo, in to čim pozneje. Priporočam škropljenje z listnimi gnojili, ki vsebujejo znane količine mikroelementov (folifertil ali fertina G1). V slučaju pomanjkanja dušika je primerno škropiti z 1-odst. raztopino ureje. Večje pomanjkanje dušika lahko nastopi šele po končanem cvetenju.

Da zagotovimo primeren les za locnje v prihodnjem letu, je koristno, če so pogjali predebeli poganjki na vzgojnih reznikih, da eno ali dve taki mladici čim prej vrščikamo nad 3. ali 4. listom in pustimo rasti dva do 3 zalistnike. Predvsem pa ne smemo delati na pamet, ampak izkoristimo lastne izkušnje, se posvetujemo, opazujemo vremenske razmere in skladno s potrebo pravočasno in natančno škropimo.

Inž. JOŽE MALJEVIČ

POLNITEV IZBORA - Takole so prejšnji teden v polnibnici metliške Vinske kleti stekleničili lanski laški rizling izbor. To izvrstno vino, ki je na ocenjevanju za razstavo belokranjskih vin dobilo 19,2 točke od 20 možnih, bo sedaj nekaj mesecev odležalo v steklenicah, preden ga bodo dali v prodajo v specializiranih trgovinah. (Foto: A. B.)

● Odnos vlade do kmetijstva je tak, kot če bi se kdo utapjal, pa bi si reševalci vzeli tri dni za premislek, kako naj ga rešijo. (Matija Lesar, kmet iz ribniške občine, izjava tedna v Knečkem glasu)

Z NOVOMESKE TRZNICE

V ponedeljek smo na tržnici izpisali cene naslednjim pridelkom: jajca so bila po 12 tolarjev, slivovka po 450, liter smetane 400, sirček 200, jabolka 40, solata berivka 100 (merica), sadike zgodnjega zelja in solate 100, špinaca 100, šopek mlade čebule 50, šopek peteršilja 30, kilogram ocvirkov 400, mavrahi 500, šopek nageljnov 300, radič 300, suho sadje 200, fižol 150 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so banane stale 126, pomaranče 60, paradižnik 315, čebula 53, mehka solata 252, korenje 169, kisel zelje 145, limone 99 in cvetača 203 tolarje. Pri Deladiniju so banane 100, fižol 200, paradižnik 290, španske pomaranče 100, solata 200, kivi 130, paprika 350, kumare 210, lubenice 300, čebula 80, grozdje 480 tolarjev.

Kmetijski nasveti

Začne se s štetjem plevela

Prav na letošnji dan Zemlje, 22. aprila, je Slovenija dobila dolgo pričakovano "darilo" - predlog zakona o varstvu okolja. Ta naj bi pomagal zajeziti na videz neustavljivo uničevanje naravnega okolja in bil zakonsko izhodišče za vse naravovarstvene ukrepe tudi na področju kmetijstva. Podpora bo s tem dobila tako imenovano integrirano pridelovanje oz. bio kmetijstvo, ki bo bolj upoštevalo naravne zakonitosti in varstvo narave.

Poglejmo si, kaj to pomeni na področju zatiranja plevelov, kjer je v zadnjih desetletjih "kemijska" neusmiljeno zagospodarila, ne da bi se pretirano spraševala, kaj strupeni herbicidi prinašajo zemlji. Bio kmetijstvo se vrača nazaj k naravi in zahteva omejevanje, kjer je le mogoče. In mogoče je marsikje in marsikdaj. Tako so denimo nemški raziskovalci ugotovili, da v 85 do 90 odstotkov vseh primerov v pridelovanju žita ni potrebno več kot enkratno škropljenje s herbicidi, desetina vsega žita pa ima tako močne lastne konkurenčne sposobnosti, da premaga plevel celo brez njih. Podobne raziskave bi bile izjemno koristne tudi za druge poljščine in kmetijske kulture, v katerih brez potrebe porabimo velikanske količine kemičnih pripravkov.

Po novem naj bi bilo prvo vprašanje vsakega zaščitnega posega, ki ima v sebi nevarnost za naravo in s tem človeka, ali je v resnici nujno potreben. Ko gre za varstvo pred pleveli, je najprej potrebno strokovno neoporečno ugotoviti zapleveljenost oz. njeno kritično mejo, ki je za gojeno rastlino nevarna. V ta namen uporabljajo metodo štetja plevelnih rastlin v povprečnem vzorcu, ki ga dobijo tako, da s posebnim kovinskim okvirjem velikosti 31,5 x 31,5 cm na več krajih njive odvzamejo posamične vzorce in izračunajo povprečje.

Da je ugotovitev kritične meje zapleveljenosti zanesljiva, je potrebno poznati najvažnejše plevelne rastline in njihovo agresivnost. Prav tako je treba poznati lastne konkurenčne sposobnosti gojene rastline. Če je na primer žito pokrilo tretjino njivske površine, ima v sebi že toliko moči, da bo samo zadušilo plevel, in herbicidi ne bodo potrebni.

Inž. M. L.

Izbrana vina za Vigred

Ocenjevanje vin za razstavo belokranjskih vin v okviru letošnje Vinske vrgredi - Veliko vin izločenih

METLIKA - Na ocenjevanje za letošnje razstavo belokranjskih vin v okviru Vinske vrgredi so vinogradniki poslali kar 451 vzorcev belokranjskih vin lanskega letnika, kar je največ doslej. Od tega je bilo 364 vzorcev belih in 87 vzorcev rdečih vin.

Med belimi vini je bilo največ, kar 250 vzorcev, belokranjskega belega vina, 47 vzorcev je bilo laškega rizlinga, 14 rumenega muškata, 11 vzorcev belega pinota, 9 renjskega rizlinga, 6 šardoneja, 5 sovijnona itd. V oceno je prispelo tudi nekaj vin s predikati.

Rdečih vzorcev je bilo, kot rečeno, 87, največ, 46 vzorcev, pa metliške črnine; 16 vzorcev je bilo rozeja, 15 belokranjskega rdečega, 8 modre frankinje, po 1 vzorec pa žametne črnine in modrega pinota.

Prispele vzorce sta najprej ocenili komisiji, sestavljeni iz domačih vinogradnikov, ki sta ju vodila mag. Julij Nemanč in inž. Tone Pezdirc, enolog v metliški Vinski kleti. Naloga tega predocenjevanja je bila izločiti vina z napakami in boleznimi.

Tudi tokrat se je potrdila stara resnica, da je v kakovostnih letinah, kakršna je bila lanska, težje kletariti. Že na predocenjevanju so izločili 133 vzorcev vin, in sicer 101 vzorec belih vin in 32 vzorcev rdečih vin. Strokovna komisija pod vodstvom dr. Dušana Terčelja pa je izločila še 49 vzorcev belih vin in 12 vzorcev rdečih, tako da je bilo skupaj

VELIKO IZLOČENIH VIN - Že na predocenjevanju sta komisiji, sestavljeni iz domačih vinogradnikov, zaradi napak in bolezni izločili veliko vzorcev belokranjskih vin. (Foto: A. B.)

izločenih kar 194 vzorcev od skupaj 451 prispelih. Od 364 vzorcev belih vin je izločenih 150, od 87 rdečih pa 44, se pravi več kot polovica. Najpogostejše napake oz. bolezni so mlečni cik, oksidacija, vonj in okus po posodi, žveplovodik, miševina.

Prihodnjič, ko bodo že znani rezultati analize pa o ocenah, medaljah in šampionu letošnje razstave belokranjskih vin.

A. B.

Cenejše posojilo

Regresiranje obresti od posojil za letošnje kmetijsko pridelavo - Brez "r"

Z Uredbo in Navodilom o uveljavljanju finančnih intervencij v kmetijstvu (Ur. list št. 18/93) je bilo dodatno uvedeno regresiranje obresti za kreditiranje rastlinske pridelave in pitanje goveda. Odlok pomeni, da lahko kmetije dobijo kredit pri HKS ali katerikoli drugi banki za pridelavo pšenice, koruze za zrnje, oljnic, sladkorne pese in pitanje govedi. Za pridelovanje pšenice je mogoče najeti kredit za 4 mesece, in sicer v višini 10.000 tolarjev za vsak hektar, za vsak hektar posejane koruze za zrnje je mogoče dobiti kredit v višini 25.000 tolarjev za 7 mesecev, za vsako glavo goveje živine pa kredit v višini 42.000 tolarjev za 9 mesecev.

Regres za obresti na kredit je mogoče koristiti od 1. aprila dalje, računi za kupljeni reproductivni material pa morajo biti datirani od 1.1.1993 dalje. Regresiranje obresti pomeni, da morajo kmetije vrniti izposojeni znesek, povečan samo za R ali inflacijo, za mali r v višini 20 odst., to je realne obresti, pa banka uveljavlja regres. Če bi si kmet npr. za čas od 1.4. do 31.7. za pridelavo pšenice pri HKS izposodil 10.000 SIT, bi moral ob prodaji letine konec julija vrniti 10.571 SIT ob predpostavki, da bi bila inflacija ves čas taka kot v aprilu, ko znaša 1,4 odst.

Opozoriti pa je treba, da mora kmet pri najemu kredita plačati še zavarovalno premijo, kot jo zahteva lokalna zavarovalnica. Premijo ob sklenitvi kreditne pogodbe obračuna HKS v imenu zavarovalnice.

Inž. TANJA STRNIŠA svetovalna služba

VSA METLIŠKA VINA

METLIKA - Letos je oz. še bo v prodaji 15 buteljčnih vin iz metliške Vinske kleti, ki sodi v Kmetijsko zadrujo Metlika, in to od rozeja, metliške črnine do vin posebnih trgatev in arhivskih vin. Poleg teh prihaja iz te kleti še 5 kakovostnih vin z geografskim poreklom ter 5 namiznih vin. Izбира res za vsak okus, tudi za najzahtevnejšega.

AGRO d.o.o.

Prodajalna SEJALEC

C. kom. Staneta 3, Novo mesto

NA ZALOGI

Semenska koruza BC-175, 272, 312, 318; NSSC 444; Pioneer Eva
Zaščitna sredstva za varstvo rastlin - Primextra, Dual, Radazin itd.

Pričakujemo vas od 8. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure.
Tel.: (068) 24-132

IZVRSTNA LANSKA METLIŠKA ČRNINA

METLIKA - Vin rednih trgatev lanskega letnika iz metliške Vinske kleti še ne prodajajo, metliška črnina mlado vino pa je pošlo že kmalu po novem letu. Ostala lanska vina še zorijo, tako da je v prodaji še letnik 1991. Zlasti lanska metliška črnina kaže na izredno kakovost. Solidna sta tudi belokranjec in rose.

Inž. Darko Marjetič

Agrokombinat kupuje ceneno vino

Če hočejo prodati tudi kaj domačih vin z geografskim poreklom, morajo trgovcem ponuditi najcenejša vina, po katerih sprašujejo kupci

KRŠKO - Mnogi krški vinogradniki so ogorčeni nad informacijami, da Agrokombinativa vinska klet kupuje vino od drugod. Eden naših bralcev nas je poklical na dežurni telefon in obvestil o takem dogajanju, saj je na lastne oči videl, kako so iztovarjali cisterno s 25.000 litri kupljenega vina. Direktor podjetja Ivan Kozole in Darko Marjetič, ki vodi vinogradništvo in kleti v podjetju, tega nista zanikala. Povedala pa sta, da zadeve niso tako enostavne, kot jih vidijo nekateri občani.

Agrokombinat je jeseni za razliko od mnogih drugih klet odkupoval vse grozde, iz katerega so pridelali 200 vagonov ali 2 milijona litrov vina. V pogodbah so zapisali, da bo plačilo po prodaji in tega so se doslej držali. Do sedaj jim je uspelo prodati 15 odstotkov domačega vina. Pridelovalci so že prejeli 10 odstotkov plačila, nekaj dodatnih odstotkov pa bodo deležni še v maju. Prodaja glede na izgubo južnih tržišč in padec kupne moči v Sloveniji ne gre najbolje.

In zakaj kupujejo vino, če so ga doma polne kleti? "Naša namizna vina imajo geografsko poreklo in sodijo v srednjo kakovostno kategorijo. Pridelava enega litra takega vina nas stane 60 tolarjev, zato v trgovini ne morejo biti poceni. Na žalost pa kupci iščejo predvsem najcenejša vina, zato njihovim potrebam sledijo tudi trgovci. Če želimo sploh kaj prodati, jim moramo ponuditi predvsem poceni vina najslabše kakovosti in šele nato naročijo pri nas še nekaj cvička ali drugega vina s poreklom. Vin tako nizke kakovosti, ki bi jih lahko prodajali po tako nizkih cenah, v Krškem nimamo, zato jih moramo kupiti," je pojasnil dipl. inž. Darko Marjetič.

Po besedah direktorja Kozoleta želi Agrokombinat čimprej prodati svoje vino, saj polne kleti bremenijo podjetje. Ker morajo trgovcem ponuditi

od najcenejših do najboljših vin, nimajo druge izbire, kot da ceneno vino kupujejo drugje. Trenutno dosega

tako vino 20 odst. prodanih količin. "Prehod na zadružna pravila pri plačevanju je težak predvsem prvo leto. Zavedamo se, da kmetje računajo na denar, ker ga nikjer drugje, ne pri bankah in ne državi, ne morejo dobiti. Kljub temu ne moremo delati izjem, saj bi nas to uničilo. Odkupljeno grozde bomo plačevali postopoma,"

B. D.-G.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Več kuhajmo s sirom (2)

Sir iz zamrzovalnika je po krajšem času že primeren za ribanje. Takšen sir je okusna sestavina raznih zloženk, narastkov ali pa z njim potresemo kuhane jedi, kot so dušen riž, pire krompir, testenine ali polenta. Sira nikoli ne dodajamo vročim juhama ali omakam, ker se beljakovina sesiri in se loči od masčobe. Toplota jedi naj bo le tolikšna, da se sir zmehča.

Najboljše vrste sira za dodajanje toplim jedem so parmezan, grojer in druge vrste trdih in zrelih sirov, ki so primerni tudi za fonje. Najbolj izrazit okus med siri ima parmezan, ki ga naribanega potrebujemo k testeninam, rižoti in zelenjavnim juhama. Svojevrsen okus ima tudi kozji sir, ki se lepo poda k divjačini. Enako pikantni so tudi siri s plemenito plesnijo.

Sir je lahko tudi temeljna sestavina nadeva. Če hočemo nadevati raviole, pripravimo mešanico skute in parmezana. Za dodatek zelenjavni plošči lahko

pripravimo okusne sirove krokete. Potrebujemo 500 g camemberta, gosto bešamelovo omako iz 60 g surovega masla, 60 g moke, 1/2 l mleka, soli, popra, žlico gorčice, muškatanega oreška in 3 rumenjaka. Za paniranje pa pripravimo 60 g moke z dodatkom soli in popra, 2 stepeni jajci in 100 g belih drobtin. Za cvrenje uporabljamo le rastlinsko olje. Sir grobo sesekljamo in ga nprimeamo bešamelovi omaki ter rumenjkom. Zmes kratek čas segrevamo, da postane gladka in gosta. Pazimo, da ne zavre! Nato zmes odstavimo v vmešamo sol, poper ter muškati. Maso dobro premešamo in preložimo v premazan pekač, poravnamo zgornjo plast ter postavimo za dve uri v hladilnik, da se dobro strdi. Nato pekač na hitro pogrejejo, da zmes odstopi, nato jo prevrnemo na pomokano desko. Zrežemo jo na poljubno dolge krokete in paniramo. Olje segrejejo na 190°C, da postanejo krokete zlatorjavi.

Železničarji ustavljajo vlake

Slovenske železnice se ob pomanjkanju prometa bojijo, da se bodo vagoni in lokomotive ustavljali - Konec zelenega - Imajo Francozi rajši cestni prevoz?

NOVO MESTO - Slovenski železničarji pogosto naštevajo težave, s katerimi se srečujejo pri delu. Pogosto naštevajo premajhno zasedenost vlakov, s čimer hočejo opozoriti na nedonosnost prevozov po tirih. Včasih v črnogledosti glede svoje gospodarske prihodnosti celo napovedujejo, da se bodo začeli vlaki ustavljati sami od sebe, če država ne bo primaknila denarja vsaj za nujno vzdrževanje lokomotiv in vagonov.

V železničarskih krogih in v javnosti ves čas krožijo govornice o ukinjanju premalo zasadenih potniških vlakov, kar je za nekatere skoraj enako neprijetno dejstvo, kot bi bilo samodejno ustavljanje lokomotiv. Da govornice niso iz trte izvite, potrjuje odločitev Slovenskih železnic o ukinitvi zelenega vlaka na dolenski progi. Železničarji ob vsem tem pravijo, da premalo zasadeni poslovniki vlak iz dolensko-belokranjskega zaledja ima zamenjavo, ustrežno zanimanju in zahtevnosti večine njegovih potnikov, saj bo po enakem voznem redu vozil na Dolensko nižerazredni vlak.

O ozadju odločitev glede "zelenca" pravi Jurij Bizjak, šef novomeške sekcije za promet pri Slovenskih železnicah, tole: "Če gledamo globalno, potniški promet ni rentabilen. Če pokriva 70 odstotkov lastnih stroškov, je veliko, donosnejši so mogoče samo nekateri šolski in delavski vlaki."

Tovorni vlaki so v Sloveniji kot tudi na Dolenskem vse manj zasadeni,

zato železničarji ne morejo zaslužiti dovolj denarja za vzdrževanje potniških voženj. Pri tem bo po pričakovanjih Bizjaka in drugih železničarjev ostalo še nekaj časa, saj se slovenska vlada še ni odločila, da bi v prid čistejšega okolja in še česa preusmerila transport blaga s cest na tere. Vse manj zasadeni tovorni vlaki so po nekaterih navedbah posledica zagnanega zakulisnega delovanja, tudi političnega, cestnih prevoznikov. Nedvomno je v ozadju gospodarski interes, ki ga vidi vsak po svoje. O tem je več kot zgovoren tudi novomeški primer. Slovenske železnice so opravile letos 70 odst. manj prevozov iz novomeškega Revoza in Adrice, kot ga je bilo še lani. Tako stanje je delno posledica gospodarske krize v teh podjetjih, vendar gre najbrž tudi zato, da se Francozi glede na svoje poslovne vezi očitno bolj ogrevajo za cestni transport svojih novomeških izdelkov. Tako praksa hkrati pomeni, da je velika nalozba v industrijski tir nekdanje Industrije motornih vozil Novo mesto

izkoriščena manj, kot bi lahko bila.

Kar zadeva kakovost potniških prevozov na dolenski progi, je po mnenju poznavalcev stanje razmeroma ugodno. "Na Dolenskem se vozimo v povprečju z boljšimi vlaki,

Jurij Bizjak

kot marsikje drugje, na primer na progi med Ljubljano in Litijo," je prepričan tudi Jurij Bizjak.

L. M.

ADRIA - NOV ČASOPIS NA DOLENSKEM

Vrsti časopisov in glasil v podjetjih se je konec aprila pridružil nov glasnik: ADRIA bo naslednje obdobje glasilo vseh zaposlenih ljudi v sistemu ADRIA CARAVAN. Prva številka je izšla v nakladi 2000 izvodov; urednica je Judita Ledič, tehnični urednik Anton Hribar, tiskalo pa ga je Razmoževanje Opara. Časopis je namenjen matični Tovarni prikolic Adria Caravan v Novem mestu ter 6 njenim podjetjem v Sloveniji in podjetjem v tujini. Prva številka piše o različni usodi Adrije na njenih dosedanjih poteh in stranpoteh, predstavlja glavnega direktorja Dušana Pluta in predsednika upravnega odbora Francija Borsana, piše o razvojnih smereh v proizvodnji prikolic, kadrovske novicah, letošnjem obsegu proizvodnje, kakovosti in raznih drugih zanimivostih.

FUTURO-AVANTGARDISTIČNI ŠPEKTAKEL V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Oddelek za spektakelske umetnosti Novo mesto 1917 priredi futuro-avantgardistični spektakel Priglasje na gori Eiger. Artisti Oddelka bodo spektakel izvajali na Loki na plezalni konstrukciji 8., 9., 13., 14., 15., 21. in 27. maja ob 20.15. Vstopnice lahko rezervirate v Kompassu na Novem trgu ali po telefonu (068)21-333, 23-404 od 9. do 16. ure.

Crknjen konj v breznu

Po sledi anonimnega klica prišli do crknjenega konja na dnu gorjanskega brezna - Vrli jamarji

CEROVEC - Iz anonimnega telefonskega klica prejšnji petek so na novomeški Komunalni razumeli, da je v jamo blizu Badovinčeve gostilne na Gorjancih pred časom nekdo zavlekel crknjeno žival. Komunalci so obvestili sanitarnega inšpektorja in akcija je stekla. Člani novomeškega jarmarskega kluba so seveda vedeli za brezno v gozdičku pod cesto, nekaj sto metrov od opeca proti Dolžu. Jamarji so se spustili v kakih 20 metrov globoko brezno in na dnu res našli že razpadajočega konja. Seveda je bilo treba crkvino potegniti iz brezna, kajti kraj leži na prispelnem območju vodovodnega zajetja Stopiče, od kjer dobiva vodo polovica Novega mesta.

Po več urah trdega, napornega in tudi nevarnega dela so strašno zaudarjajočo in več kot 300 kg težko crkvino potegnili iz brezna. Delo je bilo še težje, ker jarmarski klub nima opreme za take primere in so se morali vrli fantje in dekle - bili so Gabrčani in en z Rateža - znajti, kakor so vedeli in znali. Konjač je potem crkvino z avtom odpeljal na kafilerijo v Ljubljano. Seveda so stroški celotne akcije precejšnji.

Vendar to ni najpomembnejše, čeprav tudi tega ne gre zanemariti. Vsekakor policija primer raziskuje in pričakovati je, da bo jo storilca v kratkem odkrili. Konj pač ne more kar tako izginiti, ne da bi kdo o tem nič vedel. Če nihče drug, ve, kdo je to storil, tisti človek, ki je to sporočil na Komunalno. Takega človeka je res treba dobiti in strogo kaznovati, plačal pa naj bi tudi vse stroške. Kakšna je pamet, ki zavleče cr-

kvino v brezno, in to na kraškem vodozbirnem območju, kjer voda skozi že tako predrti tla skoraj naslednji dan priteče v vodovodno zajetje in tudi skozi pipe potrošnikov?! Mar naj zaradi takih nemarnežev tisoči pijejo crknjene konje? Kaj bomo res morali dobiti koga, da nas bo varoval in branil pred nami samimi?

A. BARTELJ

NAJTEŽJE JE BILO NA KONCU - Več ur je trajalo, da so člani novomeškega jarmarskega kluba iz gorjanskega brezna potegnili crknjenega konja. Najtežje je bilo na koncu, ko se je več kot 300 kg težka in strašno zaudarjajoča gmota zatikala ob skale, ki stiskajo vhod v brezno. (Foto: A. B.)

Peš ljudje samo se odhajajo

S pravično porazdeljeno javno porabo naj bi dosegli, da bi imeli vsi Slovenci kolikor toliko enak osnovni družbeni standard. V realnih razmerah je to podobno blebetanje kot tisto, ko so veljaki znanstvenega socializma s povzdignjenim prstom in spretnim pogledom ubogi brezpravni rajci pridigali o vladavini delavskega razreda.

V suhokrajnskem Velikem Lipovcu so prav taki otroci kot v ljubljanskih funkcionarskih Murgljah, božjepotnih gorenskih Brezjah ali maniborskem delavskem Tezmem. Ko so dovolj stari, morajo v šolo. Tisti iz Vel. Lipovca hodijo prva štiri leta v Ajdovec, potem pa v Žužemberk.

En prejšnji teden so res hodili. Iz Vel. Lipovca sicer šolski kombi otroke vozi v šolo v Ajdovec. Zaradi slabe ceste se je šolski kombi kar naprej kvaril in zadnji teden v aprilu po šolarje iz te vasi pač ni več prišel. Otroke so morali starši peljati do ceste Srednji Lipovec - Ajdovec, ki je prav tako občinska kot ona do Vel. Lipovca, ali pa so morali do te ceste, do katere je kombi še pripeljal, peš.

Lani je bila ta cesta v občinskem planu za obnovo, a ni bilo nič iz tega. In ne samo da ni denarja za obnovo, kar pomeni asfaltiranje, še za vzdrževanje kolikor toliko spodobne makadamske ceste ga ni. Peš pa se menda še da hoditi po njej. A peš ljudje samo se odhajajo, zlasti mladi. Veliki Lipovec pa naj bi bil ena najbolj obetajočih vasi na ajdovski planoti. Vendar ne s cesto, po kateri se da v šolo priti le peš.

A. BARTELJ

• Ko zaslišim besedo kultura, primem za pištolo. (Geobels)

• Če ljudje spoštujejo samega sebe, običajno spoštujejo tudi osebnost drugih. (Smiles)

JAVNA POKUŠNJA - Šentjernejska prvomajska cvičkarija, ki so jo pripravili vinogradniki sami, je uspela. Na hipodromu je bilo veliko pokuševalcev, vsi pa so zaploskali starosti slovenskih enologov dr. Dušanu Terčelju iz Kmetijskega inštituta, ki je toliko pohvalnih besed izrekel o cvičku. Prvega dne so domala vsi prek ozvočenja lahko sledili tudi javni degustaciji, ki jo je prav tako vodil dr. Terčelj (na sliki). (Foto: J. Pavlin).

Krko razburila "cestna afero"

Vaščani iz vasi Krka kritizirali vodstvo KS Mali Slatnik - Za asfaltiranje ulic so največ prispevali krajani - Sodelovanje že pri načrtih

MALI SLATNIK - Krajevna skupnost Mali Slatnik ima nepravilno vodstvo. Tako je zatrnila oseba, ki je nedavno sporočila Dolenskemur listu domnevne nepravilnosti v vodstvu te krajevne skupnosti in ki je to povedala v imenu "prizadetih vaščanov vasi Krka pri Novem mestu".

Krajevna skupnost naj bi bila neznanu kje uporabila del denarja, ki je bil namenjen za asfaltiranje glavne ceste skozi vas Krka. Zaradi tega je asfaltirala, kot trdijo prizadeti vaščani, samo del ceste oziroma cesto do določenih hiš. Preostala cesta, gre za približno kilometrski odsek, je po teh trditvah ostala še naprej makadamska. "Kako so gospodje porabili denar?" je v imenu vaščanov vprašala oseba.

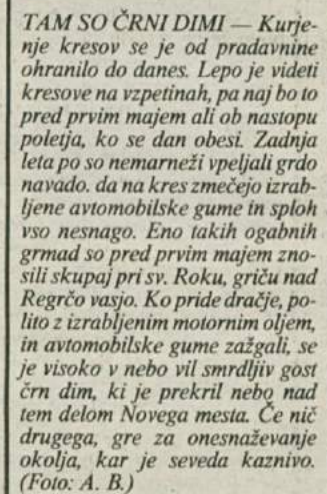
Alojz Dragan, predsednik sveta krajevne skupnosti Mali Slatnik, je "cestno afero" na Krki pri Novem mestu pojasnil v tem smislu: vas Krka ima dva dela, od katerih je eden Vinedoli. Gre za razmeroma redko naseljen predel z manj kot 10 hišami. "V zadnjih letih smo tu asfaltirali približno dva kilometra ceste proti zaselku. Ostalo je še nekaj makadama, zato pa smo zgradili krožno cesto in pri tem se je z denarjem

potrebne denarja," opozarja na drugo plat medalje Dragan. Prizadeti vaščani so se pritožili, da pozimi nimajo splužene ceste, da k njim ne vozi avtobus, skratka, kadar

• Glede številnih problemov in očitkov, za katere je vodstvo KS Mali Slatnik slišalo očitno že večkrat, Dragan ne vidi ničesar krivicega v ravnanju vodstva krajevne skupnosti. Predsednik trdi, da je zavrnil zahteve Malega Slatnika po javni razsvetljavi, češ, dokler so ponekod brez vode in asfalta, se na Slatniku ne bomo pogovarjali o napeljavah teh luči. Hkrati poudarja, da so ljudje iz Vinedoli premalo samoiniciativni in da njihov predstavniki niti na seje sveta krajevne skupnosti ne hodi več. Tako tudi premalo sodelujejo tudi pri sestavi različnih delovnih načrtov.

je v krajevni skupnosti česa premalo, zmeraj zmanjka za teh nekaj hiš.

M. LUZAR

TAM SO ČRNI DIMI - Kurjenje kresov se je od pradavnine ohranilo do danes. Lepo je videti kresove na vzpetinah, pa naj bo to pred prvim majem ali ob nastopu polejta, ko se dan obesi. Zadnja leta pa so nemarneži vpeljali grdo navado, da na kres zmečejo izrabljene avtomobilske gume in sploh vso nesnago. Eno takih ogabnih gradov so pred prvim majem znosili skupaj pri sv. Roku, griču nad Regrčo vasjo. Ko pride dražje, polito z izrabljenim motornim oljem, in avtomobilske gume zažgali, se je visoko v nebo vil smrdljiv gost črn dim, ki je prekril nebo nad tem delom Novega mesta. Če nič drugega, gre za onesnaževanje okolja, kar je seveda kaznivo. (Foto: A. B.)

MUZEJSKI VLAK

NOVO MESTO - Na dolenski železniški progi se bo kmalu pojavil muzejski vlak, in sicer bo šlo za priložnostno vožnjo. Parna lokomotiva z vagoni, tj. muzejski vlak, bo peljala obiskovalce v Metliko na Vinko vrgred. Starodavni hlapion bodo poslali južno od Ljubljane letos vsaj še enkrat. Peljal naj bi po kočevski progi, ki bo v septembru stara 100 let.

Ena gospa je rekla, da je zadnji neki občan po Novem mestu prodajal slike Slobodana Miloševića in da jih je prodal bore malo. Marsikateri Novomešan bi sicer kupil Miloševića, ampak po delih.

KRKA NA POLJSKEM

NOVO MESTO - Tovarna zdravil Krka organizira v maju 6-dnevno strokovno potovanje na Poljsko, kamor lahko gredo poleg Krkinih delavcev tudi zunanji udeleženci. Ta novomeška tovarna že daljše obdobje sodeluje s Poljsko, saj je ta država drugi največji kupec Krkinih zdravil.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 8. maja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Dolenjka, Market Drska
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Stavka Gruma
- od 7. do 19.30: trgovina Vita, Šmišel
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- **Dolenjske Toplice:** od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Prodajalna Rog
- **Žužemberk:** od 7. do 17. ure: Mercator - KZ Krka, Samopostrežba
- **Straz:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market

V nedeljo, 9. maja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Dolenjka, Samopostrežba, Glavni trg
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Stavka Gruma
- od 7. do 19.30: trgovina Vita, Šmišel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

SEJA I - Pomemben črnomaljski družabni dogodek prejšnjega tedna je bila četrtkova seja vseh zborov občinske skupščine. Zbori so bili res vsi, delegatov pa komaj dobra polovica. Najprej je bilo treba skoraj uro čakati, da sta prišla še dva potrebna za sklepčnost. Enega so sneli doma. Revez je v lepem jutru navsezgodaj vstal in šel v službo povedat, da bo vzel dopust, ker si je ravno namenil kaj koristnega narediti okoli hiše. Iz tega ni bilo nič, seja je trajala do dveh popoldne. Ena gospa se je pa ob pol devetih šele zbudila (prosveta je imela cel teden spomladanskih počitnic).

SEJA II - Ko se je seja le začela, je prisotne zadela sprememba dnevnega reda. Umakniti je bilo treba tisto točko, ko bi razrešili sodnika za prekrške. Možak si je zaenkrat premislil. Potem je območni sindikalist vsem skupaj čestital za 1. maj. Vprašanje iz ozadja: "Velja to tudi za trajne presežke?"

SEJA III - Iz ozadja je bilo sploh veliko opomb in opazk, po starem bi rekli predlogov in sugestij. Za malico so odredili polurni odmor. Trije poslanci so to očitno razmislili tako, da lahko pol ure zamudijo. Ker je bila sklepčnost seje ves čas na preizkušnji, kot nedolžnost v javni hiši, je bilo pač treba čakati. Čakanje pa v črnomaljskih poslancih očitno vzbudi inovativen ognjemet. Eden je predlagal, naj bi kar začeli, odsotni pa naj bi pri glasovanju šteli kot vzdržani. Drugi bi dopustil, da so odsotni pri glasovanju proti, tretji jim ne bi dovolil razpravljati, četrti bi jim vzel delegatsko dnevnic, če pa bi sprejeli predlog petega, bi morali zamudniki po koncu seje še pol ure ostati v sejni dvorani.

SKLEPČNOST - S sklepčnostjo pa se ne otepaajo le na seji skupščine. Ko so slišali, da je Mirjam Bezek-Jakše, novinarka Dolenjskega lista, zadolžena za poročanje iz črnomaljske občine, za mesec dni odšla na dopust v Ameriko, so se resno zbadali za sklepčnost črnomaljskega izvršnega sveta. Mirjam je bila namreč najbolj redna udeleženka teh sej.

Sprehod po Metliki

TRETIJ PROGRAM slovenskega radia je posvetil debelo uro časa metliški ustvarjalci Mileni Stojkovič. Odlomke iz knjige Osemnajst nageljnov je brala Vesna Jevnikar, z avtorico pa se je pogovarjala novinarka Tanja Pirš. Oddaja z naslovom Knjižni molj je bila vestno pripravljena, odlomki iz knjige pa prebrani z občutkom. Milena Stojkovič je pripovedovala o tegobah in težavah, ki jih je doživljala in preživljala predvsem zato, ker je njeno življenje steklo v romski družini. Kljub vsemu je zbrala toliko moči, da se je iztrgala iz ustajenega romskega načina življenja, si ustvarila družino in postala ženska, o kateri se zadnje čase veliko govori in piše.

ROMAN KAPUŠIN, gostilničar s Krasinca, je zgradil le nekaj metrov od gostilne objekt, v katerem je šest sob s sanitarijami in kopalnicami. Po uslugah te vrste že zdaj vprašujejo ribiči, tudi italijanski, ko bo Kolpa dovolj topla za kopanje, pa bo treba prenočišča vnaprej rezervirati.

Trebanjske iveri

HRENOVKI - Škoda, da novinarjev nihče ni obvestil o sklicu zadnjega zbora združnikov M - KZ Trebnje, kajti po besedah nekaterih kmotov smo zamudili razburljivo predstavo. Zadržniki s trebanjskega konca so namreč hoteli spremeniti pravila igre v zadrugi, po katerih je lahko predsednik zbora tudi delavec KZ. Tak primer je zdaj, ko je ta predsednik s trebljanskega območja, sicer tudi priden kmet, a Trebanjci še zmeraj mislijo, da bi bilo bolje, če bi na tem stolčku sedel kdo, ki ni v podrejenem položaju do direktorja KZ. Predsednik je imel veliko pristašev s svojega območja, a po mnenju drugače mislečih še zmeraj ne dovolj za veljavno odločanje. Ko so Trebanjci zahtevali ugotavljanje sklepčnosti, je predsednik vzkliknil in zapustil sejo. Na koncu je bila scena tragikomična: predsednikovi pristaši so dobili malico pod streho zadruga, njegovi "nasprotniki" pa so hrenovke pomalicali rajše pred zgradbo. V grlu se ni zataknilo nikomur.

BALKAN - Na prvomajskem delavskem srečanju na Debencu je bilo tudi precej podjetnikov in obrtnikov. Eden izmed teh, verjetno zaradi vpliva alkoholnih hlapov in ranjenega možganekega ponosa, se nikakor ni mogel sprizajzniti, da mu je mlada Novomeščanka prisilila zausnico. To naj bi si lastnik bistroja na Mirni prislužil, ko si je dovolil potipati breskevke brhke deklice. Birt se je potem vsaj na videz nekoliko ohladil, nato pa je nenadoma skočil pokonci in od zadaj divje "naskočil" Novomeščanko, ki se je medtem v bližini pogovarjala s sodelavcem ter jo začel mlati, kje je pač padlo. Potem se je vmešal dekletov fant, na katerem je ob koncu spopada na videz mnogo močnejši obrtnik prav po balkansko razbil steklenico.

BALKAN - Na prvomajskem delavskem srečanju na Debencu je bilo tudi precej podjetnikov in obrtnikov. Eden izmed teh, verjetno zaradi vpliva alkoholnih hlapov in ranjenega možganekega ponosa, se nikakor ni mogel sprizajzniti, da mu je mlada Novomeščanka prisilila zausnico. To naj bi si lastnik bistroja na Mirni prislužil, ko si je dovolil potipati breskevke brhke deklice. Birt se je potem vsaj na videz nekoliko ohladil, nato pa je nenadoma skočil pokonci in od zadaj divje "naskočil" Novomeščanko, ki se je medtem v bližini pogovarjala s sodelavcem ter jo začel mlati, kje je pač padlo. Potem se je vmešal dekletov fant, na katerem je ob koncu spopada na videz mnogo močnejši obrtnik prav po balkansko razbil steklenico.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Konec predora ali samo privid?

O stanju črnomaljskega gospodarstva: lani je bilo težko, letos pa je lažje, kot bo prihodnje leto - Še najbolj stojijo tekstilne firme

ČRNOME LJ - Poleg problematike črnomaljskega begunskega centra, o čemer bomo pisali v naslednji številki našega časopisa, je največ zanimanja na zadnji seji občinske skupščine veljalo poslovanju gospodarstva v tej belokranjski občini. Čeprav je bila na dnevnem redu analiza poslovanja črnomaljskega gospodarstva v lanskem letu, je bil govor v glavnem o sedanjem stanju in o napovedih za bližnje prihodnosti. Na kratko: lani je bilo težko, letos pa je lažje, kot bo prihodnje leto. Vendar nekateri že opažajo svetlikanje, ki naj bi naznanjalo konec predora. Možna pa je, da gre za privid.

Iz analize lanskih poslovnih rezultatov se zaradi prehitrih sprememb tako in tako ne da kaj dosti koristnega potegniti. Lansko poslovanje Belta, na primer, kaj malo pove, kaj in kako bi bilo treba početi sedaj, da bi bilo bolje. Lani je bilo v Beltu zaposlenih 1.200 ljudi, danes jih dela le še 450, ostali imajo že zloglasne odločbe in čez pol leta bodo že na zavodu za zaposlovanje. V občini pravijo, da se republiški sklad za razvoj do Belta vede korektno. Torej naj bi tako reševali firme?

V semiški Iskri je zaposlenih 1.440 ljudi, proizvodnja raste in firma za sedanje razmere, zlasti črnomaljske, dobro stoji. Okoli 400 delavcev naj bi bilo tehnoloških presežkov, a v Iskri je prevladalo stališče, da jih bodo reševali po "mehki varianti", v dveh letih, in če se bo le dalo, s prezaposlovanjem.

Reševanje presežkov v Lesu, ki se je prek Adric tudi "zapisal" skladu, so prenesli v drugo polovico leta, kajti sedaj kljub številnim odvečnim delavcem delajo tudi ob prostih sobotah, samo da lahko zadostijo potrebam Adric.

Še najbolj stojijo tekstilne firme. Te so se očitno prekalile že v gnilem socializmu in jih tudi znanstveno tržno gospodarstvo ne more uničiti, pa naj gre za Beto v Črnomlju, Tekstil v Adlešičih ali Komet v Starem trgu. Tudi Unior-jev obrat v Starem trgu dela dokaj normalno. Njegov glavni problem naj bi bila huda konkurenca, kar pa, vsaj s stališča potrošnikov, ni prav nič narobe. Belsad je utrpel veliko izgubo jugoslovskega trga, in to kar se tiče surovin in prodaje. Preusmerili so se na povrtine in računajo, da bojo izplavali.

Najhujše je v Kovinarju in Obrti, o čemer smo že precej poročali. Ljudje so na čakanju, firmi zaprti, sklad pa tudi čaka, čeprav je za Kovinarja kar nekaj interesentov. Seveda črnomaljska oblast zahteva,

Zoper kajenje in za zdravje brez denarja

Poziv javnim delavcem

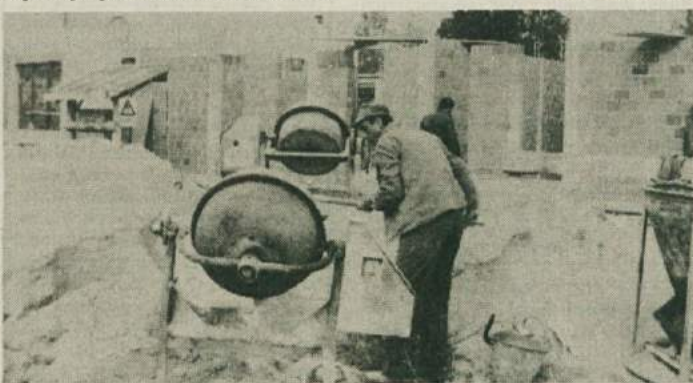
TREBNJE - V trebanjski občini skrbijo za zdravje prebivalcev načrtno in globalno, med drugim tudi tako, da je občinska skupščina sklenila, naj se Trebnje pridruži nacionalni mreži "zdravih mest oz. občin." Ne mislijo se sprizajzniti le s kampanjskimi akcijami ob vsakoletnem dnevu zdravja.

Tako je občinski sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti predlagal trebanjskemu izvršnemu svetu, naj pozove vse javne vzgojno-izobraževalne in druge javne zavode naj sprejmejo ukrepe za zmanjševanje kajenja. Ravnatelj, direktorji, zaposleni v državnih upravi in drugi javni delavci naj s svojim osebnim zgledom zagotovijo, da bodo zbornice in drugi uradni prostori brez dima.

Vedeti je treba, da kajenje v mnogočem določa zdravstveno in življenjsko usodo skoraj polovice prebivalcev Slovenije, saj posledice kajenja občutijo tako aktivno kadilci kot tudi tisti, ki so prisiljeni vdihavati cigaretni dim. Ministrstvo za zdravstvo je za obravnavo že pripravilo tudi predlog zakona o kazenju na javnih mestih in o omejevanju prodaje tobačnih izdelkov. "Odrasli smo brez možnosti izkajanja odgovornosti, s svojim vedenjem in ustvarjanjem pojcev pa smo odgovorni tudi za zdravje prihodnjih rodov. Eno takšnih področij, kjer lahko brez denarja veliko naredimo za svoje zdravje, a tudi za zdravje življenjskega, delovnega okolja in prihodnjih generacij, je kajenje. Dokažimo, da nam ni vseeno!" poziva sekretar za občo upravo in družbene dejavnosti Milan Rman. P. P.

naj se stvari čim prej in čim bolje rešijo. A to, žal, pač ni odvisno le od njihovih zahtev, pa tudi če o tehobveščajo sklad, Drnovška, Rigelnika in še koga.

Begrad je lansko leto zaključil pozitivno, letos naj bi za 20 do 30 ljudi zmanjšal število zaposlenih v režiji. Tudi v domači občini ne more več kar "na lepe oči" dobiti dela, kajti za vse, za kar gre denar iz proračuna, je obvezen razpis, delo pa dobi najugodnejši, se pravi najcenejši ponudnik. Prisiljeni so se

GRADNJA AVTOBUSNE POSTAJE - Četrt stoletja so prebivalci metliške občine plačevali samoprisepek tudi za avtobusno postajo, ki pa je začela rasti šele letos, ko ni več samoprisepeka. Postajo gradi črnomaljski Begrad, zgrajena pa naj bi bila do letošnjega oktobra. (Foto: A. B.)

Končno avtobusna postaja

Celotna naložba vredna 114 milijonov tolarjev

METLIKA - Prebivalci metliške občine so med prvimi v takratni Jugoslaviji, če ne kar prvi sploh, sprejeli samoprisepek in ga tudi najdlje plačevali - celih 25 let. In v vseh programih je bilo zapisano, da bodo s samoprisepkom zgradili tudi avtobusno postajo v Metliki. Pa je ravno ta nesrečna postaja vedno znova ostala pod rubriko nerealizirano, avtobusi pa so ustavljali na improviziranim postajališču sredi mesta in zlasti ob prometnih konicah povzročali hude zastoje in nevarno prometno ozko grlo.

Ko samoprisepeka ni bilo več, avtobusne postaje pa tudi ne, je občinska oblast čutila dolg do neizpolnjenih obljub vseh prejšnjih oblasti in metliška avtobusna postaja res raste ob križišču pri gasilskem domu in nasproti novega metliškega trgovsko-poslovnega središča.

Črnomaljski Begrad je kot najugodnejši ponudnik letos marca začel graditi, gradnja pa mora biti končana do začetka oktobra. Celotna naložba je bila ob začetku del vredna 114 milijonov tolarjev, od tega znaša delež občine 32 milijonov tolarjev. Občina financira namreč tako imenovani javni del

- Tito nas je sprivil skupaj. Bili smo kot olje in voda. Ker nas je venomer pretresal, smo ostali skupaj. Ko je odšel, smo se ločili, kot se voda in olje. (Karadžić)
- V norem svetu norišnica ni najbolj nori kraj. (Konrad)

OD PASTIRJEV DO OBJEMA SVETA - Trebanjski kipar Stane Novak, ki je prispel svoj delež trebanjski naivi s skulpturami iz lesa (najbolj znani sta Pastirji in Spomin) in nadaljeval z upodabljanjem ženskih likov, od Mame, Kmetice, pa do Kopalke in Zenske, je ustvaril tudi nekaj kipov z izrazito socialno, protivojnjo noto (Brez kruha, Upor...). Najbolj sta mu iz novejšega obdobja ustvarjanja (od 1978) pri srcu skulpturi, ki ju je poimenoval Vihar in Orač. Novak pa se je začel preizkušati tudi v železu in kamnu, bolj abstraktnih skulptural, zadnja, Objem sveta, pa od zadnjih praznikov krasi avto Triina.

povezovati z večjimi gradbenimi firmami. Zgodbe o velikih in majhnih ribah so pa vedno iste in že kar dolgočasne.

Nekdanji obrat Gorenja je kupil danski Danffos in stvar naj bi stekla. Kanižarski Rudnik naj bi obratoval še štiri leta in tudi potem bo 100 ljudi preveč. Iščejo programe za prekalifikacijo.

Seštevek: Ob koncu leta ali najkasneje čez leto dni bo v občini okoli 1000 dodatnih delavcev na zavodu za zaposlovanje, ki se bojo pridružili sedanjim devetstotim. Skupaj je to 1.900, aktivnih prebivalcev v občini pa je 12 do 13 tisoč.

Sledi lastninenje. Največ zanimanja bo za dobre in poceni. Novi lastniki bodo počeli, kar se bo njim zdelo prav, pa če bodo to delavci, država ali tuji. Občina pa bo lahko še naprej protestirala.

A. BARTE LJ

Bliža se praznik vina in kulture

V Metliki enajstič zapored vinska vigred

Na to turistično-vinarsko kulturno prireditve se pripravljajo Metličani domala vse leto: vino-gradniki s pridelavo, predelavo in obdelavo grozja, kulturniki s snovanjem programa in končno politiki z željo, da bi se o tem koščku Slovenije slišalo tudi kaj lepega in spodbudnega.

21., 22. in 23. maja bo v Metliki igralo devet narodnozabavnih in zabavnih ansamblov, obiskovalci si bodo lahko ogledali modno revijo Beto in Komet, promenadni koncert bo imela Mestna godba metliška, nastopale bodo gorenjske in belokranjske folklorne skupine, oktet Vitis, dekliski pevski zbor "Ivan Navratil", Cerkevni moški zbor, na Trg svobode bodo prikolesarili kolesarji kolesarskega društva "Franek Rog" iz Ljubljane, v cerkvi bo maša, v grajski kleti gradu pokušnja lanskeoletnih nagrajenih belokranjskih vin, prireditveni odbor Vinske vigradi bo izdal pesniško zbirko duhovnika Hardija, na ogled pa bo tudi pet razstav: belokranjske kulinarike, ikon, izdelkov obrtnikov, prenovljenih in dopoljenih gasilskih zbirk ter steklenih umetnin Oskarja Kogojca.

Novost letošnje Vinske vigradi bo "vinski radio", ki bo oddajal od desetih do šestnajstih, slišati pa ga bo po vsej Metliki. Služil bo oddajanju reklamnih sporočil, želji in pozdravov, iskanju prijateljev in sorodnikov, največ pa bo seveda glasbe, ki bo zapolnila čas, ko na trgih ne bo "žive" muzike.

Na svoj račun bodo prišli tudi harmonikarji - frajtonarji. Pred nastopom bo z njimi kramljal prekajeni metliški lisjak, humorist Matjaž Rus. Pripravljanci Vinske vigradi pa niso pozabili tudi na ljubitelje janjev in odojčkov na raznju. Za "pečenko" bosta skrbela kar dva pečinarja, na grajskem dvorišču bo moč použiti lovski golaž, dekleta in žene, ki pripravljajo razstavo belokranjskih jestvin, pa obljublja, da razstavljene dobrote ne bodo zgolj na ogled. Poleg vsega naštetega bo pripeljal na metliško železniško postajo še muzijski vlak, udeležbo velikega števila obiskovalcev obljublja slovenske turistične agencije.

T. GAŠPERIČ

ŠE VEDNO PREMALO ZA UREDITEV KRAJEVNIH POTI

ČRNOME LJ - Potem ko je v črnomaljski občini potekel krajevni samoprisepek, v krajevnih skupnostih nimajo denarja za vzdrževanje krajevnih poti. Zato se je občinski izvršni svet odločil, da bo po zgledu nekaterih drugih občin, tudi sosednje metliške, ter na osnovi zakona o cestah sprejel sklep o letnih povračilih za uporabo ceste, ki jih plačujejo uporabniki cest za traktorje in njihova priklopna vozila. Povračila, ki se plačujejo za vse leto ob registraciji, znašajo od 2.000 do 4.500 tolarjev glede na moč traktorja ter 2.000 tolarjev za vsako tono nosilnosti priklopnega vozila. Izračunali so, da bi tako krajevne skupnosti za vzdrževanje svojih cest na leto iztržile 12,6 milijona tolarjev, če bi bilo seveda registriranih vseh skoraj 3.000 traktorjev in če bi vsaj vsako drugo kmečko gospodinjstvo registriralo po eno prikolico, torej skupaj okrog 1.500 prikolice. Toda sedaj je registriranih le 234 traktorjev in 25 prikolice, od katerih lahko iztržijo le za borih 700 tisočakov povračil. To pa je premalo, da bi lahko uredili eno samo krajevno pot.

SVETNIK IN ITALIJANŠČINA

METLIKA - Metlika je že lep čas pobratena z italijanskimi Ronkami, s katerimi ima precej stikov, vrstijo se obiski, otroci iz ene in druge občine letujejo drug pri drugem itd. Metliški župan Branko Malkovič se je odločil, da se bo naučil italijansko in se je vpisal v tečaj italijansčine, ki ga pripravljajo v Črnomlju. A kaj, ko je tečaj ob sredah, takrat pa večkrat zaseda tudi državni svet ali kakšno njegovo telo in Matkovič se kot svetnik redno udeležuje teh sestankov. Tako trpi njegovo učenje italijansčine. Če bo metliški župan razumel samo vsako drugo italijansko besedo, se naj pa njegov italijanski kolega nauči vsako drugo slovensko.

KATERO BO GLAVNO MESTO BELE KRAJINE?

METLIKA - Ko bo Bela krajina samostojna regija, bo pač morala imeti regijsko središče. Črnomaljci se seveda zviška ozirajo proti metliškim prestarjem, češ jasno je, da je "glavno mesto" Bele krajine večji Črnomelj. Metličani pa na stvar gledajo drugače. Ali naj sedež regije prepustijo črnomaljskim prestarjem, katerih gospodarstvo je tako rekoč na ileh? Jasno je, da so Metličani z zgledom dokazali, kako se gospodarji in kje mora biti gospodarski in sicerjni center regije. Semiški šokci pa računajo, da, kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima.

P. PERC

Mirenčani nadpovprečni v znanju

Spodbudni izidi preverjanja znanja osmošolcev - Na osnovni šoli Mirna računajo tudi na ustrezno gnotno podporo pri nabavi računalnikov in obnovi zgradbe vrtca

MIRNA - "Letos smo načrtovali nakup šestih računalnikov, a če nam bo uspelo, da bomo nabavili vsaj dva, bomo lahko kar zadovoljni. Upamo, da bomo našli ustrezno podporo in pomoč pri naših podjetjih TOM, Kolinska. Dana in podjetnikih kot že tolikokrat doslej. Denarja pač ni, nikjer pa ni normativov, kaj naj bi vsak razred imel, zato je tudi opravičenost slovenskih šol z učili oz. učnimi pripomočki kaj različna," pravi ravnatelj mirenške osnovne šole Peter Podobnik.

Z osebnimi računalniki naj bi posodobili učno-vzgojni proces najprej pri fiziki, matematiki, nato bi prišla na vrsto športna vzgoja, kemija, biologija, postopoma pa še vsi drugi predmeti. Zdjaj premorejo le računalnik v šolski knjižnici, ki ga je lani podarila novomeška zavarovalnica Tilia, dva "Robija", kot po-

pularno imenujejo računalnika, pa je kot nagrado za dosežke pri integriranem pouku učencev v 3. razredu šoli prislužila učiteljica Alenka Knez. Ravnatelj Podobnik je zadovoljen s kadrovsko zasedbo kolektiva, a tudi s prizadevnostjo in dosežki 28 učiteljev. Mirenški učenci so se izkazali že na številnih tekmovanjih, predvsem iz nemščine, slovenščine, matematike in fizike. Zdnje preverjanje znanja osmošolcev so pokazali razveseljivo dejstvo, da so Mirenčani tudi po teh rezultatih nad republiškim povprečjem. V slovenskem vrhu so tudi športniki z mirenške osnovne šole.

Sicer pa, če se povrmemo k manj prijetni gnotni plati delovanja, naj povemo, da bo za vse leto šola za kritje materialnih stroškov dobila okrog 8 milijonov tolarjev, od tega naj bi petino porabili za prehrano delavcev, desetino za njihovo izobraževanje, prav toliko za komunalo, kar 15 odst. pa že za ogrevanje šole. Še sreča, da je po nedavni točni na mirenški šoli uspelo vsaj obnoviti streho. Kajti denarja ni niti za fasado stavbe vrtca, katerega štirje oddelki s 86 otroki spadajo poleg osnovne šole s prilagojenim pro-

gramom z 31 učenci in 16 odraslimi v delavnicah pod posebnimi pogoji pod streho istega javnega zavoda s 345 učenci v 16 oddelkih. Z omenjene stavbe že odpada omet, popravilo so na šoli skušali zagotoviti s pomočjo javnih del, toda spet se je zataknilo pri denarju. Mirenčani niso dobili podpore in so ti načrti padli v vodo. Ravnatelj Podobnik dobro pozna podobne zagate svojih kolegov v Velikem Gabru, Trebnjem, Mokronogu in Šentrupertu, zato se niti ne trudi na vse kriplje, da bi dokazal večjo upravičenost naložbe na Mirni. Je realisti in pravi, da so potrebe očitno drugje še večje.

Peter Podobnik

Krščanski vrtec kot alternativa

V Kočevju razmišljajo o ustanovitvi oddelka vrtca s krščansko vzgojo - Za tiste, ki iščejo duhovno razsežnost - Zbiranje prijav do konca junija

KOČEVJE - "Ob koncu 20. stoletja sta na pohodu alternativa in iskanje korenin. Krščanski vrtec je alternativa sedanjim vrtcem, ki, gledano s stališča vzgoje, v sedanjih vrtcih temelji na materialističnem svetovnem nazoru," pojasnjuje razmišljanja o organiziranju krščanskega vrtca v Kočevju predsednica kočevskega odbora Slovenske ženske zveze, Meta Prelesnik. Če bo prijav dovolj, bi po njenem mnenju oddelke vrtca s krščansko vzgojo lahko pričel delati že septembra.

O organiziranju vrtca s krščansko vzgojo je Prelesnikova začela razmišljati že lani, ko je zvedela, da bo zaradi zmanjšanja števila otrok, v vrtcih preveč delavk. "Pomisli sem, da bi to morda pripeljalo v vrtec nekaj več otrok," se spominja. Ne kočevski župnik, ne Karitas se tedaj nista bila pripravljena spoprijeti s problemi, do katerih bi ob prizadevanjih za uresničitev te zamisli lahko prišlo. Vse je ostalo le pri razmišljanjih, dokler ni odkrila istomišljenice v vzgojiteljici Heleni Koleta, ki je izrazila pripravljenost voditi oddelke vrtca s krščansko vzgojo.

"Vzgoja v krščanskem vrtcu bi temeljila na idealističnem verskem nazoru oz. veri v boga. V program dela takšnega vrtca naj bi bile vtkane krščanske vrline, ki bi tudi sicer morale biti občečloveške, kot

so denimo ljubezen do bližnjega, strpnost, vzdržnost in hvaležnost," pravi Prelesnikova in dodaja, da se bodo, če bodo ljudje zainteresirani

Meta Prelesnik

za organiziranje oddelka vrtca s krščansko vzgojo, glede programa povezali z Vrhniko in Logatecem, kjer takšne oddelke že imajo.

Do sedaj so prejeli 9 prijav; da bi oddelke vrtca s krščansko vzgojo lahko ustanovili, pa bi potrebovali 21 otrok v starosti od 3 do 6 let. Prijave bodo zbirali še do konca junija, in če bo do takrat dovolj prijav, bo Slovenska ženska zveza zaprosila kočevski izvršni svet za podelitev koncesije za oddelke vrtca s krščansko vzgojo. "Sprva nameramemo ustanoviti le en oddelke, ki bi deloval v sklopu vrtca. Financiral bi se tako kot ostali oddelki deloma iz proračuna, deloma s prispevki staršev, zato bi bila cena za starše enaka. Cerkev pri tem ne bi imela nič," pojasnjuje Prelesnikova zmotna prepričanja tistih, ki menijo, da bi bil krščanski vrtec za starše cenejši ali celo brezplačen. "Naša želja je, da bi krščanska miselnost prodrla zunaj cerkvenih zidov, vendar vrtca s krščansko vzgojo nikomur ne vsiljujemo. Ljudje so uniformiranosti navlačenili, zato ga želimo ponuditi tistim, ki iščejo in si želijo duhovne razsežnosti," dodaja Prelesnikova.

M. LESKOVŠEK-SVETE

SREČANJE S CIRILOM ZLOBCEM

KOČEVJE - Danes ob 19.30 bo v prenovljeni muzejski dvorani v Šeško domu v Kočevju srečanje s pesnikom Cirilom Zlobcem. Pesnika in njegovo najnovejšo zbirko "Ljubezen dvoedina" bo predstavil dr. Matjaž Kmecl. Ob tej priložnosti bo možen tudi nakup zbirke po znižani ceni.

NARAVNI PARK

KOČEVJE - Pred nedavnim je bil dokončan projekt naravnega parka na Kočevskem, ki so ga pripravili kočevski gozdarji. Prejšnji teden so ga predstavili vodilnim občinskim možem, s predstavitvijo širši javnosti pa bodo še nekoliko počakali.

POSAVSKO TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

BLANCA - Čebelarstvo društvo Sevnica in osnovna šola Blanca vabita v soboto, 22. maja, ob 9. uri na družabno srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev iz treh posavskih občin. Predsednik čebelarstva komisije pri sevniskem čebelarstvu, dr. vet. med. Blaž Jene, vabi na Blanco z olimpijskim geslom, da je važno sodelovati. Sicer pa Jene poudarja, da sta ravno življenje z naravo in njeno spoznavanje vrednoti, ki dajejo podlago ustanavljanju in smer delovanju čebelarstva. "Čebela je čudo narave, je pa tudi stražar zdravega okolja. Čebelarjenje zahteva človeka, ne polovičarja. Zato se moramo stalno izobraževati. Potrebno je, da imamo čebele radi, da spoštujemo njihove vrline. Ob tej priložnosti se zahvaljujem požrtvovalnim mentorjem za njihovo dosedanje delo v čebelarstvu in na solah," končuje povabilo na Blanco Blaž Jene.

M. L.-S.

Moralno je eno, ekonomično drugo Kočevski IS o vrtcu

KOČEVJE - V času od junija do konca avgusta bo zaradi odhoda v šolo kočevski vrtec zapustilo 137 otrok. Če novih vpisov ne bo, bo septembra zaradi zmanjšanja števila otrok po veljavnih kadrovskih normativih na oddelke v kočevskem vrtcu 17 delavk preveč.

Vodstvo vrtca je namreč kočevskemu izvršnemu svetu predlagalo, da zniža povprečne normative otrok na oddelke, od sedanjih v povprečju 15 na 13 otrok v jasličnih oddelkih in od povprečno 23 na 21 otrok v oddelkih od 3 do 7 let. S tem bi se prevideno število presežkov delavcev zmanjšalo za 7 delavk.

Kljub temu da je vodstvo vrtca v predlogu znižanja normativov navajalo, da bi bili novi normativi tudi bolj življenjski in humani v odnosu do otrok ter da niso nižji od na novo uveljavljenih drugod po Sloveniji, člani izvršnega sveta spreminjanju normativov niso bili naklonjeni. Poudarili so, da se pri reševanju morebitnih presežkov delavcev odpira po eni strani sicer moralno vprašanje, po drugi pa tudi vprašanje ekonomičnosti. Prav finančni izračun stroškov, ki bi bremenili proračun ob predvidenem zmanjšanju števila otrok, pa jih je vzpodbudil, da so sprejeli predlagano različico reševanja presežkov delavcev, po kateri naj bi bilo v vrtcu le osem presežnih delavcev, za katere bodo iz proračuna morali zagotavljati nadomestila, kot jim nalaga zakon.

Čeprav je vrtec predlagal, da se dislocirani oddelki v Podpreški zaradi majhnega števila otrok (v jeseni jih bo menda le 7) in precejšnjih stroškov ukine, so člani izvršnega sveta menili, da bi to za tamkajšnje ljudi pomenilo veliko izgubo. Odločili so se, da se vrtcu v Podpreški prizna zaposlitev 1,5 delavke in da bodo primankljaj, ki bo zaradi tega nastal, krili iz proračuna. Ob tem so se tudi odločili za 10-odst. povišanje prispevka staršev, in sicer že za mesec april.

Turistični avtobus do Kolpe

KOČEVJE - Med šolskimi počitnicami od 26. junija do 25. avgusta bo kočevsko avtobusno podjetje Integral-Stojna odprlo novo avtobusno progo iz Kočevja do Kolpe in nazaj. Tako bodo ne le izboljšali prometne zveze za prebivalstvo ob Kolpi, ampak tudi omogočili, da se bodo v glavni turistični sezoni prebivalci iz Kočevja in okolice vozili na kopanje na Kolpo.

Na tej novi turistični progi bo avtobus vozil dvakrat na dan, in sicer z odhodom iz Kočevja ob 8. uri in 15.15, s prihodom v Stari trg ob 8.45 oz. 16.06, Dol ob 8.55 oz. 16.20, Faro 9.24 oz. 16.49 in povratkom v Kočevje ob 10. uri oz. ob 17.30. Proga je dolga 84 km. Druga proga je pomembna tudi za tiste, ki se bodo vozili iz Kočevja z dela domov ali pa bodo potovali iz obkolpskih krajev proti Kočevju in naprej v Ljubljano. Cene prevoza bodo običajne, za tiste, ki bodo kupili za vso omenjeno sezono (dva meseca) 10 vozovnic, pa bo veljal še popust, ki bo znašal okoli 20 odstotkov. Avtobus bo vozil vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih.

J. P.

DAN ODPRTIH VRAT

KOČEVJE - Na nedavnem dnevu odprtih vrat kočevske gimnazije je bil program izredno pester, saj so gimnazijci z njim predstavili vse obšolske dejavnosti. Pripravili so likovno razstavo, koncert gimnazijskega pevskega zbora, prodajo šolskega časopisa, prikazali pa so tudi potek praktičnega dela pri biologiji in opravi kemijsko analizo vrtnje zemlje za vse, ki so zemljo prinesli s seboj. Namen takšnih dnevo je, da bi bilo in njene dejavnosti predstavili ne le staršem, ampak tudi kraju. Kočeski gimnazijci so zato pripravili tudi različne raziskovalne naloge iz okolja, denimo Biološke analize reke Kolpe. Zanimiva je bila tudi seminarska naloga z naslovom Kočevska Reka nekoč in danes, največ pozornosti pa je na predstavitvi pritegnilo delo dijaka Vlada Pribličiča: Zgodovinski razvoj Poljanske doline.

Podprli klub alkoholikov

Ribniški izvršni svet skrbno pretehtava upravičenost do letošnje porabe proračunskega denarja

RIBNICA - Člani ribniškega izvršnega sveta so minulo sredo ugodno rešili vlogo ribniškega zdravstvenega doma za odobritev dela kluba alkoholikov, na eno prihodnjih sej pa so preložili sprejem programa geodetskih del za letošnje leto.

Predloga občinskega proračuna, ki ga je izvršni svet ponudil ribniškim poslancem v sprejem na zadnji seji občinske skupščine, izvršni svet na svoji seji minulo sredo ni spremenil, saj so ga poslanci tedaj zavrnili, prej zaradi zmede ob glasovanju kot zaradi vsebinskih pripomb. Kljub temu so člani izvršnega sveta precej časa namenili prav proračunu. Prisluhnilo so namreč poročilu republiškega poslanca Benjamina Henigmána o sprejemu republiškega proračuna in njegovem vplivu na proračune občin.

Glede vloge ribniškega zdravstvenega doma za odobritev dela kluba alkoholikov so člani izvršnega sveta

sklenili, da podpro prizadevanja dr. Ladislava Andoljška, ki prostovoljno dela z alkoholiki že eno leto, če stane ura dela z bolniki okoli 30 mark na skupino. Menili so, da bi v primeru, če bi znesek veljal na osebo, plačilo 50 ur dela na osebo, letno za 10 bolnikov, pomenilo za ribniški proračun preveliko breme. Celotna dejavnost kluba se bo namreč financirala iz občinskega proračuna, saj zdravstvena zavarovalnica ne dovoljuje nobene širitve programa zdravstvenega doma. Prav zaradi nedorečenosti glede bremenja, ki naj bi ga po predlaganem programu geodetskih del za letošnje leto nosil ribniški proračun, so člani izvršnega sveta, ki skrbno pretehtava upravičenost do letošnje porabe proračunskega denarja, sprejem omenjenega programa, ki je po njihovi oceni vsebinsko sicer zelo dober, preložili na eno prihodnjih sej.

M. L.-S.

Najboljši tekli dlje in po napačni progi

Tek na Lisco razveljavili - Kdo je kriv za polom?

SEVNICA - Prizadevni, a ne dovolj izkušeni organizatorji 2. gorskega teka na Lisco - člani Tekaškega kluba Boštanj - so bili pretako soto zelo razočarani. Tek na Lisco so na predlog predsednika odbora za gorske teke pri AZS inž. Šarfa namreč razveljavili, ker je vodilno skupino okoli 15 najboljših slovenskih tekačev in tekačic - v njej so bili tudi olimpijec Mirko Vindiš, lanski državni prvak Roman Hojak, vedno odlično pripravljeni Franci Teraž, reprezentantka Olga Grm, maratonka Marjana Vidovič in drugi - policijski avto na čelu kolone atletov zapeljal po 3 km daljši progi.

Po besedah Rudija Dolenca, vodilnega organizatorja prireditve (v priprave in izvedbo tekme je bilo po njegovih besedah vpreženo kar 55 amaterskih športnih delavcev) je za tak polom 2. gorskega teka na Lisco kriv edini, ki ni bil ljubiteljsko na tejo prireditvi, ampak s službenim terenskim vozilom Puch, se pravi policist. Ta naj bi se po Dolencovi izjavi na 3 do 4 kilometru 10 km dolge proge z višinsko razliko 830 m, na križišču, kjer je nekdo spremenil oznake s trakovi, odločil za neko bližnjico in kmalu pristal v blatu, da so ga Vindiš in družina le začudeno gledali.

P. PERC

Tekači, ki so zaostali za vodilnimi in tudi bolje poznali progo teka na Lisco, niso zašli in na koncu vseeno niso bili tako nejevoljni kot slovenska elita, čeprav niso prejeli uradnih nagrad. Organizatorji so vsaj nekoliko popravili slab vtis, ko so ob koncu ponesrečene prireditve, ki sta jo uvodoma pozdravila predsednik sevniske vlade Marjan Kurnik in sevniska pihalna godba, pri Tončkovem domu na Lisci med tekmovalci z žrebom razdelili praktične nagrade. Pokrovitelj tekme je bilo boštanjsko podjetje Gradnje, medtem ko bo končne nagrade po štirih izbirnih tekih za sestavo slovenske reprezentance za svetovni pokal v gorskih tekih v Franciji podelila novo-meška Krka. Mimogrede: najhitreje (57 minut in 13 sekund) je tekel Hrastničan Milan Kirn, za njim Anton Vidovič iz Lukovice (57.31), tretji čas (57.36) je dosegel Mitja Sentjur iz Rimskih Toplic itd.

Pa še to: svoj prav ima tudi komandir sevniske policijske postaje, ki je v bran svojemu kolegu oz. delavcu povedal, da se je v službenem vozilu, ki naj bi speljalo tekmovalce na napačno pot peljal tudi predstavnik organizatorja in da bi zato kazalo najprej trezno analizirati, kako so organizatorji zavarovali progo na vsaj njeni dolžini, kje so bili kontrolorji na kritičnih mestih, šele potem pa morebiti valiti krivdo na pleča kogarkoli. V delno tolažbo (in ne v opravičilo) vsem prizadetim je lahko vsaj to, da so se podobni spodsrdljaji primerili že na mnogo bolj zvenečih prireditvah, kot je tek na Lisco.

VELIKA PRIDOBITEV - Pretekli četrtek okoli 16.30 so novomeški cestarji položili še zadnje metre asfalta na Radni, na 4157 metrov dolgi lokalni cesti do Konjskega in Laz so ga porabili krog 3.000 ton. Vaščani so zelo veseli, da so le prišli do asfalta, ki jim ga zatrdno obljubili že za lanskoletni občinski praznik v novembru. Na 20.000 m² površin cestišča so položili povprečno okrog 5 m široko asfalno preprogo. Sevnški minister za varstvo okolja Jože Kolar je povedal, da je bila predračunska vrednost te pomembne naložbe 65 milijonov tolarjev; iz naslova demografsko ogroženih območij Boštanjčani je bilo 19 milijonov, nekaj je navrgel krajevni samoprisepek, preostalo pa sevnška občina. Na posnetku: Jože Mrvič s Konjskega je prinesel delavcem za likof nekaj domače kapljice. (Foto: P. Perc)

Krmeljčani upajo na pomoč države

Kovinarji krmeljske Metalne ob osamosvojitvi Slovenije ostali brez osrednjega programa - namenske proizvodnje - Otepajo se z veliko lansko izgubo - Kaj pravi direktor

KRMELJ - "Nismo izgubili le trga, ampak cel nosilni program, to je namensko proizvodnjo. Predvsem zato smo imeli še lani veliko izgubo. Včasih imamo občutek, kot da država dela proti nam. Po tistem, ko je lani vodstvo Metalne v Mariboru podpisalo pogodbo z republiškim skladom za razvoj, so po nekem scenariju hoteli likvidirati tudi nas. Tega scenarija sicer ni več, ostale pa so težave z lansko izgubo in tekočo likvidnostjo," pravi direktor krmeljske Metalne Rudi Bec.

V krizi je tudi v kovinskopredelovalni industriji zelo težko pridobiti posel. Doma, v Sloveniji, krmeljski kovinarji le stežka dobijo delo tudi zavoljo ozkih lokalnih in političnih interesov, ko se v številnih občinah tamkajšnji veljaki obnašajo kot samozadostni državniki, in raje zagotavljajo delo domačim podjetjem, navkljub temu da je dostikrat njihova ponudba slabša od zunanje konkurence. V krmeljski Metalni obvladajo delavci zahtevno tehnologijo, ki so jo pridobili z namensko proizvodnjo. Vodstvo tovarne meni, da je prava škoda, ker slovenska država, ki bi morala prevzeti del odgovornosti za zagatne razmere (ne le Metalne), tega krmeljskega potenciala noče ali pa ne zna s pridom izrabiti.

Čez noč pač ni mogoče najti

ustreznega programa, ki bi nadomestil namensko proizvodnjo. Država je premalo ali skoraj nič naredila za promocijo Slovenije navzven, meni direktor Bec, lahko pa bi kaj več storila za reševanje presežnih delavcev. "V krmeljski Metalni do trajnih presežkov nismo prišli, ker jih moramo sami financirati. Ne zdi se mi prav, da bi država oz. sklad prevzela na svoja pleča le stare dolgove, ker mi teh nimamo, imamo pa lansko izgubo. V letošnjem marcu smo že poslovali pozitivno in upam, da bomo nekako le prirnilili do konca leta z minimalno izgubo," poudarja Bec.

P. P.

Sevniški paberki

PIJAČA - Cestarji, ki so posodobljali cesto Laze - Konjsko - Radna, pravijo, da ne bodo ohranili dela na teh 4 km v najlepšem spominu. Prvič, zato, ker jih je narava zafknila, da so dela kasnila in si zaradi škode, ki so jo utrpeli gozdni posestniki po razstreljevanju ozide proti Lazam, niso niso ravno pridobili prijateljev med vaščani. In drugič kot posledica takšnih razmer je bila pri cestarjih neprimerno večja žerja kot na drugih cestnih odsekih. Temu so se čudili zlasti tisti cestarji, ki so prišli s finišerjem, saj jih niso stregli spredaj in zadaj, kot se to običajno dogaja pri takih akcijah. Na koncu pa so jih vaščani Konjskega le prijetno presenetili z likofom. Vaščani so pač bili nezaupljivi, dokler se niso prepričali, da bo tokrat asfalt vendarle položen.

PREPOVED - Sevnška županja Breda Mijovič in predsednik sevniske vlade Marjan Kurnik sta bila v ponedeljek v Ljubljani na republiškem skladu za razvoj pri Jasni Bačac, predsednici upravnega odbora Tehnoloških sistemov Sevnica, in Eldi Šircelj, ki prevzema njene posle, ker se gospa Bačac poslavlja. Vodilna sevnška politika sta se odločila za ta obisk, da bi sevniskim poslancem lažje odgovorili na vprašanja z zadnje skupščine. Na vlogled sta dobila obe ponudbi. Po ekonomski plati kaže, da je ponudba podjetnika Milana Senice v resnici boljša od tiste, ki jo je sestavil Boštanjčan Jure Slogar. V ponedeljek so delavci TSS (na spisku s 76 imeni je 65 podpisov) naslovili na sklad peticijo, v kateri prepuvedujejo vstop Senici in terjajo takojšen prihod UO v TSS.

• Vsa junak postane na koncu dolgočasen. (Emerson)

SLAVA JIM - V Krškem bodo ob obletnici, povezani s slavim Valvasorjem pripravili proslavo. Še predtem bi radi obnovili tudi Valvasorjevo hišo, vendar je spričo zelo kratkega časa zelo malo verjetno, da jim bo uspelo. Nekateri so zato prepričani, da bo proslava izpadla kot prireditev ob otvoritvi gradbišča pri Valvasorjevi hiši.

PREMETENO - Medtem ko Krčani že toliko časa razpravljajo o tem, ali bodo sploh zmogli obnoviti hišo, v kateri je nekoč bival slavni Kranjec, jim je življenje zagrenila še ena drobna zadeva. Oglasil se je nekdo v Krškem, ki je na podlagi Valvasorjevih pisanih sklepov, da možakar sploh ni živel v tisti, ampak povsem v neki drugi hiši. Ali je res kaj na tem, se še ne ve. Če ima omenjena oseba res dokaze o svojem sklepanju, mu predlagamo, da z njimi še malo počaka. Molči naj vsaj tako dolgo, da bodo obnovili sedanjo Valvasorjevo hišo. Potem naj kar obelodani svoje dokaze. Morda bi na ta način zaradi domnevne slavne preteklosti počasi obnovili vse stare hiše v mestu.

DIVERZIJA - Na zadnjih dveh pomembnejših tekmah v speedwayu na krškem stadionu je bilo zaslediti ponavljajoče se škodljivo dejanje. Obkrat je nekdo nad Krško poslal nevihto in prekinil tekmo sredi najbolj zanimivih voženj.

CAST IN MAST - V vsakem društvu ponavadi imajo koga, ki je glavni in vedno stopi na prizorišče, ko je treba pobhati aplavz, nagrado ali se ovenčati s slavo. Tudi v krškem AMD-ju so eni zato, da delajo, organizirajo in se mučijo okrog speedwayске dirke. Drugi medtem veseljačijo na zasebnih zabavah, se postavljajo z nazivi, dajejo izjave in intervjuje ter po potrebi spreminjajo tudi protokol podeljevanja nagrad, samo da bi v njem dobili vidnejši vlog. Vse, ki so se v vlogi prepoznali, prosimo, da čast in mast vrnejo na krško AMD.

Novo v Brežicah

TRGOVCI Z NOVCI - Pred nekaj leti so otroci na Drnovci prekopavali po grmovju in našli lonček poln rimskega denarja. Lonček so v prekanju in deljenju zaklada razbili. Kmalu zatem so se začeli pretekati še njihovi starši, ker jim je šlo v nos, da so eni s prodajo novecev zaslužili več kot drugi. Tako je vsa zadeva prišla na uho policiji in zgodbe z zakladom je bilo hitro konec.

BREZ NOVCEV - Če so se Drnovčani prerekli, ker so imeli nenadoma veliko denarja, se v bližnjih Brežicah dajejo, ker tega ni dovolj. Ni rečeno, da ponoči, ko osami arheološko najdišče na Velikih Malencah, tam okoli ne stikajo tudi občinarji. Posebno zdaj, ko bi kakšen lonec z novci potrebovali za programe iz občinskega proračuna, pristojni že lep čas kopljejo po občini, a zaklada od nikoder.

SAMO Z NOVCI - Na dlani imamo nov dokaz, da gre brežiškemu gospodarstvu na boljše in da je življenje iz dneva v dan lepše. Kdor najde čas in denar ter stopi v mesto, se lahko prepriča, da imajo tam po novem vsak dan praznik. Tako vsaj kažejo opuste ulice, ob katerih samevajo prazna parkirišča. Tudi po bližnjih pločnikih ni prevelike gneče. Še najpogostejše je opaziti fanta iz podjetja Stik, ki pobirata parkirnino. Ta dva morata biti urna, kajti od pričakovanih polnih parkirišč ni nič. Sredi mesta lahko po novem parkirajo le tisti, ki so pripravljeni za to tudi nekaj odšteti.

ZGODOVINSKO - O dogodku, ki se je odvijal zadnji dan v aprilu, bo morala pisati zgodovina. V Šentlenartu, ob obvoznici pri IMV, so v petek popoldne postavljali kres in, kot se za predvečer prvega maja spodobi, tudi mlaj. Tisto, kar je presenetilo vse lokalpatriote pa je, da so k temu tradicionalnemu početju povabili tudi krajane Brežice.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 15. do 24. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Silva Kozinc iz Orehovega - Davida, Renata Prah iz Brežic - Katjo, Marija Metelko s Ponikve - Melani, Rozika Kastelic z Drnovega - Matica, Vladka Ferjančič iz Samobora - Melito, Zofija Urek iz Slogovskega - Davida, Renata Čepin iz Sp. Starega Grada - Tadeja, Gabrijela Černeč iz Artič - Primoža, Alenka Vidovič iz Brežic - Marka, Martina Grigelj iz Jesenic na Dol. - Ivana, Nataša Zorko s Trebeža - Bruna, Jožica Moškon s Senovega - Rebeko, Darja Jazbec iz Naraplja - Roka, Mojca Vidovič iz Krškega - Patricija, Branka Kovačič iz Apnenika - Špelo, Sonja Puc iz Sevnice - Petro, Cirila Ograjšek iz Cerkelj - deklico in dečka.

Čestitamo!

IZ NAŠIH OBČIN

KABLE BI VSEENO LAHKO ZASIPALI - Plaz na Poti na Armes je za zdaj lep primer brezbriznosti, ki bi se lahko končal s hudimi posledicami, celo s smrtjo.

Plaz še vedno preži na žrtev

Zakaj taka Pot na Armes? - Je kriv rudnik?

SENOVO - Poti na Armes pri hiši številka 27 na Senovem se za to poklicani še niso dotaknili, kot bi bilo treba, zato je še zmeraj zožena, ker jo je oktobra 1991 odnesel plaz. Domačini vedo povedati naslednje: "Od takrat do danes se je ob vsakem malo večjem deževju plaz premikal še naprej. Med tem časom je drseča zemlja petkrat pretrgala vodovod, pretrgala je tudi električno napeljavno. Oboje so popravili, a samo za silo." O zadevi so domačini obvestili podjetje Kostak in krško občino. Rezultat? "Novembra 1992 je prišla na ogled plazu neka komisija v sestavi Kalan, Bogovič in Zvar. Ker od tega ni bilo koristi, je na ponovno intervencijo kranjancov prišla 29. marca 1993 nova komisija z gospodom Somrakom na čelu. Ponovno je ugotovila, da tu obstaja velika nevarnost za voznike in hišo št. 27, last Antona Šolna. Menila je, da je potrebno cesto popraviti. Tudi tokrat je ostalo le pri ugotovitvah. Tako plaz preži na skoraj verjetno človeško žrtev," pravijo zaskrbljeni domačini. O vsem so obvestili tudi predsednika krške vlade in čakajo, kaj bo. Že zdaj pa so se pridrušili, da ne bodo šli na prihodnje volitve, ker se počutijo zapostavljene in ogrožene.

Senovčani, vedoč za odtirano Pot na Armes, ne morejo mimo tega, da se ne bi ozrli malce naokoli po sosesstvu. Pri tem pravijo, da podeželju prav nič ne

pomaga sodobno urejeno mestno jedro v Krškem. "Če bi se Krško odpovedalo dvema medenastima kandelabroma in kvadratnemu metru tistega pločnika, bi ostalo verjetno dovolj denarja, da bi pomagali tem revežem na Armesu. Krško tega ne stori samo od sebe, v anarhiji, kakršna očitno vlada marsikje, pa ga k temu tudi ni mogoče prisiliti. Sploh pa vzemimo Pot na Armes samo za primer. Na splošno gre namreč za to, da ni dovolj, če država zagotovi samo šole in vrtnice. Državljanom, ki pridejo od tod, mora zagotoviti varno življenje in varna pot spada k temu," je slišati med Senovčani.

Težko je verjeti, da Senovčani ne bi tako odločno pojasnili zadev že tudi v Krškem na občini. Mogoče se Kostak ali občina ne zganeta, ker sploh nista poklicana za popravilo Poti na Armes? Glede na to, da sta že poslala gor svoje može, bi lahko sklepali, da je plaz lahko njuna zadeva, samo če hočeta.

Najbrž bi lahko omenili še nekaj. Senovo so v brskanju za premostitvijo nekako spodkopali. Ni izključeno, da je plaz nastal kot Zemljini trajen odziv na rudniške rove in da še tako bogaboječa in vestna oblast ne bo mogla nikoli učinkovito popraviti Poti na Armes. Toda nadloga, ki jo zdaj občutijo domačini, ni zato nič manjša.

M. LUZAR

MONOGRAFIJA O STAREM GRADU

PODBOČJE - Danes ob 18. uri bodo Oddelek za arheologijo na ljubljanski Filozofski fakulteti, Posavski muzej Brežice in Skupščina občine Krško predstavili monografijo "Podbočje/Stari grad". Avtorji Mitja Guštin, Radovan Čunja in Katarina Katja Predovnik so v delu podrobno ovidnotili arheološke in zgodovinske vire Starega gradu, ki ga železnodobna naselbina in srednjeveški grad tik nad Podbočjem uvrščata med pomembnejše kulturnozgodovinske spomenike na Slovenskem.

ŠKOF KRAMBERGER V NEK - Preteklo nedeljo je Nuklearno elektrarno v Krškem v spremstvu posavskih duhovnikov obiskal mariborski škof dr. Franc Kramberger. Gostje so z zanimanjem prisluhli direktorju Stanetu Rožmanu, ki jim je predstavil delovanje elektrarne. Visoki cerkveni predstavnik je ob koncu obiska delavcem elektrarne zaželel, da bi mogli opraviti svoje poslanstvo v korist slovenskega naroda.

Kupiti hočejo lastno tovarno

Delavske straže že dva meseca stražijo pred nekdanjim obratom Adrije Caravan v Brežicah - Programe imajo, a jih nočejo izdati

BREŽICE - Delavci brežiškega obrata Adrije Caravan že od 15. marca stražijo na vходу svoje tovarne. Tam so, da bi zaščitili bore malo imovine, kolikor je je še ostalo, potem ko so v Novo mesto odpeljali nedokončane prikolice in stroje.

Kot kaže, je Adria proizvodnja v Brežicah ustavila za vedno in zdaj prodaja zgradbo. Delavci so v sodelovanju s sindikatom in občinsko oblastjo poslali Ministrstvu za delo, Skladu za razvoj in Adriji Caravan ponudbo, da sami odkupijo objekt. "Po svojih informacijah smo izvedeli, da smo edini zainteresirani za odkup. Seveda pa Sklad in Adria želita svez denar, ki ga od nas ne bi dobila. Ta tovarna je bila zgrajena z denarjem delavcev, ki so tu delali, o čemer imamo tudi pismen dokument. Delavci so imeli od 20 do 30 odst. nižje plače in so se odrekli tudi regresov za letni dopust v korist tovarne. Glede na ta vlaganja bi lahko zahtevali stavbo zastoj. To, kar smo mi ponudili, verjetno ni nikjer v svetu - da so delavci voljni odkupiti tisto, kar so sami zgradili," pripoveduje predsednik sindikata v obratu Ivan Glogovšek.

Po njegovih besedah je bila prodajna vrednost obrata, ko ga je Adria

prodala Tomu, 3 milijone mark. Adria dolguje delavcem brežiškega obrata nekaj čez milijon mark (brez lastninske deleža). Očitno pa Adria ni preveč navdušena, da bi delavcem prodala tovarno po isti ceni, kot jo je želela Tomu z Mirne, zato je menda naročila novo cenitev.

Delavci se z Adrio in Skladom težko dogovarjajo, saj jih pošiljajo zdaj na Sklad, zdaj v Adrio. Da bi obdržali čimboljše odnose, so prisiljeni tudi na delo v Novem mestu in v Šentjerneju, čeprav to ni njihova obveznost, saj so tehnološki presežki in hkrati tudi v stavki. Delavci so prepričani, da je Adria opustila brežiški obrat iz političnih razlogov, saj so prostori v Brežicah bolj primerni in tudi omogočajo trenutno cenejšo proizvodnjo.

Delavci so odločeni, da bodo v zgradbi nadaljevali z delom oni in nihče drug. Tako so obupani, da se marsikomu že zareče: "Če ne bomo

IZ NAŠIH OBČIN

Na Raki zdaj zvoni več telefonov

Končali gradbeno akcijo, s katero so zagotovili telefon 183 novim naročnikom - Z novo širitvijo, predvideno za prihodnje leto, 128 dodatnih števil

RAKA - Na Raki z zadovoljstvom pravijo, da so končali gradbeno akcijo, s katero so zagotovili telefonski priključek 183 novim naročnikom. V gradbenem odboru ob tem že vedo, da bodo spričo številnih želja že kmalu prisiljeni razširiti sedanjo telefonsko centralo in s tem omogočiti priključke novim domačinom.

Izražena v nekaterih številkah, pomeni raška gradbena akcija med drugim tole: napeljali so 33 km kabela, od tega 23 zemeljskega. Kandidati za telefon so pri tem opravili 11.000 delovnih ur in poleg tega plačali, preračunano v nemško valuto, vsak po 3.400 mark. Celotna naložba je veljala prek 600 tisoč mark, pri čemer so del stroškov plačali z denarjem iz sklada za pomoč demografsko ogroženim območjem.

Akcija je trajala od 1987 leta. "Najprej smo pripravili prostor za centralo. Ko smo potem delo nadaljevali, smo se zamudili s pridobivanjem dokumentacije. Spomladi 1991 smo kupili prve kolute kabela, potem še nekaj in oktobra 1991. leta

KRŠKO: PACHACUTI PO JUŽNOAMERIŠKO

KRŠKO - Občinski odbor SKD Krško in krajevni odbor te stranke iz Brestanice priredita to soboto ob 20. uri koncert perjske skupine Pachacuti. Člani skupine bodo v krškem kulturnem domu predvajali izvorno južnoameriško glasbo, saj so tudi sami potomci starodavnih Inkov.

BODO SADJARJI KUPILI HLADILNICE?

ARTIČE - Sadjarsko društvo Posavja sklicuje to soboto zbor vseh sadjarjev, da bi se dogovorili za organiziran pristop pri trženju svojega sadja. Obilno cvetenje spet kaže na dober pridelek, ki ga pa ne bo lahko prodati, saj od organizacij, ki so doslej skrbele za prodajo, sadjarji ne morejo veliko pričakovati. Poleg opredelitve o nadaljnji organiziranosti se bodo morali tudi odločiti o hladilnicah. V vodstvu društva so prepričani, da bi sadjarji morali dobiti ali kupiti vsaj hladilnice v Brežicah in v Krškem.

sno začeli delati krajevno omrežje. To je trajalo do letošnjega marca, ko je bil tehnični prevzem omrežja," opisuje akcijo Jože Bizjak, predsednik gradbenega odbora. Prvi etapi bo sledila druga. Kot je predvideno, bodo v njej okreplili medkrajevno povezavo in razširili telefonsko centralo za 128 števil. Ko jo bodo povečali za toliko, bo vse skupaj zadostovalo predvidoma za nasled-

Jože Bizjak

njih pet let. Centralo naj bi po Bizjakovih pričakovanjih širili še naslednje leto, ker to obljublja pošta. Toda kdor bo na Raki želel dobiti v bodoče telefon, bo moral pridobiti soglasje sedanjega gradbenega odbora.

Gradnjo telefonskega omrežja na Raki je predvidel že družbeni dogovor iz leta 1988. Kot je povedal Franc Glinšek, krški sekretar za gospodarsko infrastrukturo, so podpisniki dokumenta s tem predvideli posodobitev telefonskih central v Krškem, na Raki ter v Kostanjevici

in Podbočju in zamenjavo v Velikem Podlogu. Potem ko so priključili novo centralo v Krškem z novo omrežno skupino 0608, so zgradili prostore za centralo v Podbočju in Kostanjevici, nabavili centralo za Kostanjevico, od koder bodo sedanjo prestavili v Podbočje, ter zaključili prvo gradbeno etapo na Raki, kot rečeno. Prav v času, ko so šla h koncu dela na Raki, so po Krškem polju že polagali optični kabel, ki bo med drugim izboljšal zveze med krško centralo in centralami v južnem delu občine.

L. M.

Sigmat neznanka

So odvažali stroje?

SIGMAT - Sigmat, sporna Novolesova tovarna v Brestanici, je v teh dneh še vedno brez stalnih delavcev. V proizvodno dvorano samo občasno pokličejo nekaj ljudi, ki delajo pogodbeno, in so tam samo nekaj dni. Daljših zaposlitev ne ponudi nihče, kar zgovorno kaže, da še vedno manjka načrt za donosno proizvodnjo v prostorih omenjene brestaniške tovarne.

Kot kaže, bi radi čimprej končali stečajni postopek. Na Sigmatovo stečajno maso pride trenutno za približno milijon mark terjatev, pri čemer so največji upnik delavci. V tem času, ko se ni končale odločitve o usodi podjetja, so po nekaterih nepotrjenih informacijah neznan odjemalci vozili iz Sigmate stroje in opremo. Obstaja bojazen, da je kupnina od teh naprav romala v kak zaseben žep, zato pristojni organi zagotavljajo, da bodo zadevo preverili.

Monografija o Kozjanskem odredu

Napisał jo je strokovni vodja Posavskega muzeja mgr. zgodovinskih znanosti Tomaž Teropšič

BREŽICE - Ob dnevu upora proti okupatorju je pri založbi Obzorja izšla knjiga, ki bo poleg borcev Kozjanskega odreda, njihovih sorodnikov in znancev ter vseh, ki radi prebirajo literaturo o novejši slovenski zgodovini, zanimala predvsem zgodovinarje in obramboslovce. Monografija o eni najpomembnejših bojnih enot na Slovenskem je več let pripravljala magister zgodovinskih znanosti Tomaž Teropšič, sicer strokovni vodja Posavskega muzeja.

Monografija KOZJANSKI ODRED (I-II) je strokovno visoko ocenjena, a vendar zanimiva in berljiva. Za zgodovinarje je pomembna predvsem zato, ker je s celovito obravnavo opozorila na malce prezrto vlogo Kozjanskega odreda. Ta je od ustanovitve 27. aprila 1944 do konca vojne vključeval čez 3 tisoč borcev, ki so napadali manjše sovražnikove kolone, patrolje in postojanke, uničevali prometnice in z uspešno mobilizacijo na Dolenjsko in v Kamniško-zasavski odred poslali okrog 4 tisoč novincev. Kozjanski odred se je s svojo aktivnostjo uvrstil med najuspešnejše enote sloven-

ske partizanske vojske in bi glede na število borcev po takratnih merilih lahko nosil naziv divizija. Gradivo ni prikazano kot kronološki pregled, marveč obravnavava organizacijo, dejavnosti in ustanove odreda po posameznih poglavjih. Tako prikazuje strukturo odreda glede na socialno pripadnost, starost in druge značilnosti, preskrbo in način prebivanja, zdravstvo, sodstvo itd. Osrednje besedilo je opremljeno še s seznamom borcev in bork ter funkcionarjev odreda z vsemi znanimi podatki, kazalom oseb in krajev, več kot sto fotografijami, dvema zemljevidoma, skicami in grafikonami. Knjiga se odlikuje po kritičnem odnosu do množice različnih virov, ki jih je avtor obravnaval in po stvarnem prikazu dogajanja. Na 800 straneh ne najdemo samo običajnega prikaza nastanka in bojne poti omenjene enote, temveč spoznamo tudi njene različne dejavnosti, teren in razmere, v katerih je delovala, ter se seznanimo s partizanskimi enotami, ki so bile njeni predhodniki in so v večini primerov tragično končale.

B. DUŠIČ-GORNIK

AGRARIA BREŽICE zastopnik za vozila

vam v svojem prodajno razstavnem salonu Pod obzidjem 32 Brežice tel. (0608) 61-504

nudi vse tipe vozil znamke PEUGEOT ter tudi servisiranje v pooblaščenem servisu PEUGEOT

Šentlenart 72, Brežice tel. (0608) 61-054

Dobava in servisiranje takoj! Se priporočamo!

B. DUŠIČ-GORNIK

Dvojna Rast

Te dni je izšla prva letošnja številka Rasti, revije za literaturo, kulturo in družbena vprašanja, ki s to, zaradi večjega obsega dvojno številko, stopa že v četrto leto svojega izhajanja.

Običajni uvodni besedi glavnega urednika J. Škafce sledi zanimivo razmišljanje I. Gregoričiča o pomenu slovenskega jezika pri potrjevanju naše narodne in državne identitete, v katerem avtor zastavlja aktualno vprašanje, ali naša ekonomska šibkost lahko zamaje slovenski jezikovno, duhovno in narodno samozavest.

V pesniškem delu literarnega razdelka se s svojimi stvaritvami predstavljajo D. Dani, F. Šali, D. Knežević, S. Mikuš, P. Mrvar in S. Trobiš, pripravljen pa je tudi prevod nekaterih pesmi avtorjev drugih narodnosti, ki živijo in ustvarjajo v Sloveniji in so se predstavili lani na 14. srečanju v Novem mestu. V proznem delu je natisnjen obsežnejši spominski zapis F. Šetince o Suhi krajini ter prozni prispevek R. Robiča.

Sledi avtoriziran zapis slavostnega govora, ki ga je imel akademik F. Bernik ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku v Novem mestu. V reviji odmeva tudi 500-letnica Kolegijskega kapitelja v Novem mestu, in sicer je F. Baraga pripravil prevod prepisa obeh ustanovnih listin ter ponatis članka o zgodovini Kapitelja umetnostnega zgozdinarja J. Gregoričiča, ki je umrl pred 50 leti med nemškimi bombnimi napadom na Novo mesto.

V razdelku, namenjenem kulturi, sta še prispevek T. Kurenta o številu 237 v Gallusovi gematrični kompoziciji ter intervju, ki ga je pripravila M. Bobnar z glavnim urednikom Ekрана, esejistom in kritikom S. Pelkom. V rubriki Naš pogovor se predstavlja znani raziskovalec, inovator in univerzitetni profesor dr. Miha Japelj, ki je v pogovoru z M. Markljem spregovoril o svojem življenju, življenjskih in delovnih izkušnjah ter o pogledih na vlogo znanosti in ustvarjalnosti v družbi.

Razdelek, namenjen družbenim vprašanjem, začne analiza lanskih volitev v državni zbor izpod peresa A. Šterbena, nadaljuje pa ga vrsta prispevkov o beguncih pri nas; med prispevkami so tudi sestavki beguncev. Za Rastočo knjigo sta tokrat prispevala M. Mulej in M. Rebernik z zapisom Soodvisnost kakovosti, inovacij in poslovnega uspeha.

Odmevi in odzivi so vsebinsko zelo raznoliki, saj v njih najdemo strokoven zapis B. Križa o prazgodovinskem grobišču na Kapiteljski njivi v Novem mestu, predstavitev dveh razstav: o reševanju zavezniških letalcev med NOB na Slovenskem (Z. Picelj) in o dragotinah kapiteljske cerkve (B. Božič), kratek intervju H. Mrzlikarjeve s Korenovo, ki se ukvarja s kmečkim turizmom, zapis J. Škafce ob 80-letnici učiteljice M. Darovec-Lavrič, B. Dobovšek-Stehna pa predstavlja Japonko K. Kinoshito.

Sledijo prikazi knjižnih novosti: D. Breščak predstavlja publikacijo Krajinski park Lahinja, F. Šali pa Osolnikovo knjigo Med svetom in domovino, pesniški zbirki B. Kandarja in V. Garantinja, zbirko črtic F. Režuna in Patemujevo knjigo Razpota slovenske proze. Na strani revije se je ponovno vmlila Kronika, strjen pregled kulturnih dogodkov, ki ga je pripravil za prve tri mesece letošnjega leta Peter Štefančič.

MIM

ZAPELO BO 19 ZBOROV

PIŠECE - V soboto in nedeljo, 8. in 9. maja, bo tu občinska revija pevskih zborov odraslih, otrok in skupin. Revija bo izločilnega značaja za nastop na medobčinski reviji posavskih občin. Nastopilo bo 19 zborov.

J.K.

PREDSTAVITEV RIBIČIČEVE KNJIGE

NOVO MESTO - V študijski knjižnici bodo danes, 6. maja, predstavili najnovejšo knjigo dr. Cirila Ribičiča Rad sem jih imel, ki je izšla pri Založbi Mihelčič. Predstavitev bo ob 19. uri.

Narodna pesem je vedno blizu srcu

Nonet Rog iz Zelenj pri Kočevju je s koncertom počastil 25-letnico delovanja - Spominska plaketa za njihov prispevek k razvoju občine

KOČEVJE - Mineva 25 let, odkar so se pevke Noneta Rog iz Zelenj pri Kočevju prvič predstavile občinstvu, ki jim povsod kamor pridejo, še danes rado prisluhne. Častitljivi jubilej so pevke proslavile s slavnostnim koncertom v dvorani Glasbene šole Kočevje.

"25 let je mimo, odkar zapele prvič smo" je bilo uvodno besedilo pesmi, zapete v melosu slovenske narodne, s katero so pevke številnim zbranim ob srebrnem jubileju noneta predstavile njegovo četrstoletno delo. Nonet že vsa leta goji slovensko ljudsko pesem, ki je slovenskemu človeku in njegovemu srcu vedno blizu, saj je del narodove preteklosti in njegove kulturne tradicije. Zato ni presenetljivo, da ima nonet, tudi do 30 nastopov letno. Del zasluga za uspešno predstavljanje noneta in njegove številne nastope doma ter

v sosednji Hrvaški in Italiji pa gre pripisati tudi organizacijskim sposobnostim Kristine Trkovnik, ki je že vse od ustanovitve duhovni vodja noneta.

"Od kod pevкам, ki so žene, matere, babice in prababice, volja in moč za dolgoletno delo, ki je poleg veselja ob dobro izvedenem nastopu od pevke zahtevalo veliko odrekanih pa tudi razočaranj, kadar pesem ni izvenela tako, kot so si zamislile, ne vem. Zaželim jim lahko le, da bi tako še dolgo delale," je v svojem nagovoru pevкам - med njimi je

najstarejša 84-letna Francka Vodičar, ki je pri nonetu že vse od njegove ustanovitve - začel predsednik kočevske občinske skupščine dr. Mihael Petrovič. Za njihovo delo, s katerim so obvarovale pred pozabo številne slovenske ljudske pesmi, ki jih pevke s svojim ubranim petjem v zadnjih letih vse pogosteje predstavljajo tudi mladim, ter v znak zahvale za njihov prispevek k uspešnemu dolgoletnemu predstavljanju Kočevja jim je ob zaključku koncerta dr. Petrovič izročil spominsko plaketo občine Kočevje.

M. LESKOVŠEK-SVETE

SREBRNI JUBILEJ NONETA ROG - Nepogrešljiva oprava kočevskega noneta Rog je slovenska narodna noša. Prav zaradi tega so pevke, ki prepevajo stare pa tudi novejšje slovenske ljudske pesmi, dobrodošle na kmečkih ohceti in podobnih prireditvah, v zadnjem času pa tudi na različnih otvoritvah. (Foto: M. L.S.)

Enoletna knjižna bera na ogled

16. dolenjski knjižni sejem - gost otvoritvenega večera letošnji Prešernov nagrajenec Drago Jančar - predstavitev nove Mušičeve knjige o Dragotinu Ketteju

Mesec maj bo v Novem mestu letos že šestnajstič zapored v znamenju slovenske knjige. Kulturno-umetniško društvo Krka oziroma njegova sekcija Svet knjige v sodelovanju z novomeško Knjižarno Mladinska knjiga in študijsko knjižnico Mirana Jarca v tem času prireja tradicionalni dolenjski knjižni sejem, na katerem predstavijo enoletno bero slovenskih založnikov ter pripravijo vrsto zanimivih spremljajočih prireditev.

Letošnji knjižni sejem, ki bo že 16. po vrsti, bo trajal od 10. do 14. maja. V večji Krkinci upravne zgradbe bo v tem času razstava vseh slovenskih knjig, ki so izšle od lanskega do letošnjega maja. Knjige ne bodo

Marija Zvegljč, predsednica Sveta knjige pri Kulturno-umetniškem društvu Krka, ki je poglaviti organizator dolenjskega knjižnega sejma, obljublja zanimive in pestre sejemске dneve.

PRIJETEN PREDPRAZNIČNI VEČER

SEVNICA - S promenadnim koncertom na pihala pri GD Sevnica na dvorišču sevniskega gradu so godbeniki na predvečer 1. maja privabili lepo število poslušalcev tudi na koncert dveh zborov v Lutrovo klet pri sevniskem gradu. Mešani pevski zbor Jutrjanke, ki je lani praznoval 10-letnico, se je uspešno predstavil z narodnimi in umetnimi pesmimi. Mešani cerkveni zbor župnije Boštanj, ki ga prav tako v sedanji sestavi že pet let vodi Ciril Udovč, pa je dodal svojemu repertoaru tudi nekaj zahtevnih renesančnih pesmi.

UMRL JE DR. FRANCE BEZLAJ

V Ljubljani je prejšnji teden umrl eden največjih poznavalcev slovenskega jezika akademik in univerzitetni profesor dr. Janez Bezljaj. Rodil se je leta 1910 v Ljutiji, slavistiko je študiral v Ljubljani in Pragi. Najprej je služboval kot gimnazijski profesor, po vojni pa je predaval na Filozofski fakulteti. Po letu 1979 se je povsem posvetil etimološkemu slovarju, ki je njegovo poglavito delo. Z njim je dal Slovencem bogat in strokoven vpogled v najstarejše plasti našega jezika in besedišča.

Krški plesalci na prvenstvo

Se tudi letos obeta uspešen nastop plesne skupine Divi's formation?

KRŠKO, LJUBLJANA - Plesna skupina Divi's formation, ki deluje v okviru krškega Društva za plesno dejavnost, potuje ta konec tedna v Ljubljano na državno prvenstvo in show danceu. V petek se bodo v Domu španskih borcev pomerili pionirji, v soboto člani in v zadnji dan še mladinci. Ob zaključku prvenstva bo še revija najboljših tekmovalcev in skupin.

Krška plesna skupina pričakuje najboljše rezultate v formacijah, v disku in stepu. Strokovni vodja skupine Dušan Vodlan ocenjuje, da imajo v stepu najboljše posameznike med pionirji in mladinci. Že lani so imeli državno prvakino med pionirji, letos pa nastop v finalu obeta Josipa Fink in Vesna Vučajnik. Vučajnikova si poleg dobrega nastopa v stepu (v skupini in posamezno) obeta še uspeh v jazzu. V disko zvrsti

lahko med pionirji največ pričakujejo od Sebastijana Vodlana, Teje Dumenčič in Alje Brinovec, medtem ko sta med mladinkami najpomembnejši kandidati za finale Josipa Fink in Simona Radkovič.

V dveh kakovostnih skupinah sicer pleče 60 pionirjev in mladincev. Najboljši plesalci vadijo tudi štirikrat tedensko, zato se tu ljubiteljsko uvarjanje s plesom že sprevrže v resno in trdo delo. Dve obetavnimi mladinkami imata z Dušanom Vodlanom podpisani pogodbi, ki ju obvezujeta, da z njim delata še nadaljnjih pet let. "Na ta način se obvarujem, da mi obetajoči plesalci, v katere marsikaj vložim, ne odidejo. Upam, da si bom

tako vzgojil bodoče mentorice in da bo plesna dejavnost v Krškem potem lažje zaživel," pravi Vodlan.

Plesalcev in društvo pomeni nastop na državnem prvenstvu nagrado za vloženo delo, vsak vidnejši rezultat pa jim olajša iskanje sponzorjev. Čeprav so vključeni v Zvezo kulturnih organizacij krške občine, morajo plesno dejavnost v veliki meri sofinancirati plesalci in njihovi starši sami. Dragi so predvsem kostumi, prevozi na tekmovanja, štartnine in prehrana. V društvu so zadovoljni, da imajo zdaj svojo šiviljo in kostumografinjo hkrati - Aleksandro Gramc iz Brestanice.

B. D.-G.

Premiera za praznike

Uglasbena Rdeča Kapica na mirnem odru

VETER V VEJAH SASAFRASA

KRŠKO - V Kulturnem domu Krško bo v petek, 7. maja, ob 19.30 gostovala dramska skupina DKD Svoboda Senovo s komedijo Veter v vejah sasafresa. Komedijo je režiral Branko Margot in v nji na sodoben, nekoliko poetičen in humoren način predstavi družino revnih naseljencev z Divjega zahoda.

ZAPOJMO PESEM!

ČRNOMELJ - V tukajšnjem Kulturnem domu se bo jutri, 7. maja, ob 18. uri začela 17. revija otroških in mladinskih pevskih zborov Bele krajine. Na prireditvi, ki nosi naziv Zapojmo pesem!, bo zapelo kar 320 mladih pevcev, ki sodelujejo v 11 zborih iz osnovnih šol Vinica, Dragatuš, Črnomelj in Metlika ter iz črnomajške glasbene šole.

•Hoteli biti razumen v blaznem svetu je blaznost zase. (Voltaire)

Iz naravnih materialov

Idejnoarhitekturne rešitve nove cerkve v Kočevski Reki predstavili v Šeškovem domu v Kočevju

KOČEVJE - V prenovljeni muzejski dvorani v Šeškovem domu v Kočevju je bila v petek zvečer otvoritev razstave Idejnoarhitekturne rešitve nove cerkve v Kočevski Reki. O zgodovini in usodi nekdanje cerkve sv. Janeza Krstnika v Kočevski Reki ter o naporih za zgraditev nove sta spregovorila direktor kočevskega muzeja Ivan Kordiš in župnik Ivan Potrebuješ iz Fare, o izbranem idejnem projektu anonimnega natečaja pa je povedal nekaj besed njegov avtor, arhitekt Janez Gomboc.

Kordiš je številnim zbranim povedal, da je bilo samo v letu 1953-1954 na Kočevskem porušeno 26 cerkva. "Cerkve v Kočevski Reki je bila porušena januarja 1954, znana pa je po tem, da je domačinom tedaj uspelo rešiti pred uničenjem večji del notranje opreme in drugih predmetov," je dejal in povedal, da gre za nekaj sto različnih predmetov, ki so bili vrsto let shranjeni v župnijski cerkvi v Fari, od leta 1991 pa tudi v Slovenskem verskem muzeju v Stični. Nekaj teh predmetov, za katere upajo, da bodo nekoč zopet krasiли notranost cerkve v Kočevski Reki, je popostrilo tudi petkovo predstavitev idejnoarhitekturnih projektov in maket nove cerkve v Kočevski Reki.

O upanju, da bo sedanja vlada čimprej izpolnila tisto, kar je glede denarja za cerkev v Kočevski Reki prejela obljubila, je spregovoril predsednik gradbenega odbora za izgradnjo nove cerkve, župnik Potrebuješ. Dejal je, da na območju Kočevske Reke ni niti ene cerkve in skoraj nobene verske obeležja ter da bi bila nova cerkev, za katero že imajo lokacijsko dovoljenje, za

krajano območja, na katero po drugi svetovni vojni župnik ni smel priti, velika duhovna pridobitev. Da bo nova cerkev zgrajena iz naravnih materialov ter tako kot njena okolica preprosta, je povedal avtor izbranega idejnega projekta arhitekt Gomboc. Vseh šest idejnoarhitekturnih rešitev nove cerkve v Kočevski Reki, ki so bile domačinom predstavljene že pred časom, bo obiskovalcem kočevskega muzeja na ogled do 28. junija.

M. LESKOVŠEK-SVETE

REVIJA PEVSKIH ZBOROV '93

NOVO MESTO - Zveza kulturnih organizacij priredi v soboto, 8. maja, Revijo pevskih zborov '93. Na prireditvi, ki se bo začela ob 19.30 v Domu kulture, bo nastopilo 14 pevskih zborov: mešani pevski zbor Društva upokojencev, moški pevski zbor Dušan Jereb, oktet Adoramus, mešani pevski zbor GP Pionir, mešani pevski zbor Revoz, mešani pevski zbor Pomlad, mešani pevski zbor Hugolin Sattner, mešani pevski zbor Krka (vsil iz Novega mesta), mešani pevski zbor Ajda iz Orehovice, mešani pevski zbor Mali Slatnik, moški pevski zbor Ruperč Vrha, mešani komorni zbor Otočec, mešani pevski zbor Vlastar Tavčar iz Sentjerneja in Sentjernejski oktet.

RAZSTAVA DEL JOŽETA SLAKA

RIBNICA - Minuli četrtek ob 17. uri je bila v galeriji Miklova hiše v Ribnici otvoritev slikarske razstave akademskega slikarja Jožeta Slaka - Doko.

MANIFEST

Priglasje na gori Eiger

ali proglas Novomeščanom

1 Avantgardna umetnost je označevalna disjunkcija časa v prostoru - kot Kitajski zid (v arhitekturi), polet v vesolje Neila Armstronga ali Jurija Gagarina (v astronomiji) ali Einsteinova relativnostna teorija (v fiziki) - supersonične pismenke duha, ki so zgolj uteha v lovu za izgubljenim zakladom antičnega "svetovnega duha". Ključni apel avantgarde - sub specie aeternitatis - je kajpada ta, da zagotovi z umetniškimi sredstvi razulno nečesa, kar označuje polje kulture, polje prilagoditve.

Naš artizem ni zgolj fikcija ali provokacija ali šok ali skandal, ampak drža, ki mora v danih okoliščinah razdreti konvencijo ali "prilagovalne mehanizme", da bi poiskala točko prešitja do klasike oz. da bi bila lahko šiv klasiki, zato vzemamo klasiko seriozno nase kot neogibni pogoj (The Amazing Adventures of William Shakespeare) razdelave razmerij umetniške virtualnosti in velike lepote. Mi torej nismo! kulturniki (in se od tega pojava distanciramo z vsemi sredstvi!), ampak artisti, ki raziskujemo očiča suprematizma, kubizma, kubofuturizma, ekspresionizma, materialistične-konceptualne umetnosti - in ki zastavljamo vprašanje časti v začetni prvi negibni gibalec našega početja.

2 Oddelek za spektakelske umetnosti Novo mesto 1917 je v obdobju 1991-1993 razvil naslednja gledališka povzeta:

Norge - The Amazing Adven-

tures of William Shakespeare - Padalski desant Atwood - polarni krogi avantgardizma (žerjav Pionir).

Udeležil se je evropskega festivala eksperimentalnega gledališča Evrokaz Zagreb 1992 in gostoval v Langenhagnu 1992, norveška ambasada pa je predstavila Norge povabila v Oslo.

Nismo ne fašisti ne boljšeaviki (obstaja celo formulacija, da smo fašisti v boljšeavistični preobleki, kot nam je bilo očitano na jesen 1992 ob Padalskem desantu Atwood), ampak raziskovalci, ki združujejo svoje umetniške artikulacije v kolektivni umetnici, dastavno marsikatera reakcija tukajšnjih domorodcev (brez refleksije o lastni slabopoučenosti) ni bila daleč od fašističnega ekskluzivizma. Ne črtimo diletantov (ki jim je blizu ideja o manifestaciji), ki so se skozi obe študijski sezoni trudili v izvedbi trgate naših plakatov in transparentov, ampak iskreno verjamemo, da so jim bile naše plakatne umetnine povšeči.

3 Priglasje na gori Eiger je performance, ki se dogaja v zraku (helikopter), v vodi (potapljači), na kopnem (artisti, racmani, telovalci) in v steni (tvrde Pionir) in je skozi sintetično vizualno dialektiko hommage vsem slovenskim alpinistom, umrlim v azijskih gorstvih.

Razredni pozdrav!
Komisija za stike z javnostjo projekta Eiger.

Čemu več poslušna: preteklosti ali sedanosti?

Prazgodovinsko gradišče in poznoantično postojanko so nad Velikimi Malencami odkrili že pred 100 leti, a ker nikoli ni bilo dovolj denarja za izkopavanje, je pod zemljo ostalo skritega še marsikaj. Zdaj, ko so vaščani okoliških vasi pripeljali stroje, da bi zgradili mrliško vežico, je najdišče spet postalo zanimivo. Krajani bi radi vežico, varstveniki kulturne dediščine pa ostanke preteklosti.

Ob izlivu reke Krke v Savo se na Gorjance naslanjajo Velike Malence. Na dvignjeni naravni terasi je danes cerkev sv. Martina in pokopališče bližnjih štirih vasi: Velikih Malenc, Krške vasi, Skopic in Mrzlave vasi. Krajani so dobili v preteklosti dovoljenje, da na tem mestu razširijo pokopališče, čeprav je tukaj evropsko znano arheološko najdišče. Po nasvetu Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta so pokopališče razširili na prostor proti jugu, kjer naj bi bile manj pomembne najdbe in tako škoda manjša. Kakorkoli že je bilo, je bil v 70-ih letih še čas, da bi za pokopavanje sodobnikov našli kak drug prostor, medtem ko je danes za kaj takega že prepozno.

Na tem mestu se ne bomo spuščali v uganjanje in v raziskovanje o tem, kdo in zakaj je dovoljenje za pokopališče izdal. Mnogo preveč prostora bi vzelo in premalo učinka bi imelo tudi razvozlavanje birokratskih poti, po katerih je romala vloga krajanov za graditev mrliške vežice nad Velikimi Malencami. Krajani trdijo, da so celih pet let obveščali pristojne in si prizadevali za gradnjo vežice, pa se je nazadnje izkazalo, da Zavod in Posavski muzej o tem nič ne vesta. Štiri službe so menda pripravljale dokumentacijo in nobena ni opravila svoje naloge. Dve možni razlagi smo slišali v teh dneh. Po prvi nekateri službe niso hotele obvestiti Zavoda, ker bi ta stvari zapletel, saj bi ustavil gradnjo in nato ostanke preteklosti zaradi pomanjkanja sredstev pustil zakopane v zemlji. Po drugi je bil Zavod obveščen, a ker ni dokazil, Zavod lahko trdi, da za gradnjo ni vedel. Obe možnosti sta ob delu, kakršnemu smo priča v podobnih službah, povsem realni.

Da le ne bi kaj našli!

Kakorkoli že, krajani so dobili lokacijsko dovoljenje, zbrali 3 milijone tolarjev in jih v naprej plačali gradbenemu podjetju. Ko so okrog pokopališča začeli brniti stroji, so bili krajani zadovoljni, ravatelj Posavskega muzeja, ki je mimogrede opazil gradišče točno nad arheološkim najdiščem, pa bi skoraj kap. Storil je, kar mu je veleval poklicni čut do preteklosti, in se s tem zameril krajanom. Namesto gradincev so na njihovo pokopališče začeli prihajati arheologi.

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine je naknadno dal soglasje k lokacijski dokumentaciji, vendar je zahteval, da se prostor, kjer naj bi stala vežica, predhodno dokončno raziše s sondiranjem in arheološkim izkopavanjem. Zahteva je seveda eno, uresničitev pa povsem drugo, saj je pri slednji treba odpreti denarnico - le kdo naj bi jo v tem primeru? Tu na oder stopi Posavski muzej, ki sicer ni poklican za tako delo, a želi pomagati krajanom in hkrati ohraniti ostanke preteklosti. Prevzame večino materialnih stroškov za delo, ki zdaj poteka že dober mesec.

Meritve upornosti tal so pokazale, da je na prostoru pokopališča in še izven njega nekoč stala rimska podeželska vila z obzidjem. Taka ugotovitev je terjala nadaljne raziskave, čeprav so vsi prizadeti kar glasno upali, da na dragocene in pomembne najdbe ne bodo naleteli. Na najdišču so v teh dneh poleg delavcev, ki izkopavajo, še risar, arheolog Posavskega muzeja Uroš Bavec in zadnje čase še njegov poklicni kolega Phil Mason. Delo z najdenimi predmeti ima tudi muzejski restavrador. Vsi se trudijo, da bi do srede meseca, kot so se dogovorili s krajani, vsaj na hitro preiskali tla, na katerih bo stala mrliška vežica.

Preteklost pod pokopališčem

Kaj je bilo doslej odkritega o Velikih Malencah in kaj bi še lahko našli? Zaradi ugodne lege, s katere je bilo mogoče nadzorovati plitek prehod čez reko Krko in pot iz Dolenjske na Balkan, je bila terasa na Gradišču nad sedanjo vasjo poseljena vse od prazgodovine naprej. Dosedanje raziskave so pokazale dve vidnejši naselitveni obdobji. Iz starejše faze se je ohranil okop iz lomljenih kamnov in ilovice z meter debelim slojem, ki dokazuje prazgodovinsko poselitev. Strokovnjaki na osnovi najdenih predmetov v bližnjih grobovih sklepajo, da je bil ta kraj

poseljen že v obdobju kulture žarnih grobišč, neke v 8. stol pred našim štetjem. Večina predmetov iz grobov izhaja iz starejše železne dobe (med 750 in 400 pred n.št.).

Nekaj manjših najdb na Gradišču dokazuje, da so tu ljudje živeli tudi v mlajši železni dobi, torej še v zadnjih stoletjih pred prihodom Rimljanov. Ti so opustili naselje na samem Gradišču in postavili novo na mestu, kjer stoji danes vaška cerkev. Že meritve pred kakimi 10 leti so pokazale, da je tu stala vila rustika (podeželska vila Rimljanov). Dosedanje najdbe in bogati ostanke tlora so uvrščajo v čas od 2. do 3. stoletja.

Ko je zaradi notranjega boja za oblast in vdora nomadskih in germanskih ljudstev začelo rimsko cesarstvo razpadati, je Gradišče spet postalo utrjena vojaška postojanka. V 4. stol. so jo zgradili na istem mestu, kot so bili prazgodovinski okopi. Utrdbo je obdajal 2 metra debel zid, ki je bil povezan z malto in ki so ga ponekod pozneje še dodatno okrepili s stolpi. V notranjosti obzidja so odkrili tudi tlora starokrščanske cerkve in sledove ostankov lesenih zgradb.

"To, kar zdaj odkrivamo z izkopavanjem je gospodarski del podeželske vile, ki je v 2. ali 3. stol. našega štetja verjetno pripadala vojnemu veteranu iz bližnjega Nevidunuma. Na Krškem polju so podobne vile pogoste. Eno največjih v Sloveniji so odkrili v Rigoncah, vendar moramo vedeti, da pri nas še ni niti ena vila v celoti odprta. Za kaj takega ni bilo nikoli dovolj denarja. Medtem ko pri nas večina najdišč ostane zasutih z zemljo, v tujini preteklosti posvečajo veliko več pozornosti. V Italiji so na primer podobno, celo nekaj manjšo vilo rustiko intenzivno izkopavali dve leti. Z natančnim izkopavanjem in sejanjem prsti se je ukvarjalo 70 arheologov," je povedal arheolog Posavskega muzeja Uroš Bavec.

V naših razmerah si kaj takega seveda ne moremo zamisliti, vseeno pa je pomembno, da so, potem ko so arheološke meritve upornosti tal pokazale tlora zgradbe, začeli z izkopavanjem. Drug za drugim so iz zemlje pogledali ostanke zidov, našli so tudi kurišče v gospodarskem delu vile, kjer so živeli sužnji in živina. Pozorni morajo biti na vse predmete in sledove v zemlji. "Zahodno od načrtovanega gradišča se kažejo tlaki. Našli smo tudi predmet, ki bi lahko bil del centralne kurjave. Ostanke obokov pod cerkvijo namreč kažejo, da je tam bil hipokavst, centralna kurjava. Dosedanje meritve so tudi pokazale, da se reprezentančni del vile, ki je bil namenjen lastnikom, nahaja bolj proti vzhodu, proti Prahovi domačiji. Vprašanje je samo, koliko je ta del luksuzen in kdaj ga bomo raziskali. Zanimivo bi bilo tudi ugotoviti, kako je zgradba delovala v odnosih z okolico, do kod so bile njene obdelovalne površine in podobno. Pomembno je, da delo ne obstoji in da, če ne bo denarja za nadaljne raziskave, na nek način predstavimo vsaj te najdbe," meni Uroš Bavec.

Uroš Bavec, arheolog Posavskega muzeja

FOTO: B. DUŠIČ-GORNIK

odnosi med ljudmi

Z delovišča na sodišče

Peter Šošterič se je zapletel v spor z delodajalcem Marjanom Abramom z Rožnega, ki je prerasel v dolgoletno pravljanje na sodiščih. Več ko je bilo sodnih obravnjav, bolj so se stvari zapletale. Šošterič je po več letih zdaj spet dobil delo pri Abramov, toda njuni pogledi o vzrokih suspenza in o ravnanju sodišča so še vedno povsem različni in bodo taki verjetno tudi ostali.

"Z Abramom nisva bila nikoli prej v sporu, tudi Abram ni rekel, da bi bila kdaj v preteklosti sprta. Ne vem, zakaj je prišlo do tega." Tako pravi Peter Šošterič z Vetrnika pri Kozjem, ko pojasnjuje svoje večletno pravljanje z Marjanom Abramom, svojim nekdanjim in sedanjim delodajalcem z Rožnega. Šošterič sprva ni želel odgovorjati na vprašanja o svoji tožbi, pozneje, ko je slišal, da so kolegi obvestili Dolenjski list o pravdi in da so na njegovi strani, je privolil v pomenek.

"Sestega aprila letos so minila tri leta, odkar me je Abram nagnal sredi dopoldneva z gradišča na gradu v Brestanici. Najprej je rekel, da je to storil zato, ker neredno prihajam na delo in ker nisem opravil tečaja iz varstva pri delu. Pozneje me je obtožil še tega, da sem mu ukradel 300 metrov kabla. Šel sem k družbenemu pravobranilcu Dušanu Dorniku, ki mi je rekel, naj grem nazaj k Abramov delat. Obrnil sem tudi na tožilstvo in šele na pritisk tožila me je Abram 1991. leta spet vzel na delo. Ampak kako! Edini sem imel delovni čas od 8. do 16. ure, in ko sem Abramov rekel, da ne bom mogel hoditi na delo, ker nimam prevoza, je rekel, da ga moj prevoz ne zanima. Zaradi vsega tega takrat nisem podpisal delovne pogodbe." Tako navaja Peter Šošterič.

Šošterič je po odvetnikovem nasvetu

poskušal delati naprej brez spremenjene pogodbe, po kateri bi imel drugačen delovni čas, vendar je kmalu obupal. Pravi, da ni prenesel Abramovega izživljanja. Šošterič kot primer za to navaja, da ga je Marjan Abram s telegramom poklical delat v grad v Brežice, toda ko je prišel tja, so zatrili, da pri Abramov niso naročili nikakršnih delavcev. Po tem je Šošterič prišel do zaključka, kot pravi, da mu Abram pošilja lažne telegrame.

Toda primer je že obravnavalo Sodišče združenega dela v Brežicah in sodišče v Krškem in Šošterič je po vseh peripetijah naposled spet nekako prišel do delovnega mesta pri Abramov. "Triindvajsetega marca letos me je moral vzeti nazaj na delo," pripoveduje Šošterič.

Da je spor med Šošteričem in Abramom zdaj hud, kažejo izjave (nekdanjega) delavca in delodajalca, ki si v celoti nasprotujeta. Tako Abram trdi, da je Šošterič neredno prihajal na delo in da to počne tudi sedaj, ko je ponovno zaposlen pri njem, medtem ko Šošterič svojo nevestnost zanika. Abram tudi pojasnjuje, da je posebni delovni čas Šošteriču in še nekomu določil, ker tako zahteva narava dela v elektromontaži. O lažnih telegramih ne ve Abram ničesar. Docela vsakebi sta tudi, ko gre za delovno dobo.

Medtem ko Šošterič trdi, da je delal pri Marjanu Abramov 12 let, Abram pravi, da je

bil Šošterič pri njem zaposlen približno tri leta in da je predtem delal pri njegovem očetu. O tem, da je komu dokazal krajo kabla, Abram ne govori, kar v najboljšem primeru pomeni, da je pri obtoževanju nepremišljeno igral na napačno karto.

Sodniki so o tem primeru v celoti kaj redkobesedni, kar je po svoje razumljivo. Sodišče združenega dela Brežice je posredovalo dokumentacijo na nadrejeno sodišče v Ljubljano. Andrej Dokler, Šošteričev odvetnik, bi bil pripravljen dati kakršnokoli informacijo samo v navzočnosti klienta.

Sodniki so deležni - če poslušamo obe sprti stranki - dveh različnih komentarjev na svoj rovaš. Peter Šošterič pravi, da je Sodišče združenega dela Brežice pravično sodišče. Marjan Abram pa je prepričan, da je Šošterič neodgovoren delavec in da sodišče to neodgovornost ščiti.

Na sodišča in razsojanje se nanaša tudi vtis, ki si ga je Peter Šošterič ustvaril o

Peter Šošterič

FOTO: M. LUZAR

Ljudje, ki so v tukajšnjih krajih živeli za Rimljani, so ostanke pozidav s pridom uporabljali. V obzidju nad Malencami so uporabljali številni nagrobni in žrtveniki iz bližnjega Nevidunuma - Drmavega ter drugih okoliških pokopališč iz antičnega časa. V Nevidunumu na primer, ki je bilo takratno pristanišče, prepregališče in tudi upravno središče širokega področja med Sotlo, Gorjanci in Savo, vse do Litije in Stične, so našli dovolj gradbenega materiala. Konec 18. in v začetku 19. stoletja so ga vgrajevali v nove zgradbe, predvsem v leskovoško graščino, grad Mokrice in nekaj tudi v leskovoško cerkev.

Ceprav so preteklost tega mesta in njegove okolice raziskovali že v 15. stoletju, so se za najdbe in za njihovo zgodovino zanimali le redki posamezniki. Ostali za preteklost niso imeli kaj veliko poslušna. Je danes drugače? Našim ljudem je pomembna sedanost, boj za vsakdanje preživetje, a vendar še imajo nekaj osnovnega spoštovanja do preteklosti. Casi ji danes sicer niso preveč naklonjeni in tisti, ki se poklicno ukvarjajo z njo, pravijo, da ji tudi država ni. Če je tako, potem ni od posameznika in njegove zavesti ne smemo pričakovati preveč.

Krajanom Velikih Malenc, Krške vasi, Skopic in Mrzlave vasi nimamo kaj očitati. Sami so zbrali polovico denarja za mrliško vežico in so po nekaj preprih pristali na to, da po svojih močeh prispejajo k dodatnim stroškom zaradi izkopavanja in predstavitve najdišča. Seveda so njihove moči omejene, a navsezadnje v tej državi obstaja še kdo drug, ki mora skrbeti za našo preteklost! Ko se bo že lotil tega dela, bo najbolje, če bi poiskal zlato sredino. Tako bi zamašil usta tistim, ki se zgražajo, ker so "hlevi Rimljanov" bolj pomembni od nujnih stavb, ki jih zahteva sodobno življenje. Po drugi strani bi umiril one druge, ki želijo vsako sled preteklosti zaščititi in so v ta namen pripravljene, če je treba, tudi zaustaviti tok sedanega življenja.

Za konec samo še ponazorimo neživljenjsko vztrajanje pri ohranjanju preteklosti s primerom znamenitega vodovodnega stolpa v Brežicah, ki počasi razpada. Zavod nima denarja za obnovo, zato pa so ga pripravljene obnoviti podjetniki, ki bi v zameno želeli uporabiti del njegove notranjosti za poslovne namene. Ker tega Zavod ne dovoli, stolp vztrajno najeda zob časa. Na žalost naravi in času nihče, niti Zavod, ne more prepovedati, da bi stolp spreminjala v podrtijo.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Dušanu Dorniku. Pojasnjuje ga tako: "Ko je bil Dornik družbeni pravobranilec v Krškem in sem se zaradi spora z Abramom obrnil nanj, se je postavil na mojo stran. Potem je Dornik postal odvetnik. Rekel sem, da naj prevzame moj primer, če me je že v začetku podprl. Odgovoril je, da ne more biti moj zagovornik, češ da se z Abramom pozna. No, pozneje je bil Abramov zagovornik."

O tem nespodbudnem preobratu, ki se je po Šošteričevem prepričanju zgodil Dorniku, smo vprašali slednjega. Šošteričeve izjave o poznanstvu z Abramom ni zanikal. O tem, kaj je kot odvetnik imel opraviti z Abramom, pa je Dornik dejal, da je res zastopal Abrama, vendar na eni sami obravnavi v zvezi s kazensko zadevo, in sicer je nadomeščal Abramovega odvetnika Staneta Krainerja iz Radovljice.

Pravljanje med Marjanom Abramom in Petrom Šošteričem je z vsem tem verjetno eden bolj zapletenih primerov, ki so se znašli pred sodiščem. Kdo ima prav, odloča sodna oblast preko svojih ustanov in teh je iz različnih razlogov v spor vpletenih kar nekaj. Zato je nemogoče naslikati to pravdo črno-belo. Ob vsem dogajanju bi naredili krivico, če bi preslišali poslovno uspešnega Marjana Abrama. Ta sicer verjame v pravičnost sodišč, vendar pravi, da kdor se je kdaj koli poskušal preživeti kot obrtnik, "stvari gleda drugače". Ali Šošteričeva zgodba zavaja? Slišati je naravnost neverjetna, vendar jo dela verjetno to, da je Šošterič toliko prepričan v svoj prav in da v vseh teh letih pravljanja še ni odnehal.

Očitno je, da zdaj nobenemu ne gre več za kabel ali delovni čas. Stvari so prišle tako daleč, da se pravdajo za to, kdo ima prav. Navsezadnje tudi moralna zmaga veliko pomeni in za to zdaj gre. Vsekakor zadeva močno angažira tudi sodišče. Postavlja ga celo pred preizkus, zlasti sodišče združenega dela. Le-to je zdaj kot neke neke vrste fosil iz časa delavskega samoupravljanja in je poklicano pravično razsojati v času post-socialistične Slovenije o primeru iz starega režima.

MARTIN LUZAR

Pisale so jih neuke, a spretne roke

Te dni v novomeški tiskarni Opara natisnili tisoč izvodov knjižice Belokranjske pisanice avtorice Andreje Brancelj-Bednaršek, ki jo je s pomočjo družbenih in zasebnih podjetij ter črnomaljske in metliške občine izdal Belokranjski muzej iz Metlike. Gre za prvo delo iz muzejske knjižne zbirke, ki so jo poimenovali Belokranjska dediščina.

V muzeju upajo, da bo vsako leto v zbirki izšla vsaj ena knjiga, z njimi pa bodo seznanjali bralce z rezultati dela v muzeju, ki mnogokrat niso dovolj vidni in znani. Belokranjski muzej hrani namreč v svojih zbirkah in depojih že okrog devet tisoč predmetov, prav toliko fototečnega in diatečnega gradiva ter ima bogat arhiv. Ker pa je zaradi pomanjkanja stalnih razstavnih prostorov veliko tega javnosti skrito, bodo to v naslednjih letih poskušali predstaviti v knjižicah.

Ni naključje, da so se odločili svojo prvo knjižico zbirke nameniti prav belokranjskim pisanicam. Poleg Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani imajo v Metliki največjo zbirko na Slovenskem, v kateri je okrog 250 pisanic, najstarejše pa imajo že skoraj 100 let. Pred natanko stoletjem pa je izšla v Izvestjih muzejskega društva za Kranjsko prva razprava Janka Barleta o belokranjskih pisanicah. Zanimivo je, da se je avtor že takrat

bal, da bo pisanje pisanic šlo v pozabo, zato je napisal tiste vrstice. Prav Barle je v Slovenski etnografski muzej prinesel tudi prve belokranjske pisanice, ki veljajo za tovrstno najstarejše ohranjeno belokranjsko ljudsko blago. Čeprav je nekajkrat zares že grozilo, da bo pisanje pisanic povsem zamrlo, zlasti tik po drugi svetovni vojni, je Andreja Brancelj-Bednaršek danes optimistka. Zlasti v zadnjem času je zanimanje za pisanice zelo poraslo. A ne le za pisanice kot spominek, temveč se zlasti veliko mladih odloča za njihovo izdelovanje. Priznava sicer, da se je v zadnjem desetletju njihova podoba nekoliko spremenila. Motivika in tehnika izdelovanja pisanic - torej pisanje z voskom na jajca - sta ostali isti. Vendar pa Belokranjce ne pišejo več na polna, ampak na izpihana jajca, skozi luknjice pa napeljuje volno, iz katere je na spodnjem delu jajca narejen cofek, na zgornjem pa zanka za obešanje.

Branceljeva, dipl. etnologinja in prof. umetnostne zgodovine, sicer pa kustodinja v Belokranjskem muzeju, se tako v svojem poklicu kot tudi sicer kot Belokranjica že vrsto let srečuje s pisanicami. "Vendar pa so mi bile, dokler jih nisem začela natančno spoznavati, zgolj lepe. Ko pa sem imela nekajkrat v rokah vse primerke bogate muzejske zbirke in sem se z njimi seznanjala tudi na terenu, so me začele zanimati tudi drugače. Rezultat vsega tega je knjižica, za katero vem, da me prinaša velikih strokovnih odkritij. Veliko tega je povedala že vrsta avtorjev pred mano, toda tokrat je vse to zbrano na enem mestu in napisano na poljuden način, da bo razumljivo in čim bližje širšemu krogu ljudi, tako strokovnjakom in ljubiteljem, domačinom in tujcem, še posebej pa mladini. Uporabnosti etnologije v vzgojne namene bi se morali namreč vse bolj zavedati," pravi Branceljeva.

Čeprav avtorica namenja v svoji knjigi največ pozornosti pisanju pisanic z voskom, torej batik tehniki, ne pozabi tudi na drsanke, ki so jih zlasti od druge vojne izdelovali v nekaterih metliških vaseh. Motivi slednjih se v zadnjem času precej razlikujejo od tistih v batik tehniki. Na drsankah skoraj ni več geometrijskih motivov in ornamentov, ki so najbolj značilni za pisanice, ampak so zelo realistično in plastično upodobljene rastline, portreti ljudi ter različni predmeti. "Sicer pa

začnem pisanice v resnici prav ceniti šele takrat, ko jih poskusimo delati sami. Takrat ugotovimo, da tehnika krašenja, za kakršno se pač odločimo, ni tako preprosta, kot se zdi na prvi pogled. Potrebno je veliko vaje in potrpljenja, da je vse, kar smo si zamislili, v uravnoteženi kompoziciji. Šele takrat se zavemo, kako dobro so pisale spretne, a preproste in navadno zgarane ženske roke, ki se morda niso znale niti podpisati. Njihova domišljija in ustvarjalna moč sta zares vredni občudovanja, saj so pisale, kot je ugotovil že eden od raziskovalcev, brez predlog, premišljanja, sprti in v neverjetno lahkoto. Zato prav tem ženskam, ki jim lahko upravičeno

rečem ljudske umetnice, ki so ustvarjale eno najlepših vej belokranjske ljudske umetnosti, posvečam svojo knjižico," pove Andreja. Zaveda se, da so imena mnogih žal že odšla v pozabo. Zato pa v svojem delu omenja, morda celo prvič, vsaj tiste, ki so s svojimi pisanicami zastopane v zbirki Belokranjskega muzeja. Med njimi gre gotovo omeniti pionirke na tem področju, sestre Magdo Vipavec iz Velikih sel, Marijo Jakljevič iz Adlešičev in Ano Veselič iz Purge, med mlajšimi pa komaj 21-letno Mihaelo Črnič iz Metlike. V Muzeju hranijo tudi drsanke Mimice Štefanič iz Drašičev, Alojzije Stariha iz Bušinjke vasi, Rezke Šturm iz Metlike, Antona Željka iz Gornjega Suhorja ter predstavnice mlajšega rodu Ines Vuletič iz Metlike.

Vseh, ki danes v Beli krajini izdelujejo pisanice, avtorica seveda ne pozna, zato pa je s pomočjo knjižice nanje naslovlila poziv, naj se oglasio. Hkrati pa prijazno, prav po Belokranjsko, povabi vse, ki so jim pisanice blizu, naj imajo knjižico, ki sicer ni njen prvenec, za svojo. In ni razlogov, da je ne bi imeli, saj Andreja preprosto in poljudno, a z vrhano mero strokovnosti in natančnosti podaja vedenje o belokranjskih pisanicah. S tem je olajšala delo tudi številnim iz vse Slovenije, ki so v Belokranjskem muzeju iskali informacije o tej ljudski umetnosti. A ne le Slovencem, z odličnimi fotografijami in povzetkom, ki ga je v angleščino prevedel dr. Phil Mason, je pisanice predstavila tudi širšemu svetu.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

naše korenine

Kaj pravzaprav je to »šekutar«

Zabliskalo se je in močno je počilo v poletno noč. Trenutek zatem se je po vasi razgubilo prestrašeno topotanje fantovskih nog. Na mizi v zidnici je ostalo dvanajst neizpitih kozarcev. Zavladala je smrtna tišina in le zvezde so sijale tam daleč na nebu. Noč je samevala še nekaj časa gluha, nato pa se je vanjo zasekal pretresljiv krik. To je bil krik matere, ki je izgubila svojega sina. Ivan je ležal sredi poti v mlaki krvi. Eksplozija mu je odtrgala glavo. Bilo je na predvečer njegovega godu, na ivanje. Fant je slavil, zbral je družbo vaških fantov in si je hotel dati duška s pokanjem iz možnarja. To je bilo usodno. Pozneje so ugotovljali, kako je lahko prišlo do take nesreče. Ivan je napolnil možnar, prižgal vžigalno vrvico, se skrtil v vinograd pod potjo in čakal na pok. Zaman. Vrvica bi morala že zdavnaj dogoreti, pa nič. Stopil je do možnarja in se sklonil nadenj, da bi pregledal vrvico. Takrat pa je počilo in mu odtrgalo glavo. V trenutku je bil mrtev. Vrvica je bila na enem mestu prepognjena, a je počasi tlela naprej. Ogenj je prišel do eksploziva ravno v trenutku, ko se je Ivan približal.

Z Martinom stoji na kraju, kjer se je pred desetletji zgodila nesreča. Nanjo spominja znamenje, postavljeno ob poti, le nekaj metrov od zidanice. Martin Kostelec, po domače Jurčin, ga je sam postavil v spomin na svojega starejšega brata. Jurčinova zidanka na Lazci, najvišji točki na Drašičih, je le kakih sto metrov od domače hiše. Čudovit razgled se nudi od tukaj. Tja preko na hrvaško stran, na Vivodino in okoliško hribovje, na Vidošče in Sv. Ano nad njimi pa na Žumberak s Trdinovim vrhom v ozadju, na Radovico, Semiško goro in na ravnino proti Kolpi sega pogled. Ob lepem vremenu, kadar je zrak čist kot kristal, je moč s te točke prešteti trindvajset cerkvenih zvonikov. "Kako lep kraj za smrt," pomislim, ko se odpraviva še tistih nekaj korakov do zidanice.

Martin zvali nekaj odžaganih panjev pred vhod. Eden je za sedež, drugi za mizico, in že na njem zlato zažari steklenica belega. "Takole mi je najlepše," pravi Martin, ko nataka drašičko zlato v kozarce. Saj ima na podstrešju zidanice urejeno sobico, pa kaj bi tam ob lepem vremenu in ob tem svežem

zraku, nabrekli od pomladnih vonjav! Naokoli pa vse v bohotnem cvetju in zelenju. Človek mora biti zumanj, da užije to prelest, medtem pa mu, ko odloži kozarec, v ustih zaigra poj lanske jeseni. In z Martinom možujeva o starih časih, kot se ob tako zlahtni pijači spodobijo. Sorazmerno mlad je še. Prvega maja pred trinpetdesetimi leti je kot deveti od desetih otrok v družini privekal na svet. Je pa že prava korenina, kajti še kot otrok je znal prisluhniti starejšim in si marsikaj zapomniti. Ima občutek za preteklost, tradicijo in za predmete, ki so povezani z njo. Pripoveduje mi o očetu Ivanu, ki je služil vojsko še v stari Avstriji. Med prvo vojno je bil v smučarskem regimentu, na soški fronti in v Karpatih pa še v italijanskem ujetništvu.

"Oče mi je o tem dostikrat pripovedoval. Preko tisoč jih je bilo v regimentu, vojno jih je preživelo petindvajset. Tudi sam je bil dvakrat ranjen. Prvič mu je krogla prebila prsi, pa so ga pozdravili na Dunaju, drugič vrat in pozdravili so ga v Budimpešti. A je bila ta njegova vojaščina za nekaj le koristna. Dobro je znal nemško in italijansko. Čeprav sem bil šele nekaj let star, se spominjam, kako bi nas ravno tukaj pri zidnici Italijani

Martin Kostelec

skoraj postrelili. Oče je namreč okna na zidnici zapahnil z opeko, saj stoji na zelo izpostavljenem kraju. Pa so pridreli Italijani in trdili, da imamo na zidnici bunker, od koder streljamo nanje, in so nas že hoteli postaviti k zidu. Oče pa se ni dal. Izkoristil je svojo italijansčino in nas rešil smrti. Zidnico so potem vseeno zažgali, a je zgorelo le leseno ostrežje, klet, ki je zidana, je ostala nedotaknjena," pripoveduje Martin.

Potem me povabi v klet in vidim, kako dobro je, da je ostalo tako. V kotu kraljuje namreč, zelo nenavaden sod, star precej več kot stoletje, saj pravijo, da so iz njega dajali še desetino. Zelo čudne oblike je: nizek, a skoraj štiri metre dolg, drži pa osemnajst hektolitrov. Zdaj ima sicer železne obroče, a ko ga je sodar izdelal, je imel še lesene, Martin se jih še spominja. Če ga je res izdelal sodar, kajti ročne spretnosti so pri Jurčinih doma, in kaj možno je, da ga je eden od njihovih prednikov izdelal kar sam, tako kot drugo, kar se je rabilo lesenega pri hiši. Poleg "lajta", kakor Belokranjci pravijo sodu, je čistiljivo starost dosegla tudi "lakovnica", lesena posoda za natakanje vina v sod, saj je narejena leta 1875; prav tako so stare posode, ki visijo s stropa: lesena čutara, ki je tudi videla že več kot stoletje, pa barigli in banke za prenašanje vina. Vse to so rodovi skrbno hranili svojim naslednikom in kadar so prišli obiski iz tujine, so se čudili izročilu, ki je velo iz teh predmetov. Obiske je večkrat pripeljal nekdanji stiški opat Martin Avguštin Kostelec, brat Martinovega deda, učen mož, ki ni nikoli pozabil svojega rojstnega kraja.

Martin se spominja ravščine, ki so jo tolkli, ko je bil še majhen. Dokler ni šel v šolo, je hodil v žakljevinsti srajčki. To je bila vsa njegova obleka. Ko je šel v šolo, je dobil prve hlače, s čevlji pa je bilo tudi potem na tesno. Dostikrat je bilo treba tudi po snegu teči bos v šolo. Ni čudno, da Martin s šolo ni bil prijatelj. Risar je bil odličen, računstvo pa ni šlo. Kako je to z matematiko in drugimi vedami, je spoznal šele, ko ga je že kot vajenca prijel v roke stiški opat. Bogaboječji mož mu je odkril, da je svet sestavljen logično in sistematično ter fantu potrpežljivo odkrival pota v svet števil.

V Drašičih so še vedno v veljavi nekateri ustaljeni običaji. Eden od teh je sosedska zidanka, v kateri je bil svoj čas ključar tudi Martinov oče, drugi je cerkveno ključarstvo ali "šekutarstvo", ki je pri Kostelčevi hiši že več kot osemdeset let. Martin je "šekutar" postal po očetu. Skrbeti mora za cerkveno gospodarstvo. Tudi to je del tradicije, tako kot starinski sod in barigli v njegovi zidnici. TONE JAKŠE

Andreja Brancelj-Bednaršek

Računalniška učilnica na Gimnaziji

Novomeška Gimnazija bo prihodnji teden dobila računalniško učilnico za skupno delo, kakršni sta v Sloveniji le dve. Z njo se vključuje v mednarodni projekt.

Že dolgo so osebni računalniki nena-domestljivo orodje za avtomatizacijo vseh vrst rutinskih in marsikaterih ustvarjalnih opravil, na nekaterih področjih pa jih še vedno zelo redko srečamo. Med take dejavnosti sodijo na primer sestankovanje, skupinsko reševanje problemov pri vodenju projektov, učenju itd., pa tudi spoznavanje in analiziranje problemov mladostnikov, alkoholikov in narkomanov.

Spoznanje, da poslovneži porabijo veliko časa na sestankih, je v Ameriki pripeljalo do razvoja računalniškega programa GroupSystems. Uporaba programa v računalniško opremljenih sejnih sobah po mnogih podjetjih (samo IBM jih ima za lastne potrebe 50) je potrdila predvidevanja: sestanki so postali bistveno krajši, še pomembnejše pa je, da prihaja tudi do boljših odločitev.

Računalniško sejno sobo imamo tudi v Sloveniji, in sicer v Razvojno-izobraževalnem centru SRC v Grimščah pri Bledu in v učilnici Fakultete za organizacijske vede v Kranju, za neprofitno uporabo pa bo novomeška Gimnazija prihodnji teden dobila svojo računalniško učilnico. Pridobitev je kot rezultat prizadevanj Fakultete za organizacijske vede v Kranju in Univerze v Arizoni, da bi v mednarodni projekt, ki že teče, vključili tudi eno srednjo šolo.

Način dela v računalniški sejni sobi (učilnici) omogoča maksimalno sproščanje ustvarjalnosti in odkritosrčnost, saj zaradi anonimnega pisanja v računalnik odpadejo ovire, kot je molčečnost zaradi strahu pred predpostavljanim v konfliktnih položajih ali zadrževanje pred tem, da bo ideja ocenjena kot neumna, kar je zelo pomemben razlog, da mnogo zelo dobrih idej ni nikoli izražanih. Seveda je možen tudi

klasičen pogovor. Sestanek vodi moderator, ki ciljno usmerja skupinski proces reševanja problemov od faze porajanja idej prek organiziranja in ocenjevanja idej do raziskave rezultatov. Profesor lahko v šolskih razmerah na ta način celo tako motivira in vodi dijake, da poustvari spoznavni proces v neki znanosti. Pri takem načinu dela z dijaki na Gimnaziji pričakujejo povečanje motivacije, hitrejši razvoj mišljenja in tehnike reševanja problemov ter zmanjšanje izostankov, saj metode, ki so vgrajene v programu, temelje na sodobnih spoznanjih s področja psihologije mišljenja in učenja ter skupinske dinamike.

Kot dolgoročni rezultat projekta pričakujejo večjo sposobnost in navajenost dijakov na skupinsko reševanje problemov vseh vrst in kot posledico večjo uspešnost pri študiju. Dijaki bodo s tem načinom vključeni v sodelovanje s fakulteto v skupne, tudi mednarodne projekte. Pri delu bodo uporabljali najsodobnejšo tehnologijo za skupinsko delo, ki bo tudi novomeški Gimnaziji omogočala sodobnejši pristop v učno-vzgojnem procesu. Pričakujejo tudi, da se bodo najbolj nadarjeni dijaki po končanem študiju vrnili v domače kraje, saj bodo spoznali, da tudi doma lahko maksimalno razvijajo svoje sposobnosti in zadovoljijo strokovne ambicije ter s svojim znanjem koristijo okolju, iz katerega so izšli.

Zahvala, da so na Gimnaziji zmogli pripraviti vse pogoje za uporabo programa za skupinsko delo, gre še posebej glavnemu podporniku, novomeški Zavarovalnici Tilia, ki je kot že mnogokrat doslej tudi tokrat investirala v razvoj Dolenjske. Izdatno so finančno pomagali tudi GIP Pionir, Tovarna zdravil Krka in mnogi drugi podporniki.

NAGRADA V NOVO MESTO IN SEMIČ

Zreb je izmed reševalcev 16. nagradne križanke izbral Biserko Verstovšek iz Novega mesta in Marto Šimič iz Semiča. Verstovškovi je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Šimičeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 17. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 18. Ovojnico brez poštna znamke lahko oddate v naš poštini nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 16. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravila rešitev 16. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SPLAŠITEV, TRINITETA, RIK, FARAN, HIT, COLA, IGRALNICA, OVADBA, ČIBUK, RAA, OBOK, LESEK, BN, RAČILO, ILINIJ, ARENA, NUTRIJA, BACON, KSI, LAK.

prgišče misli

Z omejenostjo dostopa do znanj se za ljudi zmanjšujejo možnosti pridobiti si temu ustrezno družbeno moč.

F. BIČAR

Vsak narod ima svojo najtrdnjšo podlago in jamstvo za zdrav razvoj v bodočnosti prav v kmečkem stanu.

B. GRAFENAUER

Med nami in nad nami ni ničesar več, niti trohice duhovnega in svetega, v čemer bi se ljudje lahko združevali in osmišljali. Zato imamo opraviti samo še s krdelom posameznikov, ki drug drugemu zavistno gledajo v lonec.

M. ROŽANEC

NAGRADNA KRIŽANKA

18

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	DARILO	NEPREHODNO CREVO	DISHAR- MONIJA	PRVAK	KRAJ PRI GROSUP- LJEM	NADAV	AVTOR JOZE UDIR	PREKA- NIJEN SLUZABNIK	ETNIČNA GRUPINA V V. AFRIKI
LADJSKI COLN NA 16 VESELE KEM. SIM. ZA KALJ							SKRBIŠEK MILAN SLOV. SLIKAR (FRANCE)		
				VZDEVEK BOGINJE ATENE DVORANA					
					LAHKO OBOROZEN RIMSKI LEGIONAR	AVSTR. AGENCIJA POKRA- JINA V S. ITALIJI			
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	KAR KDO OPRTAV NOSI	REKA V NEKD. SZ NEM REKA (PRITOK MOZELE)		GERMAN- SKO PLEME					
OSJE GNEZDO			AFRIŠKA DRŽAVA	ŠPANSKI SLIKAR SALVADOR OGRADE			PISATELJ ČANKAR	SRBSKO MESTO (SREM)	MUSLIMAN- SKI VERSKI POGLAVAR
BLAGAJNI- SKI BLOK					NEKDANJI NAROD NA BALKANU KONICA, VRH				
VDONA ZIVAL			SPLAVILO	JANKO KERSNIK					
STALNOST						SLOV. SLIKAR (MATIJA)			
ANTON AŠKERC		ZEMLJEVID				POKRAJI- NA V VIETNAMU			

meditacija

Poglabljanje v duhovni svet

Beseda meditacija tudi našim ljudem ni več povsem tuja, saj jo je vse pogosteje slišati tudi pri nas. Če pa bi naključno izbrane povprašali, kaj menijo, da je meditacija, bi dobili sila različne odgovore. Marsikdo je prepričan, da moraš biti veren ali da moraš celo postati član kakšne sekte, če želiš meditirati. Nekateri meditacijo zamenjujejo s klicanjem duhov, spet drugi pa menijo, da je meditacija le eden od načinov, kako pobegniti pred življenjskimi problemi v svet domišljije, brezskrbnosti in neodgovornosti. Toda čedalje več je takih, ki iz lastnih izkušenj vedo, da nič od naštetega ni zares meditacija, saj v vsakdanjem življenju okuša svoje praktične učinke. Meditacija je v svojem bistvu neodvisna od vernosti ali osebnega prepričanja in je zato dostopna vsakomur, kdor želi bolj spoznati samega sebe.

Beseda meditacija je latinskega izvora (meditatio) in pomeni globoko premišljanje ali poglabljanje v duhovni svet (Verbinc: Slovar tujk). Pri tem duhovni svet ne pomeni človeške podzavesti, ki je zakladnica vseh čustev, misli, skritih želja, predstav, strahov in drugih vsebin, katerih se ne zavedamo, duhovni svet pomeni človekovo nadzavest, ki je pristen izvir glasu vesti, moralnih vrednot, ljubezni, življenjskega smisla, inteligence in ustvarjalnosti.

Sam bi meditacijo takole opredelil: gre za postopek, tehniko, ki nam s sistematičnim načinom poglabljanja pozornosti omogoča globlji stik z lastnimi duhovnimi razsežnostmi in nam tako pomaga prebujati sposobnosti in kvalitete, ki jih imamo v sebi, a se jih ne zavedamo in jih premalo izražamo v vsakdanjem življenju. Meditacija nikakor ni umik iz življenja, prav nasprotno, je način, kako zaživeti bolj polno, umirjeno, ustvarjalno in zdravo življenje v sožitju z okoljem.

Ali je skrivnost meditacije v meditativni tehniki? Do neke mere prav gotovo. Podobno kot violinist ne more zaigrati skladbe brez violine, tudi meditirati ne moremo brez tehnike. In bolj ko je violina izpopolnjena, lepše zvoke lahko izvajamo iz nje; tako različne meditativne tehnike omogočajo doseganje različnih učinkov. Vendar pozor! Glasba ni v violin, temveč v violinisti duši, violina je le sredstvo, s pomočjo katerega glasbo izraža. Prav

tako skrivnost meditacije ni v sami tehniki, marveč v nečem globljem, v nas samih je tisto, kar nas spodbudi in nam omogoča, da sploh začnemo meditirati. To je večno hrepenenje po boljšem, lepšem življenju, ki bo utemeljeno na medsebojnih ljubečih in pravičnih odnosih. V ospredju meditacije ni tehnika, temveč zmeraj tisti, ki meditira - človek. Meditacija je način, ki omogoča, da iz človekovih globlin privre na dan tisto najbolj zlahkno, kar nosi v sebi. V današnjem svetu, ko se zdi, da so stare vrednote izgubljene, je meditacija čudovita priložnost, da na spontan in naraven način brez prisile in zapovedi ustvarjamo drugačno življenje, življenje, v katerem človek človeku ne bo sovražen tekmeč in tujec, temveč razumevajoč sodelavec in prijatelj.

BRANÉ KRAPEŽ

zdravnikov kotiček

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Alkohol

Preprečevanje alkoholizma

Čeprav vzroke čezmernega uživanja alkohola že dolgo poznamo in prav tako že desetletja dolgo vemo za posledice, ki jih alkohol povzroča na zdravju človeka, vseeno kaže, da je alkoholizem vedno bolj razširen. Navada prekomernega uživanja alkoholnih pijač se nevarno širi zlasti med mladino.

V preventivni dejavnosti je posebno pomembna prosvetljenost, še bolj pa pravilna vzgoja. Vzgoja doma, v šoli in v vsem družbenem življenju ima namen, da otroku in mladini privzgojimo pravilno gledanje na uživanje alkoholnih pijač. To velja še bolj za zgodnjo mladostno dobo. In napačno bi bilo, če bi to hoteli doseči z zadrževanjem, da je alkohol strup! Otroci namreč hitro opazi, da to ne more biti res, če vsi v družini pijejo take pijače. Predvsem pa morajo tisti, ki to pripravljajo, sami brez izjeme tako tudi živeti.

Še vedno je v vsakdanjem življenju zelo razširjena navada, da se v dobro razpoloženi družbi ponuja otroku, da srkne malo vina ali piva. Sicer verjetno večina staršev ve, da krhko otrokovo telo prenese bistveno manj alkohola kot odrasli. Zato otroku sploh ne smemo dajati alkohola. Podatki iz bolnišnic namreč kažejo, da je

Ameriški kmetje pridelajo okrog 200 milijonov ton koruze vsako leto, vendar si kar lep del tega pridelka prisvoji škodljivec, ki je v Ameriko domovino koruze, prišel iz Evrope. Gre za molja, katerega ličinke se hranijo s koruzo in požro okrog 7 odstotkov letnega pridelka, kar prinaša ameriškim kmetijem več kot 50 milijonov dolarjev letne škode. Vsekar gre za dovolj velike vsote denarja in za toliko izgubljenega pridelka, da so kmetijski strokovnjaki napovedali škodljivcu vojno. Kaže, da je zmagovalac znan.

V laboratorijih Ciba Seedsa, švicarskega kmetijsko-biotehniškega podjetja, so raziskovalci vzgojili novo vrsto koruze, ki vsebuje svoj lastni insekticid. To je posebna beljakovina, ki sicer običajno nastaja v nekaterih bakterijah, so pa umetno inačico te snovi doslej uporabljali za izdelavo zaščitnega sredstva, s katerim so kmetje škropili koruzna polja, žal ne z velikim uspehom, saj se ličinke škodljivca ne zadržujejo na površju rastline in jih trup tako vseh ni nikoli dosegel ter uničil.

Zdaj bo seveda drugače, saj nova koruza sama proizvaja insekticid in se tako najuspešneje ščiti pred požrešnimi ličinkami.

Raziskovalci so presadili dvojni bakterijskega gena, ki vsebuje kodo za tvorbo insekticidne beljakovine, v koruzno semensko zrnje. Rastline, ki so zrasle iz genetsko spremenjenega zrnja, so proizvajale v svojih celicah poleg drugih snovi tudi insekticid. Na poskusnih poljih, kjer so posejali novo vrsto koruze, so bili prvi rezultati odlični. Michael Koziel, ki vodi poskuse, je dejal, da so poskusne rastline ostale skoraj popolnoma nepoškodovane.

Vprašanje je, ali ne bo nova koruza škodila tudi ljudem, ki jo bodo jedli. Strokovnjaki odgovarjajo, da bo popolnoma neškodljiva. Že zdaj so ljudje brez kakršnih koli škodljivih posledic uživali koruzo, ki so jo škropili z enakim, vendar sintetičnim insekticidom. V 30 letih, kolikor časa je insekticid v uporabi, ni bilo nič narobe, zato tudi zdaj ne more biti.

Koruzna, ki se sama škropi

bil vsak sedmi otrok, ki je bil pripeljan zaradi zastrupitve, žrtev alkohola. Otroci namreč zelo radi oponašajo dobre in slabe navade staršev in pogosto poskušajo različne alkoholne pijače. Pri alkoholu je še posebno nevarno, ker se učinki pri otrocih ne opazijo takoj, kajti otroci so že sicer bolj živahni. Ko starši spoznajo, da je z otrokom nekaj narobe, pa lahko pride že do smrtno nevarne zastrupitve.

Mladim je treba privzgojiti prepričanje, da želja po zadovoljivi in ugodnem počutju ne sme iti na škodo duševnega in telesnega zdravlja ter okolice, kar se seveda zgodi pri prekomernem uživanju alkoholnih pijač. Svoje želje in potrebe morajo mladi zadovoljiti pri učenju ali delu, pri športu in raznih konjičkih. Ta pota pa ne smejo biti prisilna, ampak dosežena tako, da je to svobodna odločitev mladostnika. Vse več ugotovitev pa opozarja na ključni pomen družinskih odnosov za reševanje problemov, torej tam, kjer mladi odrasčajo. Generacija mora spremeniti svoje poglede, navade in razvade. Zato še vedno obstaja velik problem terapije sedanjega stanja, to je zdravljenje alkoholikov. Poleg bolnišničnega zdravljenja je potrebna še obsežna dispanzerska dejavnost za ta obolenja ter zdravljenje ob delu z namenom popolne rehabilitacije. Pot v tej smeri je začeta, vendar za zdaj še zelo omejena.

Najhušjih prometnih nesreč je kriv prav alkohol. Pijanstvo prinaša nepopravljivo škodo posamezniku, družinam in celi skupnosti. Pa je ta škoda docela nepotrebna! Če popijemo kaj alkoholnih pijač, potem do popolne iztreznitve, vendar pa vsaj dve uri po zadnjem zaužitju, ne sedimo za volan! Zavedajmo se, da s tem ogrožamo sebe in druge!

Konec

praktični KRIŽANKA

Zenski suknič

V prehodnih letnih časih, kot sta pomlad in jesen, zlasti pa še v muhavem aprilskem vremenu, ki se marsikdaj rado potegne še v maj, so ženski sukničji kot nalašč. Prednost sukničja je v tem, da mu modne muhe le stežka pridejo do živoga. Res, da je večini daljši, drugič krajši oziroma širši, s podloženimi rokavi ali pred podložkov, z več ali manj gumbi. To so drobne novosti, po katerih se sezona razlikuje od sezone, kar pa nikakor ne pomeni, da so klasični sukničji zaradi tega staromodni. Nasprotno, prav ti sukničji nikoli ne zastarajo, niso nikoli iz mode. Zato vas, ko boste odprli omaro in izbirali, kaj naj oblečete, nikakor ne sme biti sram, če ste pred leti kupili klasični suknič, pa sedaj za novega, bolj modernega nimate denarja. Brez slabe vesti ga lahko oblečete.

Zamašeni žlebovi

Kadar se voda razliva čez odtočni strešni žleb ali pa teče iz odtočne cevi, je jasno, da je zamašen žleb ali odtočna cev ali oboje. Najprej se lotite čiščenja odtočnega žleba, kar morate od časa do časa storiti v vsakem primeru. Začnite ga čistiti pri žlebnem nastavku in nadaljujte proti koncu, da ne pride umazanija v odtočno cev. Pomagajte si z vrtno lopatico, še bolje pa je, če izžagate iz lesnita strgalvo v obliki žleba, ki ne bo poškodovalo površine pločevine. Nato zlijte na zgornjem koncu v žleb vedro vode in preverite, ali hitro odteka. Ob tem preverjanju boste morebiti odkrili še kakšne druge napake, tudi to, da je zamašena odtočna cev. Če je, poskušajte strjeno umazanijo zrahljati s cevasto spiralo ali kosom trde žice. Po čiščenju pločevina strešne žlebove premažite z dvema slojema bitumenske barve.

Pečenka s cvetačo

Za 4 osebe potrebujemo: 1 majhno glavo cvetače, 1 staro žemljo, 1 čebulo, 750 g mešanega mlečnega mesa, 1 jajce, poper, 1 žlica masla ali margarine, 2 žlici moka, 100 g sladke smetane, nariban muškadni orehek, šopek drobnjaka, 1 paradižnik. Cvetačo očistimo operemo in razdelimo na cvetke. Polovico cvetkov kuhamo v osoljenem kromu 5 minut. Žemljo namočimo v mleku ali vodi, nato jo iztisnemo in jo zmešamo z mletim mesom, z jajcem in z drobno sesekljano čebulo. Začnimo in dobro premešamo. Iz zmesi oblikujemo pravokotnik. V sredino pravokotnika zložimo vrsto prevrtenih in ocejnih cvetkov cvetače. Z obeh strani zagnemo mesno testo čez cvetačo. Preostalo cvetačo kuhamo v pol litra osoljene vode 15 minut. Odcedimo jo, vodo pa prestržemo. V kozici segrejemo masčobo, dodamo moko, jo razmešamo in svetlo prepražimo. Zalijemo z vodo v kateri se je kuhala cvetača in med mešanjem prilijemo tudi sladko smetano. Pustimo, da prevre, nato začnimo. Narčemo drobnjak, s cvetačnimi cvetki ga damo v smetanovo omako. Pečenko ponudimo z omako.

Z obročkanjem do rodnosti

Večkrat se zgodi, da kaka jablana noče roditi in da zaman pričakujemo povračilo za trud pri sajenju in oskrbi. To se primeri zlasti, če je močno rastoča sorta (Jonagold, gloster, elstar) cepljena na bujno podlago. Takrat je porušeno pravilno razmerje med rastjo in rodnostjo, posebej še, če je drevo preveč založeno z dušičnimi gnojili, ki spodbujajo rast. Hibo je mogoče delno odpraviti z upogibanjem vej, še bolj pa se obnese stara metoda pospeševanja rodnosti - obročkanje. Kot že ime pove, je potrebno na debelu ali veji izrezati obroček lubja, širok za dvakratno debelino lubja. Z odstranitvijo lubja (flocma) se omeji pretakanje hranilnih snovi (asimilatov) iz listov v korenine, posledica tega pa je, da je več na novo ustvarjenih organskih snovi namenjenih rodnosti kot pa rasti. Ugodne posledice obročkanja so s plodovi obložen rodni les. Poskusite!

Koliko alkohola še lahko?

Te dni vse več ljudi podpisuje častno izjavo voznika, v kateri je ena izmed pomembnih postavk tudi obljuba o treznosti. S treznostjo pa ni mišljeno tisto, kar naša zakonodaja sicer dopušča, namreč, da motorno vozilo lahko vozi človek, ki ima v krvi koncentracijo alkohola, ki je nižja kot 0,5 g alkohola na 1 kg krvi ali 0,5 promila. Iz znanstvenih izkušenj je namreč dokazano, da so nekateri vozniki tudi s komaj 0,3 promila alkohola v krvi že nevarnost zase in ostale udeležence v prometu. Pri nekaterih lahko še vsaka količina alkohola vpliva na to, da se zmanjša največja možna pozornost, ki je potrebna za varno vožnjo v prometu.

Sončnice poldneva

Antologiji se je pri nas nekdanje reklo cvetober, beseada razvidno govori, za kaj pri antologiji gre, za izbor cvetov iz cvetja namreč, najlepšega iz lepega.

Vsak izbor pa je pogojen z okusom izbiratelja, zato ni rečeno, da bo posamezen cvetober vsakomur po godu, vsakdo bi povezal v šopek druge in drugačne cvetice, kar pove tudi, da je antologija v mnogočem avtorsko delo. Tako je tudi pri najnovjšem cvetoberu slovenske poezije, ki je pred kratkim pod naslovom SONČNICE POLDNEVA izšel pri založbi Mihelčič. Bogato slovensko polje "mokrcevceh rožic poezije" sta predhodila Peter Kolšek in Drago Bajt ter izbrala tisto, kar naj bi na tem polju zraslo najboljšega in najlepšega. Kolšek je pripravil izbor starejše poezije (avtorji rojeni do leta 1880), novejša pa se je lotil Bajt.

V reprezentativno in lepo oblikovani knjigi (poudarjeno stavljen je besedila na rob in na dno strani je žal za branje nekoliko neprijazno) je zbranih 330 pesmi 63 pesnikov oziroma okrog 7400 verzov. Avtorji so razvrščeni kronološko in predstavljeni z najosnovnejšimi biografskimi in bibliografskimi podatki. Izbor je časovno zamejen z Valentinom Vodnikom kot avtorjem prve slovenske avtorske pesniške zbirke na začetku in z Alojzom Ihanom na koncu, torej zajema dve stoletji slovenskega pesništva od predromantike do postmodernizma.

Urednika antologije sta seveda pripravila precej obsežnejši izbor, kot je dejansko natisnjen. Pregledala sta prek 600 pesniških zbirk (omejila sta se le nanje in revijalnih objav nista upoštevala), osnovni kriterij izbora pa je bil pesniška kvaliteta. Slovenske pesnike sta razdelila na pet kategorij, na koncu pa so za tisk prišli v poštev le pesniki iz prvih dveh. Tako je izpadlo precej znanih imen, prisotnih v dosedanjih antologijah slovenskega pesništva (M. Kastelic, M. Valjavec, R. Maister, J. Glazer, M. Klopčič, J. Javoršek, V. Cundrič, B. Hofman, S. Vegri itn.), pojavljajo pa se nekatera pesniška imena, ki jih doslej v antologijah nismo našli, predvsem gre za mlajše avtorje, saj je Bajt uvrstil v antologijo tudi pesniško generacijo, rojeno leta 1961 (Ihan in Debeljak), in za pesnike, ki so bili doslej na senčni oziroma prepovedani stani vrta slovenske poezije (V. Truhlar, I. Hribovšek, V. Beličič). Četudi so v izbor prišle pesmi M. Bora, C. Zlobca, J. Menarta in E. Fritza, pa jih v knjigi ne boste našli, ker so omenjeni avtorji sodelovanje žal odklonili. Pozna-

valci poezije dolenskih avtorjev bodo zaman iskali v knjigi tudi kakšno pesem S. Šalijskega, J. Dularja, I. Zorana ali M. Kočvarja, če omenim le nekaj avtorjev, ki so že dolgo ustvarjalno prisotni v tem delu Slovenije. Tako je pač s cvetoberi.

MILAN MARKELJ

Imel sem jih rad

Ciril Ribičič se je iz politike oziroma s strankinega vrha umaknil takoj po volitvah, storil je tako, kot je sklenil že prej in dal to odločitev tudi zapisati. Ni si premislil, četudi se je SDP na volitvah dobro odrezal. Zdej se bolj posveča strokovnemu delu na univerzi, družini in tenisu, politiko pa, kot pravi, prepušča poklicnim politikom, katerih čas prihaja oziroma je že prišel. Politično prizorišče ne zapuša v molku, temveč se posvaja s knjigo IMEL SEM JIH RAD, ki je pred kratkim izšla pri založbi Mihelčič.

Avtor je knjigo podnaslovlil Devetdeset dni volilnega dnevnika in res je po zunanji obliki to pravi dnevnik, ki ga je Ribičič pisal v obdobju treh mesecev pred zadnjimi slovenskimi volitvami, vztrajno in dosledno vsak dan. Vendar je hkrati več kot to, je tudi knjiga o sestopanju z oblasti in o zgodovini prenovitvenega procesa slovenske komunistične partije.

Avtor v dnevniku poleg beleženja tekočega dogajanja in trenutnega stanja zapisuje tudi razmisleke in spomine na pomembne trenutke, ki so zaznamovali prenovitelsko pot ZKS oziroma SDP. Duh knjige je izrazito prenovitelski in je avtorjev odgovor vsem, ki ne verjamejo v resničnost prenovitelskega pri slovenskih komunistih. Prenoviteljski duh je bil namreč v ZKS že dolgo na delu, ugotavlja Ribičič, saj je "sprememba dozorela že takrat, ko o čem takem še niso niti sanjali na Madžarskem, Poljskem, uredničili pa smo jo veliko prepozno."

Ker piše odkrito in dosledno uporabljaja cela imena oseb, ki jih omenja, je v knjigi seveda tudi precej tako imenovanih ocvirkov za politične radovedneže in verjetno bodo nekateri tudi odgovarjali nanje, vendar knjiga ni nastala z namenom političnega obračunavanja z nasprotniki ali da bi tlakovala nadaljnjo pot politične kariere, avtor jo je napisal, kot je dejal na predstavitvi, zato, da se ne bi izgubilo določeno politično izkustvo. "Ne želim soditi, le opisujem stvari," je dejal. Toda knjige te vrste so take, da z njimi avtor prej dobi sovražnike kot prijatelje in v razgretem slovenskem strankarskem loncu gotovo ne bo šla kar tako mimo.

MILAN MARKELJ

"TEM", Tovarna elektromateriala Čatež, d.d., 68212 Velika Loka

razpisuje dela in naloge

direktorja sektorja komerciale

Kandidat za direktorja sektorja komerciale mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka ali višješolska izobrazba ekonomske organizacijske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj s področja komerciale,
- organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

"TEM", Tovarna elektromateriala Čatež, d.d.

68212 Velika Loka

Kandidate bomo pisмено obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju vlog.

ISKRA
Energetska elektronika, d.o.o.
Velika Cikava 22
68000 Novo mesto

vabi k sodelovanju

PRODAJNE INŽENIRJE

Od kandidatov in kandidatki pričakujemo:

- višjo ali visoko izobrazbo elektro, strojne ali ekonomske smeri z delovnimi izkušnjami v komercialni na domačem ali zunanem trgu in z znanjem enega od sledečih jezikov: angleščina, nemščina, ruščina.
- vozniški izpit B kategorije

Nudimo kreativno delo na prodaji in marketingu profesionalne opreme na domačem in tujih trgih s poudarkom na prodaji brezprekinitvenih napajalnih sistemov domače proizvodnje in švicarskega partnerja INVERTOMATIC-a. Stimulativni osebni dohodek je direktno odvisen od rezultatov dela.

Nudimo tudi dodatno izobraževanje doma in v tujini. Kandidate vabimo, da se javijo na razgovor v kadrovski službi na Veliki Cikavi 22. (Tel. st. 068/24-541, faks st. 068/26-081)

Društvo ekonomistov Dolenske in Bele krajine,

Združenje managerjev Slovenije
Podružnica za Dolensko in Belo krajino
in
Gospodarska zbornica Slovenije
Območna zbornica Novo mesto

organizirajo

5. tradicionalni strokovni seminar
13. in 14. maja 1993 na Otočcu

Tema: SLOVENIJA - KAKO V NOVO TISOČLETJE

Predavali bodo priznani slovenski in svetovni strokovnjaki. Program in prijavnice lahko dobite v Društvu ekonomistov Dolenske in Bele krajine, Trdinova 2 (LB Kandija), Novo mesto, tel.: 21-486, (ga. Štemberger).

VPLIVI Z MORJA - Sakralna dediščina Bele krajine je malo poznana in raziskana, a zato nič manj zanimiva. V jugovzhodnem predelu pokrajine preseneča skupina podružničnih cerkva z odprtimi linami (zvoniki na preslico, "zvončnica"), ki se dvigujejo nad vzhodno fasado. Tak motiv je značilen za sakralno dediščino Primorja in Istre, v Beli krajini pa ga lahko pojasnimo z umetnostno odprto deželo proti morju, zlasti Kvarnerju in Istri. Ena od takih značilnih podružnic v dolini ob Kolpi je tudi cerkev sv. Trojice v Špeharjih. (Priprava umetnostna zgodovinarka Marinka Dražumerič)

Iz Trdinovih zapiskov

Zasluzek na železnici - Dolenci hodijo zelo delat železnico med Karlovcem in Reko. Zasluzek je velik, ali tudi draginja, vino je n.pr. letos po 18 grošev do 1 for. Vaga je strašno goljufna.

Novačenje - Velik povod zapravljanja daje novačenju. Fantje ostajajo po več dni v mestu: čez dva forinta zapravi naj manj fant na dan, pa tudi čez tri in še tak, ki je varčen. Nekteri tudi po 5, 8 in 10 na dan.

Rekruti premnogi slabi, sami priznavajo da pijo tako strašno le iz obupa, ker je ni strašnjeje reči na svetu ko biti vojak. Da se omame, pijo vse preko žganje, pivo in vino ali skrbi premagujejo vse spirituosne duhove. Naj pijo nekteri kolikor hočejo ne mogo se upijaniiti nikoli do nezavednosti.

Ljubezen na Dolenskem - To se godi često da ljubček ljubi zdaj eno sestro, zdaj drugo v teh krajih. Ljubček z ljubico pri Jeriču poštenjaku sama v kočici nad hišo. Mati prileti vpije, privleče hčer, jo tepe na cesti, ljubček pride jej na pomoč. Strašen hrup, zmirjaje se in preklinjaje gredo skup. V Prečni pa v krčmo. Tu pomirje, vse se objema. Mati utolažena in sama zaljubljena.

Nadležne punčike - V mestu ugonijo se strašno dekletke z vojaki. Ena ukrade svoji gospodinjji poročni prstan in ga da šocu. Ta pošten prinese ga gospodinjji nazaj, vedoč da ni ljubičin. Tožil je on in tudi drugi, da se ne morejo braniti nadležnim punčikam.

Sramu ni več - Jesenkova natakariča šla je bila v Ljubljano izpraznit. Pridiši nazaj ni se sramovala kar nič, s častjo sprejeli so jo pri Jesenku, vse tovarišice jo pozdravljale prisrčno kot naj poštenejo prijateljico. Sram gine povsod.

V Krajevem leksikonu Slovenije iz leta 1971 beremo, da je vas Laze oddaljena en kilometer od Uršnih sel, da tam raste vse vrste sadja, zlasti orehi, ljudje pa se ukvarjajo z nabiranjem gob in gozdnih sadežev, da je voda tam kapnica, svet pa kraški. Posebej zanimiva v kraju je Matjeva cerkev. Na hrbtni strani glavnega oltarja so pri prenovi 1935. našli letnico 1641. Oba stranska oltarja sta iz 16. stol.

V Enciklopediji Slovenije iz leta 1991 pa lahko preberemo tudi osnovne podatke o Kočevskih Nemcih, ki so tu živeli. Kočevski Nemci so prišli sem ob koncu prve tretjine ter v 50-ih letih in v prvi polovici 60-ih let 14. stoletja v okviru načrtne kolonizacije. Naselila sta jih Ortenburžana Oton V. in VI. Obdržali so se kot nemški jezikovni in kulturni otok vse do izselitve novembra 1941 in januarja 1942 leta v okolico Brežic, od tam po vojni pa predvsem v Avstrijo.

Odnosi med Kočevarji in Slovenci so bili zvečina dobri, v 50. letih 19. stol. pa pride do nekaterih nasprotij med slovensko in kočevsko politiko zaradi upravno teritorialne razdelitve. Zlasti na kočevski gimnaziji so močno gojili nemškega duha.

Ob koncu avstroogrške monarhije je na tem področju delovalo 33 nemških ljudskih šol in se je celo že začela germanizacija Slovencev na območjih, kjer so prej živeli pomešani s Kočevarji, pa tudi v čistih slovenskih obrobni predelih. Tipičen primer je šola na Lazah.

Šola na Lazah v času avstroogrške monarhije

V Kroniki o ustanovitvi in razvoju eno-razredne državne osnovne šole na Lazah piše,

Ivanka Mestnik Vas Laze in njena šola skozi čas

da je l. 1908 peščica Kočevarjev tu ustanovila svojo šolo. Nastanili so jo v privatni hiši št. 4. Na šolo je bil imenovan učitelj, ki se jim je zdel najbolj primeren, primerni pa so bili tisti, "ki so vcepili sovraštvo do slovenstva".

V svojo šolo so zelo radi sprejemali tudi slovenske otroke.

Ker je bila zasilna učilnica premajhna, so s pomočjo "milodarov", ki jih je po vaseh pobiral Deutscher Schulverein sezidali na Lazah št. 11 visokoprtilično šolsko stavbo. V šolskem letu 1911/12 je v šoli že potekal pouk, imenovali pa so jo po štajerskem pisatelju Petru Roseggerju (Roseggerschule), ki je 1908. leta dal pobudo za ustanovitev posebne ustanove, iz katere je dobivalo podporo potujočevalno "Nemško šolsko društvo", ustanovljeno 1880. Svojo pripadnost k bojnemu nacionalizmu je šola na Lazah manifestirala s tem, da so ob otvoritvi belokranjske železnice na šolskem poslopju poleg cesarske zastave obesili tudi veliko "frankfunterico", zastavo vsenemštva. V delo za krepitev nemške nacionalne zavesti se je s posebno vneto vključevalo predvsem domače kočevsko izobraženstvo, še posebej učiteljstvo.

Šolski arhiv je uničen, brskam po različnih dokumentih in zvem o nemških učiteljih iz šolskega lista za leto 1929 le to, da je 1915. leta odšel učitelj Rudolf Chernen oktobra k vojakom in padel v rusko ujetništvo. V šolskem

letu 1915/16 je na šoli poučevala učiteljica Friderika Netter, v času njene obolenosti pa jo je nadomeščal učitelj J. Herschman. Leta 1916/17 pride na šolo Brigita Gutman, naslednje leto pa učiteljica Malvina Roth.

Pouk je na Lazah, predno so zgradili šolo, potekal v hiši št. 4.

Z razpadom avstroogrške monarhije leta 1919 je bilo razpuščeno društvo Schulverein in Südmark. Tako je bilo konec čiste nemške šole na Lazah. Nemška vzporednica ali Roseggerjeva šola je več ali manj služila ponemčevalnim namenom, posebno, ker je bilo poslopje na ozemlju kočevske občine Črmošnjice ob meji z občino Dolenske Toplice.

Ob razpadu Avstro-Ogrske so se Kočevarji najprej potegovali za priključitev k Avstriji, potem pa so predlagali, naj bi bila ustanovljena posebna kočevska država pod ameriškim protektoratom. Ko so se razširile govornice, da so Kočevarji dejansko oklinali svojo republiko, so sledile preiskave, aretacije pri voditeljih kočevskih Nemcev, deželna vlada Slovenije je odpustila večino državnih uradnikov nemške narodnosti, razpustila pa je tudi vsa nemška društva in organizacije.

Z nastankom Jugoslavije so se Kočevarji znašli v sklopu naše narodne države. Ukinjena sta bila nemška gimnazija v Kočevju in nemški učni jezik. Od 33 ljudskih šol se jih je ohranilo le 16. Raba nemščine je bila omejena, poslovnili so nemška krajevna imena. Kočevsko nezadovoljstvo se je kazalo predvsem v delovanju Kočevske kmečke stranke. V 30. letih so postali množično pristaši nacizma. Kar 97 odst. jih je bilo pripravljeno preseliti se.

Po ljudskem štetju 1931. leta je bilo v Sloveniji 28.998 ljudi nemške narodnosti, od teh 11.734 na Kočevskem. Poleg Maribora in Celja je bilo Kočevje eno od središč nemške manjšine na Slovenskem. Povsod tod so izhajala njihova glasila, bila so središča njihovih kulturno-prosvetnih, športnih in drugih organizacij, predvsem pa tudi sedeži njihovih dokaj močnih denarnih zavodov.

POTA
IN STRAN
ANPOTA

dežurni
poročajo

UKRADEL DENARNICO - 27. aprila je neznan storilec v Starem Ljubnu prišel v odklenjen vikend in iz ženske torbice ukradel denarico, v kateri je imela D. V. iz Novega mesta 17.000 tolarjev.

ODNESEL ŠKROPILNICO - V času od 29. aprila do 1. maja je neznan storilec v Borštu vломil v vikend ter odnesel ročno škropilnico. Storilec je s tem dejanjem oškodoval J. U. iz Žužemberka za okrog 10.000 tolarjev.

UKRADEL OKRASNE POKROVE - V noči na 2. maj je neznan storilec v Metliki pred stanovanjskim blokom iz osebnega avtomobila znamke Nissan Sunny ukradel okrasne pokrove ter s tem dejanjem oškodoval B. B. iz Metlike za okoli 14.000 tolarjev.

UKRADEL USNJENO JAKNO - 1. maja je neznan storilec v Črnomlju pred restavracijo Grad iz osebnega avta ukradel črno usnjeno jakno in lastnika R. G. iz Kočevja oškodoval za 25.000 tolarjev.

VZROK JE BIL MEJNI SPOR

KRŠKO - V 7. številki DL z dne 18. februarja je bil objavljen prispevek z naslovom Sošedje na črno posekali gozd. Zapisano je bilo, da je 58-letni Ivan Z. iz Boštanj protipravno sekal na gozdni parceli Boštanjčana Alojza J. na gozdni parceli, imenovani Reštanj. Preiskava je pokazala, da ne gre za kaznivo dejanje, ampak za mejni spor, in je bil oškodovanec napoten na zasebno tožbo.

**PO DOLENJSKI
DEŽELI**

● Spomladi vinogradniki obnavljajo vinograde, nove trsne cepiljenke pa seveda niso zastoj. Nepridiprav, ki je v času od 24. do 27. aprila v Novi gori pri Vinomeru v vinogradu izpulil in odnesel okrog 65 sadik laškega rizlinga, je verjetno že preračunal, da je lažje vzeti, kot tudi za to kaj plačati. Lastnik S. V. iz Curi je 300 sadik posadil 24. aprila. Storilec mu je povzročil za 7.000 tolarjev škode.

● Medtem ko nekateri potrebujejo trsne cepiljenke, pa drugi s tem plonom ne bi bili zadovoljni, saj hočejo s tveganim dejanjem "prisluziti" veliko več. Tudi neznan storilec, ki je 27. aprila v gozdu Veliki gaber posekal 4 gabrova drevesa, 3 kostanje in eno bukev ter odpeljal, z malim očitno ni zadovoljen, saj je s posekanimi drevesi lastnika A. K. iz Velikih Dol oškodoval za več kot 60.000 tolarjev.

● V trgovini Tada na Cesti Komandanta Staneta je 30. aprila neznan ženska v kabini pomerala dva ženska volnena puloverja. Prišla je iz kabine in povedala, da ne bo vzela nobenega in da ju je pustila v kabini. Ko je prodajalka odšla po puloverje, je ugotovila, da je neznanka pustila le en pulover, enega v vrednosti 5.560 tolarjev pa je ukradla. Gospa že ve, da je poletje kratko in da še kako hitro pride mrzla jesen, ko se je potrebno topleje obleči.

**KRONIKA
NESREČ**

ZAŽGAL VOZILU - 25. aprila se je 31-letni Danko B. iz Potočne vasi peljal z neregistriranim osebnim avtomobilom R 4 iz Globodola pri Mirni Peči. Po približno kilometru vožnje se mu je pokvaril avto, zapeljal ga je s ceste, odprl pokrov motorja, iztaknil cevko za gorivo in z vžgalnikom zažgal. Vozilo je zgorelo, zagorela pa je tudi praprot v bližini gozda, vendar so mimoidoči požar pravočasno pogasili.

Vse več goljufij in prikrivanj

V prvih treh mesecih letos je bilo manj kaznivih dejanj kot lani - Prijeli osumljence, ki so vlamljali v bencinske črpalke, banke, trgovine, gostinske lokale

NOVO MESTO - Na območju novomeške uprave za notranje zadeve so v prvih treh mesecih letošnjega leta obravnavali 486 kaznivih dejanj (lani 545). V letošnjem letu je bilo za dobrih deset odstotkov manj kaznivih dejanj. Predvsem je bilo v letošnjem letu manj premoženjske kriminalitete, kar za 61 dejanj. Neraziskanih dejanj je ostalo 35 odst., v enakem lanskem obdobju pa 38 odst. Raziskanost se je povečala še posebej če upoštevamo povprečje slovenske neraziskanosti, ki znaša 41,1 odst.

Pretežni del kaznivih dejanj odpade na premoženjsko kriminaliteto, saj so v letošnjih prvih treh mesecih obravnavali 347 tovrstnih dejanj, lani pa jih je bilo 409. Upada število tatvin, velikih tatvin in ropov, narastlo pa je število goljufij in prikrivanj. Med goljufijami so obravnavali predvsem zavarovalniške, ko lastnik vozila prijavi zavarovalnici nezgodo z neresničnimi podatki oziroma si dobi soudeleženco, ki mu da zavarovalni kartonček. V tem obdobju je bilo tudi manj tatvin koles, tatvin iz avtomobilov in delov motornih vozil. Vse drzno tatvine so tudi raziskali.

Od težjih oblik kaznivih dejanj so v februarju in v začetku marca obravnavali 2 poskusa vloma v bencinsko črpalko: enega v Trebnjem, drugega v Črnomlju. Obravnavali so tudi dva vloma v menjalnice. Iz trebanjske menjalnice so vlomici odnesli več kot za 1,6 milijona

tolarjev in deviz, medtem ko v menjalnici v Črnomlju tatovi niso imeli sreče, saj ni bilo denarja. Na podlagi široke akcije policistov novomeške in ljubljanske UNZ so 8. marca prijeli osumljence (trije mladolletniki in dva polnoletna storilca) teh dejanj in jih privedli preiskovalnemu sodniku. Omenjeni osumljenci so vlamljali v bencinske črpalke, banke, trgovine in gostinske lokale na območju Zasavja, Ivančne Gorice, Litije in na našem območju. Denar, ki so ga ukradli v trebanjskem Publikumu, so že zapravili, saj so kupili 4 avtomobile, vendar so jim jih

policisti zasegli.

V prvem trimesečju so delavci novomeške UNZ odkrili tudi dva osumljence, oba iz Brezovice, ki sta osumljena storitve 12 kaznivih dejanj, odnesla pa sta tudi nekaj tehničnih predmetov. V vikendih sta uničevala pohištvo in s svojo objestnostjo povzročila za več kot 400.000 tolarjev škode.

J. DORNIŽ

ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI V MLIN

GRADAC - 30. aprila ob 1.13 je 28-letni Muharem Šarić iz BiH vozil osebni avto Fiat 124 od Metlike proti Črnomlju. V naselju Gradac je zaradi neprimerne hitrosti začelo vozilo bočno drseti čez levi prometni pas ter s prednjim delom čelno trčilo v zid opuščenega mlina. Pri nezgodi sta se hudo poškodovala voznik in sopotnik 41-letni Fehim Nadarević iz Kanizarice, medtem ko je sopotnik Alaga Begić iz Kanizarice na kraju nezgode zaradi hudih poškodb umrl. Na vozilu je za okrog 100.000 tolarjev škode.

OSTAL UKLEŠČEN V VOZILU

NOVO MESTO - 27. aprila ob 7.55 je 54-letni Mehmedalija Husremović iz BiH vozil osebni avto Audi 100 od Zagreba proti Ljubljani. Pri Židnji vasi je iz neznanega vzroka zapeljal na levo polovico vozišča, nato na bankino in preko nasipa, oplazil drevo in se po nekaj metrih čelno zaletel v drugo drevo. Voznik je ostal ukleščen v vozilu in je zaradi hudih telesnih poškodb na kraju nezgode umrl. Na vozilu je bilo za okrog milijon tolarjev škode.

NAŠEL AVIONSKO GRANATO

GROBLJE - Krajan iz Grobelj pri Prekopi je 30. aprila med granjem njive, ki jo ima pri Šentjerneju, našel avionsko granato, ki izvira iz druge svetovne vojne. Granato je uničil pirotehnik.

BLANCA PRIDOBILA NAJVEČ ČASTNIH IZJAV VOZNIKOV

SEVNICA - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v sevnški občini, ki ga vodi Jože Jeke, je na sedežu občinskega sekretariata za notranje zadeve zbral 175 častnih izjav voznikov, med šolami pa se je najbolj izkazala OŠ Blanca (93), nato Krmelj (84), Tržišče (63) in Šentjanž (60). Na največji šoli v občini, na OŠ Sava Kladnika v Sevnici so, denimo, zbrali le ducat podpisov.

PRIJELI ROMUNA, OSUMLJENA VLOMOV

SEVNICA - 23. aprila ob 19.30 so sevnški policisti v Sevnici legitimirali in pregledali 24-letnega Mihaila C. in 24-letno Mirelo M., oba državljana Romunije. V nadaljnjem postopku je bilo ugotovljeno, da sta osumljena storitve večjega števila vlomov v počitniške hiše in zidanice na območju Brežic in Krškega. Kazniva dejanja sta izvajala še s tremi moškimi, prav tako državljani Romunije, ki so trenutno na begu. Za Mihaila in Mirelo je preiskovalni sodnik Temeljneja sodišča v Novem mestu odredil pripor.

S polenom ubil sovaščana

Minuli petek sta se v Krajnih Brdih hudo sprla 41-letni Avgust R. in 46-letni Martin P.

KRAJNA BRDA - V petek pred prvomajskimi prazniki je v Krajnih Brdih pri Blanci zaradi tako rekoč nedolžnega prepira bil ob življenje 46-letni Martin P., oče treh otrok, doma iz Krajnih Brd.

V petek popoldan, 30. aprila, sta 46-letni Martin P. in 41-letni Avgust R., oba iz Krajnih Brd, pomagala Martinovemu bratu pri betoniranju škarpe. Že med delom je Avgust večkrat očital Martinu, da vozi po njegovi zemlji in mu dela škodo. Prepir pa se ni končal niti pri malici, temveč se je stopnjeval tako, da je Martin P. vstal od mize in se napotil domov. Za njim je takoj odšel

tudi Avgust R., ki ga je spor očitno tako razjezil, da je iz bližnje skladownice vzel metrsko poleno ter z njim udaril Martina P. po tilniku, da je na kraju samem poškodbam podlegel. Za dejanje, ki ga je storil, mu je bil odrejen pripor.

Po takšnih dogodkih sodeč se lanska bera črnih dogodkov na širšem krškem območju povečuje še letos. Kriminalisti krške UNZ so lani obravnavali 8 umorov, kjer je bilo ob življenje 11 oseb. S tako visoko številko so se Posavci zapisali v sam slovenski vrh. Sicer pa opažajo porast vseh kaznivih dejanj.

J. D.

Zgineval je predvsem denar

Zmikavtom pride vse prav od dinarjev, tolarjev do deviz

NOVO MESTO - Število kraj je zopet naraslo. Po krajah sodeč, pa je zanimiv predvsem denar.

Od 25. do 27. aprila je neznan storilec na Trbincu pri Mirni izkoristil odsotnost domačin in v sobi ukradel 75.000 tolarjev, 500 nemških mark, 10 ameriških dolarjev in 100 hrvaških dinarjev. S tem je M. Z. oškodoval za 130.000 tolarjev. Denar je potreboval tudi dolgooprstnež, ki je 29. aprila v Mačkocvu pri Dvoru prišel v odklenjeno počitniško hišico in iz žepa kavbojk ukradel Simonu K. iz Srednje vasi moško denarnico z dokumenti in denarjem, iz ženske torbe pa Cvetki K. denarnico z denarjem in dokumenti. Storilec ju je oškodoval za 23.000 tolarjev.

Neznani storilec je vломil 27. aprila v osebni avto Fiat Uno 60, ki ga je imela C. Š. iz Novega mesta parkiranege v Šegovi ulici v Novem mestu, in z zadnje police ukradel usnjeno denarnico, v kateri je imela dokumente in 1900 nemških mark. Storilec je odnesel tudi dva ptna lista. Lastnico je oškodoval za 135.000 tolarjev.

Nekje med 1. in 26. aprilom je še neznan storilec v Dobljčah s ključem, ki ga je našel v bližini vrat, odklenil vrata starejše hiše ter iz omare na hodniku ukradel lastniku A. Š. 40.000 tolarjev. Prav tako

neznan storilec je pred gostilno Javornik na Rakovniku vlomil v osebni avto znamke BMW 520 ter ukradel moško usnjeno torbico z dokumenti in denarjem. Lastnika F. F. iz Šentruperta je oškodoval za 250.000 tolarjev. Storilca še iščejo.

Za preventivo največkrat ni denarja

Trebanjski SPV do sedaj zbral 50 častnih izjav voznikov

TREBNJE - "Naš Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je bil včasih bolj dejaven, imeli smo več akcij, bilo pa je tudi več posluha za našo delo," pravi Ivan Zajc, ki je bil v trebanjskem SPV dvanajst let tajnik, 8 let pa je že njegov predsednik. Predvsem zadnja leta je za preventivo v prometu vse manj denarja. Še pred leti so večino denarja dobivali iz občinskega proračuna, nekaj pa je prispevala tudi zavarovalnica. Danes so občinski proračuni čedalje manjši, tako da ponavadi zmanjka že za najnujnejše.

Kljub vsemu pa delo trebanjskega SPV-ja ni povsem zamrlo, nekatere akcije še vedno vodijo, sedaj npr. zbirajo častne izjave voznikov motornih vozil za previdejšo vožnjo. V Sloveniji je to častno izjavo podpisalo že več kot 10.000 voznikov, v trebanjski občini pa okrog 50. K podpisu so najprej pisмено povabili tiste voznike, ki so že prejeli plaketo dobrega voznika ali značko SPV, potem so povabili k podpisu vse člane in članice SPV-ja, delegate občinske

Ivan Zajc

skupščine in člane izvršnega sveta občine. "Od 50 podpisanih izjav so jo podpisali predvsem tisti, ki so se že izkazali kot dobri šoferji, na žalost pa nobene častne izjave niso dobili od članov IS in odbornikov občinske skupščine," pravi Ivan Zajc.

V zadnjih letih so zaradi pomanjkanja denarja opustili akcijo pridobivanja znanja iz prometnih predpisov za osnovnošolce. "Takšen izpit je bil tako rekoč zastoj, bil pa je pomemben, saj so se učenci naučili, kako naj se vedejo v prometu," razlaga Zajc in dodaja: "Na žalost za preventivo, pa naj si bo v cestnem prometu ali kje drugje, največkrat ni denarja, takrat, ko se zgodi najhujše, pa je žal že prepozno." Še vedno pa vsako leto organizirajo šolsko in občinsko tekmovanje v znanju Kaj več o prometu in dvakrat na leto akcijo Brczhibno vozilo je varno vozilo skupaj z AMD Otočec.

J. D.

IZROČILO SE OHRANJA - 21 gasilskih praporov so ponesli praporščaki gasilskih društev iz trebanjske občine na čelu povorke okrog 200 gasilcev (na posnetku), ki se jim je preteklo nedeljo na poti od gasilskega doma GD Rače selo do lične podružnične cerkvice sv. Florjana, zaščitnika gasilcev, na bližnjem hribu pridružilo vsaj 300 vaščanov. Podružnična cerkev, v kateri je imel mašo trebanjski dekan Janez Celar, je bila premajhna za tolikšno množico, zato so domačini pripravili še zunanje ozvočenje. Predsednik GD Rače selo Andrej Pekolji je predlagal, da naj bi bil poslej 4. maja, to je na dan sv. Florjana, dan tukajšnjih gasilcev. Vaščanke so gasilce in druge goste pred povorko in po njej pogostile z domačim pecivom in žganjem, praznik sv. Florjana pa so sklenili z gasilsko veselico. Krajan KS Rače selo so lani temeljito obnovili 36 metrov visoki zvonik cerkve (nazadnje je bil obnovljen leta 1906), za kar so zbrali okrog 17.000 mark in prispevali več kot 600 udamiških ur. Že v prihodnjem letu bodo nadaljevali obnovo cerkve. Za njeno ostrejšo so že pripravili okrog 50 m3 lesa. (Foto: P. Perc)

ugodno
RAČKA, d.o.o.

68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058

**PC RAČUNALNIK
386 sx/33/80 M**

- OSNOVNA PLOŠČA 386sx/33
- SVGA KARTICA 512 KB
- AT I/O CARD (2s/2p)
- AT (IDE) BUS KRMILNIK
- GIBKI DISK 5 1/4", 1,2 MB
- TRDI DISK CONNER 80 MB
- OHIŠJE MINI TOWER +200 W
- TIPKOVNICA CHICONY
- VGA MONOCHROM MONITOR
- 2 M DRAM MEMORY

samo
92.697 sit

(s prometnim davkom)

Adriatik

PODJETJE ZA TRGOVINO, TURIZEM IN PROMET d.o.o.
68250 BREŽICE, Valvazorjeva 37, tel/Fax 0608/62-220,
Mobitel 0609/612-999

SEAT IBIZA, model 93 18.800 DEM
OPEL CORSA, model 93 19.500 DEM
NAJČENEJŠI AVTO V SLOVENIJI S KATALIZATORJEM
INNOCENTI SMALL 12.900 DEM

VOZILA SI LAHKO OGLEDATE V NAŠEM SALONU V BREŽICAH.

Mercator-Gradišče, d.d., Trebnje

razpisuje na podlagi sklepa skupščine podjetja

PONOVNO JAVNO DRAŽBO

za prodajo objekta v Šentlovrencu, k.o. Mali Videm, št. parcele 187/1, s stavbo in dvoriščem. Objekt sestoji iz trgovskega lokala v obratovanju in stanovanja.

1. Izklicna cena znaša 190.000 DEM v tolaški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

2. Najugodnejši ponudnik plača kupnino v skladu s kupoprodajno pogodbo.

3. Varščina znaša 10% izklicne cene in jo morajo interesenti nakazati na ž.r.št. 52120-601-12066 Mercator-Gradišče, d.d., Trebnje pred pričetkom dražbe. Varščina se vračuna v kupnino najugodnejšemu ponudniku, ostalim ponudnikom se vrne brez obresti v roku 8 dni po opravljeni javni dražbi.

4. Ponovna javna dražba bo dne 24.5.1993 ob 8. uri v prostorih Mercatorja-Gradišče, d.d., Trebnje, Goliljev trg 11.

5. Davek na promet od nepremičnin, stroške overitve, podpisa pogodbe in s tem v zvezi druge stroške plača kupec poleg kupnine.

6. Če kupec ne sklene pogodbe v treh dneh po opravljeni dražbi ali kupnine ne plača pravočasno, se smatra, da je odstopil od pogodbe, varščino pa obdrži prodajalec.

7. Vse podatke o objektu dobijo interesenti na sedežu prodajalca, telef. št. (068) 45-612.

8. Objekt se prodaja v obstoječem stanju na dan dražbe.

9. Vsi interesenti morajo ob pristopu k javni dražbi poleg dokazila o vplačilu varščine predložiti še potrjeno o državljanstvu republike Slovenije (samo fizične osebe), predstavniki pravnih oseb pa pooblastilo pristojnega organa.

Studio D poražen tudi v Izoli

Gostje iz Novega mesta so bili v igri enakovredni, vendar sta navzlic temu točki ostali v Izoli - Avto Bum še en korak proti vrhu druge slovenske lige

IZOLA, KOČEVJE - Nogometaši Studia D v Izoli niso igrali slabo, bili so enakovredni tekmeč Belvedurju Izoli, ki mu močno gori pod nogami, vendar so se iz Primorske vrnili sklonjenih glav. Njihova tradicionalna neučinkovitost je spet prišla do izraza. Napadalcem z odličnim Primožem Gliho nikakor ne morejo zadeti nasprotnikove mreže. Tako je bilo tudi v Izoli. Gostje so imeli v 57. minuti stodoletno priložnost za izenačenje rezultata. Gliha se je sam znašel pred Talajčičem, vendar se je zapletel in priložnost za izenačenje, ki bi bistveno spremenila potek igre, je splavala po vodi.

"Ekipe Studia D je v hudi krizi, ki traja že nekaj časa. Vprašanje pa je,

kaj bomo zaigrali tako, kot od nas pričakujejo ljubitelji nogometa na Dolenjskem. Sposobni smo več, kot kažejo rezultati, vendar gola ne znamo več dati", je povedal novi trener prof. Vid Horvat.

Spet nas je razveselila ekipa kočevskega Avto Buma, ki je v nedeljo odlično zaigrala in s 3:1 premagala solidno ekipo Domžal. Kočevci grede korak za korakom proti drugemu mestu, ki je dosegljivo. Njihov največji tekmeč Primorje iz Ajdovščine je nepričakovano izgubil točko v Vevčah, tako da jih delijo od prvega mesta vsega štiri točke, za drugo pozicijo pa potrebujejo samo še dve točki. Tokrat Stane Komočar ni zatresel nasprotnikove mreže, zato

pa so to uspešno opravili Perica, Stojanovič in Murn. S. D.

Uspel prvi kajakaški maraton

Kostelci najboljši rekreativci - 65 let star!

FARA, OSILNICA - Prvi kajakaški rekreativni maraton Osilnica-Fara, ki je bil 1. maja, je kljub muhastemu vremenu uspel. Pred začetkom tekmovanja pa so se dogovorili, da bodo vsi udeleženci tekmovanja vozili vseh 20 km. V skupini članov-tekmovalcev v K-1 je zmagal Niko Svoljšak, ki je prevozil progo v uri 37 min in 19 sek. Le 24 sekund kasneje je prispel na cilj Peter Kalan, z nekajminutnim zaostankom pa še Martin Grašič in kot četrti Lojze Žitnik (vsi so tekmovali za Škofjo Loko), ki je do Grintovca vodil.

Rekreativci-turisti pa so se v K-1 razvrstili tako: 1. Lisac 2:49,51, 2. Klarič (oba TŠD Kostel), 3. Smola, 4. Rovani (oba Kočevje).

V kategoriji C-2 sta bili najboljši ekipi Postaje mejne policije Petrina: 1. PMP I (Zagar, Grmič) 2:25,58, 2. PMP II (Lisac, Furlič), 3. TŠD Kostel (Vidošević, Klarič), 4. Kočevje I (Maček, Pantar), 5. Kočevje II (Pogorelec, Figar) itd.

Najboljši trije v posameznih kategorijah so prejeli medalje in praktične nagrade, ki so jih prispevali pokrovitelji.

Znani kajakaški strokovnjaki in bivši selektor državne reprezentance Rade Kovačević, ki že od nekdaj rad prihaja na Kolpo in pomaga domačim športnim delavcem pri organizaciji in izvedbi takih tekmovanj, je dejal, da so brzice ne le prvi preizkus veslačev, ampak tudi njihova naravna selekcija. Dodal pa je še, da letos žal niso usklajeni tekmovalni in rekreacijski termini voženj ne le v Sloveniji, ampak tudi v sosednjih državah, zato je tudi udeležba na Kolpi manjša.

Prvi kajakaški maraton so samostojno organizirali in izpeljali domači športni delavci, predvsem iz KŠD Tone Ožbolt Osilnica in Turističnošportnega društva Kostel Fara. Ta prireditelj, ki bo postal in vsako leto za 1. maj, pa sodi v okvir vseslovenskih tekmovanj "Slovenske reke", katerih začetek je bil na rekah Krka, Savinja in Kolpa.

J. PRIMC

Brane Rokavec bo dirkal za evropsko prvenstvo

Hitri Trebanjec že 10. leto v motociklističnem športu - Letos prvič v razredu 600 ccm

TREBNJE - Brane Rokavec že deseto leto dirka z motorji za AMD Trebnje. Prvo letošnjo dirko bo vozil 9. maja v Portorožu, kjer bo letos prva dirka za državno prvenstvo v razredu do 600 ccm; v tem razredu se bodo letos sploh prvič pomerili za državno prvenstvo. Največji Rokavčev tekmeč v boju za naslov državnega prvaka bo Marko Mihič iz AMD Domžale.

Po portoroški dirki bo Rokavec tekmoval na mednarodni dirki na Madžarskem, in to v razredu 80 ccm. Brane računa, da se bo na evropskem prvenstvu v motociklističnih dirkah v razredu 600 ccm uvrstil v finale, torej med prvih 36. Na dirkah Alpe-Adria računa na uvrstitev med prvih

TREBANJSKI DIRKAČ - Brane Rokavec, tekmovalec AMD Trebnje, letos precej pričakuje od dirk za državno in evropsko prvenstvo.

pet, prav tako na mednarodnih motociklističnih dirkah na Češkem in na Madžarskem.

Brancetu bodo v cestnohitrostnih dirkah pomagali naslednji sponzorji: Color iz Medvode, Tesnila Trebnje in Avto Commerce iz Ljubljane. Rokavec za to sezono ni veliko treniral, nekajkrat je bil z 80-ccm motorjem na Grobniku, da pa se zanese na svoje izkušnje. Sicer pa prvi, da trening ni najpomembnejši, na dirki je zelo veliko odvisno od tehnične izpopolnenosti motorja, za kar pa je v prvi vrsti treba imeti dovolj denarja.

J. D.

BRANKO FILIP ZMAGAL V AVSTRIJI

DUNAJ - Na veliki mednarodni mladinski kolesarski dirki v Avstriji Vöslauer (prej Dusika) je velik mednarodni uspeh dosegel mladi novomeški kolesar Branko Filip, saj je v konkurenci kolesarjev iz osmih držav zasedel prvo mesto. Ravno tako je bila prva tudi ekipa Slovenije (Filip, Klemenčič in Križnar), kjer je levji delež prispeval tudi dolenjski kolesar. Rezultati - posamezno: 1. Filip (Slov.), 2. Nijkamp (Niz.), 3. Kohler (Nemc.), 9. Križnar (Slov.) itd. Ekipno: 1. Slovenija, 2. Nemčija, 3. Nizozemska itd.

SLAVKO ANTONČIČ DRUGI V WILDONU

WILDON - Na veliki kasaški konjeniški prireditvi, ki jo je za 1. maj pripravil graški konjeniški klub v Wildonu, so se konjeniki pomerili tudi za pokal Alpe - Jadran. Slovensko zastopstvo so sestavljali tekmovalci konjeniškega kluba Šentjerneje, ki so v skupnem sštevniku točk zasedli drugo mesto. Na sponoženih konjih se je med našimi najbolje odrezal Slavko Antončič, ki je bil drugi, Rudi Govek šesti, Franc Antončič pa osmi. Vodi reprezentanca Avstrijske Štajerske, ki ima 21 točk, Slovenija jih je zbrala 11, Hrvaška pa jih ima 7. Druga dirka tega zanimivega tekmovanja bo 29. avgusta v Šentjerneju, tretja pa 24. oktobra v Zagrebu.

DEVETA NA PRVENSTVU V CELJU - Milena Veber, članica kegljaškega kluba Mercator iz Trebnje, je na državnem prvenstvu v Celju osvojila 9. mesto, kar je lep uspeh za dolenjsko kegljanje. (Foto: N. Koleč)

MED NEBOM IN ZEMLJO - Tekmovalci na državnem prvenstvu v motokrosu v Dolenjskih Toplicah so številne gledalce navduševali z atraktivnimi skoki. (Foto: S. Dokl)

Mežnar drugi v motokrosu

Dirka za državne naslove v Dolenjskih Toplicah - Prireditelj si je ogledalo več kot 5.000 gledalcev

DOLENJSKE TOPLICE - Za prvomajске praznike je AMD MEL iz Novega mesta v Dolenjskih Toplicah pripravilo državno prvenstvo v motokrosu za motorje 80, 125 in 250 ccm. Zanimiva športna prireditelj je privabila več kot 5.000 gledalcev, ki so uživali v vrtilomnih voznjakih kakih 70 tekmovalcev. Navdušili so naraščalniki, ki so tekmovali z motorji do 60 ccm, še bolj pa starejši motoristi, kjer se je posebno proslavil mladi Novomeščan Ludvik Mežnar, ki je bil v kategoriji motorjev do 80 ccm drugi. V tej zahtevni konkurenci je nastopila tudi predstavnica nežnega spola, Novomeščanka Nada Matič, ki je v konkurenci 27 tekmovalcev v svoji kategoriji osvojila 19. mesto.

Dirka v Dolenjskih Toplicah je bila ena od preizkušnih motokros voznikov, po petih nastopih na raznih tekmovalnih stezah pa bomo dobili nove državne prvake. Startna pozicija Novomeščana Ludvika Mežnarja je zelo dobra.

Rezultati - kategorija do 60 ccm (8 do 10 let): 1. Žvan (Dol. Topl.), 2. Može, 3. Popovič (oba MEL N. m.); kategorija do 60 ccm (10 do 12 let): 1. Medle (MEL), 2. Perko (Šentrupert), 3. Plantan (N. m.); kategorija člani do 80 ccm: 1. Jelen (Lukovica), 2. Mežnar (MEL), 3. Koščak (Šentvid), 4. Lang (Radenci), 5. Rozman (Sp. Rozman) itd. Kategorija do 125 ccm: 1. Kragelj (BANEX, Slov. Konjice), 2. B. Cerar, 3. R. Cerar (oba Lukovica), 4. Vrtovec (Gorica), 5. Bakšič (N. m.), 10. Tonjko (Brežice), 12. Jurkas (Brež.), 13. Pavkovič (Brež.), 19. Nada Matič (MEL), 23. Debevc (MEL) itd. Kategorija do 250 ccm: 1. Peršon, 2. Jelovšek (oba BANEX), 3. Pečnik (Slovenija avto Lj.), 4. Burnar (Šentvid), 5. Škarja (Sitar TEAM) itd.

Ob koncu uradnega tekmovanja so se tekmovalci pomerili še v atraktivnih skokih za pokal slovenskih Novic. V kategoriji motorjev do 80 ccm je bil najboljši Ludvik Mežnar (40,40 m), v višji kategoriji pa je zmagal Domžalčan Jani Sitar s skokom 41,30 metra, kar je samo 50 cm manj od rekorda.

S. D.

OTVORITEV TENIŠKE SEZONE

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Pričela se je teniška sezona v športnem centru Zdravilišča Šmarješke Toplice, kjer so na voljo štiri teniška igrišča. Čez nekaj dni bodo na dveh uredili razsvetljavo, tako da bo možno igrati tenis tudi v nočnih urah. V Šmarjeških Toplicah bodo organizirali teniške tečaje, in sicer vsak teden od ponedeljka do petka (10 šolskih ur), v dopoldanskem in tudi popoldanskem času. Vse informacije lahko dobite na telefon. št. 73-230 in 28-000.

Športne iz Ribnice in Kočevja

Na tradicionalnem prvomajskem turnirju v malem nogometu, ki je bil v Sodražici, je nastopilo 11 ekip. V končnico turnirja so se uvrstile tri najboljše ekipe. V medsebojnem merjenju moči pa so prvo mesto osvojili igralci PCV iz Ljubljane. Rezultati finala: Trgovina Mateja - K klub 4:0, Trgovina Mateja - PCV 0:2 in PVC - K klub 1:0.

Odigrano je bilo prvo kolo občinske nogometne lige Ribnica v malem nogometu. Rezultati: 1. skupina: Sodražica: Grafit 6:1, Jurček - Dolenji Laz 2:2, Trg Veljka Vlahoviča - Grčarice 1:5. Druga skupina: D. Jezdec - Alf 4:4, Mon - Trgovina Mateja 3:5, B. Izlaki - Oaza 0:8.

Rokometašice Opreme iz Kočevja bodo tudi v prihodnji tekmovalni sezoni igralce v mednarodnem evropskem pokalu. Zato gre "zasluga" rokometošic ljubljanske Belinke Olimpije, ki so osvojile naslov državnih prvakinj. Kočevke so z osvojitvijo 3. mesta na prvenstvu pridobile pravico igranja v IHF pokalu. Naj spomnimo, da so dekleta Opreme lani igralce v pokalu pokalnih zmagovalk.

V Krškem je bilo državno prvenstvo v šahu v absolutni kategoriji za starejše dečke in deklice. Pri dečkih je nastopilo 18 igralcev, pri deklicah pa 14. Pri dečkih je najboljši rezultat med dolenjskimi tekmovalci z osvojitvijo 6. mesta dosegel Andrej Janša iz Kočevja. Zmagal pa je Šolin iz Lok Dragomer. Pri deklicah je bila najboljša Krivec iz Ljubljane. Naj omenimo, da tokrat pri vrhu ni bilo nekaj let najboljših v tej kategoriji, igralci iz Starega Trga ob Kolpi.

Prijatelji

Rusi v Krškem razred zase

AMD Krško dirke pod pokroviteljstvom zavarovalnice Triglav Krško zaradi naliva ni speljalo do konca

KRŠKO - Čeprav so ruski tekmovalci namesto prvotno najavljenih dveh mož v ekipi na nedeljsko dirko za svetovno ekipno prvenstvo skupine D v Krško prišli z Mihailom Starostinom in Olegom Volkovom, so s kolegom Olegom Korguskimom posvem upravičili svoj sloves. Rusi, posebej še Starostin, ki je zmagal v vseh petih voznjakih in tako zbral kar 15 točk, so bili razred zase, vprašanje je bilo le, s kolikšno točkovno prednostjo si bodo priborili nastop 9. maja v Neustadtu v Nemčiji.

Slovenski reprezentanti, Ljubljana Martin Peterca in Grega Pintar ter Krčan Gerhard Lekše, so zbrali 17 točk, kar je na koncu po 16 voznjakih (zaradi naliva so 4 voznjke odpadle) zadostovalo za 3. mesto. Morda bi se naši fantje

povzpeli celo do 2. mesta, kajti v razveljavljeni 17. voznjki je naš reprezentant Peterca s srčno voznjo priboril Sloveniji celo prvo zmago. Okoli 3000 gledalcev je Peterci uspeh še toliko bolj privoščilo, ker je ravno praznoval 27. rojstni dan. Ali pa, če ne bi "cagavi" italijanski sodnik v 10. voznji diskvalificiral Pintarja, ker je pred startom pretrgal elastiko... Tako sta Ljubljancina uradno zbrala le 10 točk, preostale pa Krčan Lekše, ki je bil tako najboljši Slovenec. Latvijci so nekoliko presenetljivo s 24 točkami osvojili 2. mesto, Ukrajinci s 15 točkami 4. mesto, Francozi pa, ki so bili vsaj za razred slabši od omenjenih treh reprezentanc in za dva od Rusov, so s 4 točkami končali na zadnjem mestu.

P. PERC

Izvršni svet je za obstoj Kovinarske

Informacija krške vlade

Izvršni svet Skupščine občine Krško je na seji 16. aprila obravnaval gospodarsko problematiko v občini in pri tem izpostavil tudi nekatere konkretne probleme ter pojasnil usmeritve, pobude in predloge za ukrepanje izvršnega sveta. Med ostalimi je izpostavil podjetje Kovinarska, ki ima izvozno usmerjen program. Za izvedbo tega programa pa podjetje potrebuje glede na izredno visoko bančno obrestno mero premostitvena sredstva. Zato je izvršni svet podprl podjetje Kovinarsko pri prizadevanjih za realizacijo izvozno usmerjenega programa in sklenil, da bo po svojih močeh pomagal poiskati ustrezno rešitev za potrebna premostitvena sredstva. Seji izvršnega sveta so prisostvovali tudi novinarji, ki so si razpravo v zvezi s problematiko gospodarstva drugače tolmačili. Med razpravo je bilo izpostavljeno dejstvo, da 12 podjetij izpolnjuje pogoje za stečaj po zakonu o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. Nikakor pa ni bilo na seji rečeno (kot je zapisal Dolenjski list), da je podjetje Kovinarska v stečaju. Iz navedenega sledi, da je izvršni svet Skupščine občine Krško zainteresiran za izvedbo proizvodnega programa Kovinarske in tudi za obstoj samega podjetja.

HERMAN KUNEJ, predsednik izvršnega sveta

Iz sveta ob Kolpi

ZEMLJEVID IN RESNICA - Na osnovnem zemljevidu kočevske občine sta vrisana od Fare navzdol ob Kolpi dva Brsnika, prebivalci tega območja pa pravijo, da vedo le za enega. Nekoliko nižje je vrisan še zaselek Zlebec, domačini pa pravijo, da se je vedno imenoval le Zlebe. Menijo tudi, da ni prav, ker ga hočejo uradno priključiti kar h Grglju.

UPOŠTEVATI IZKUŠNJE - V Grglju pravijo, da strokovnjaki pri popravilu njihovega jezua niso upoštevali izkušenj domačinov, ki so jez pred desetletji nešteto krat krpali. Delajo po svoji glavi, potem pa Kolpa ob prvi višji vodi to svojeglavost kaznuje.

VODA ODNESLA MATERIAL - Mostu prek potoka Bilpe jeseni niso dokončali, imeli pa so pripravljen material. Kolpa pa je narasla in pripravljene material se za spodnji del ograje na mostu odnesla.

NALEPKJE SLO - Če potuješ prek meje na Hrvaško, moraš imeti na avtu tudi oznako SLO. Če je nimaš, se ti obeta kazen.

J. P.

Še: Zakaj smo tvegali življenja

Odmev na izjavo veteranov manevrske strukture narodne zaščite iz leta 1990

Izjava veteranov manevrske strukture narodne zaščite iz leta 1990, objavljeno v Dolenjskem listu 22. aprila, v nekaj pogledih podpiram. Vem kaj pomeni, če nekdo skuša razvrednotiti tako pomembne prispevke, kot je obramba Slovenije in slovenskega naroda. Takšno nerazumno delovanje občutim vsak dan kot udeleženez NOB 1941-1945. Izjava pa ima tudi takšno vsebino, ki je žaljiva za slovenske oficirje v nekdanji JLA. V izjavi navajajo: "Veterani se danes sprašujejo po

smislu tveganja. Sprašujejo, kako, da ni denarja za obrambo, pokojnine bivših oficirjev JLA pa so 15-krat večje kot v Srbiji in večje kot večine slovenskih vojakov. Za slovensko obrambo ni denarja, oficirji JLA pa kupujejo hiše in stanovanja po zelo smešnih nizkih cenah. Za odkupe dobijo kredit srbskih ali celo nekaterih slovenskih bank. Kje so zagotovila, da stanovanja ne bodo drago prodali in z denarjem neplačanim posojilom pobegnili v Srbijo..."

Tudi jaz sem v skupini državljanov "veterani vojne in žrtev vojnega nasilja" kot udeleženez NOB. Tako je v ustavi R Slovenije opredeljena, da smo v isti skupini državljanov.

Sam odgovarjam

Ob javni prošnji g. Jakša iz SNS OO Gradac (Dol. list 29. aprila)

Čprav nisem osebno poklican, da dam odgovor v zvezi s svojim državljanstvom - mislim, da razpolagam z natančnejšimi podatki od predsednika IS SO Metlika g. Jožeta Matekoviča za kompetentnega odgovor. Stari latinski izrek pravi: "Qui tacet, consentire videtur" (kdo molči, priznava), zato čutim moralno dolžnost, da pojasnim g. Jakši naslednje stvari.

V Sloveniji sem začel živeti 13.7.1985. Navedenega dne sem sklenil zakonsko zvezo in se prijavil "ex offio" na Župančičevi 12 v Metliki. Leta 1990 sem pri pristojnem organu vložil prošnjo za pridobitev slovenskega državljanstva, ker sem na podlagi 9. člena Zakona o državljanstvu SR Slovenije (Uradni list SRS št. 23/76) izpolnjeval dva navedena pogoja: imel sem 18 let starosti in sem ob vložiti prošnje prebival na območju SR Slovenije. Moji prošnji je Ministrstvo za notranje zadeve R Slovenije ugodilo dne 18. 1. 1991.

Tukaj moram posebej poudariti, da je pri takem stanju stvari vsaka "višja" intervencija za pridobitev državljanstva brezpredmetna.

Dne 26.12. 1990 sem živel v SR Sloveniji in kot občana me je še prek takratna Skupščina občine Metlika imenovala v občinsko volilno komisijo za mandatno obdobje 1990-1994. Sklep je objavljen v Skupščinskem Dolenjskem listu št. 1/90. Navedenega dne (referendum) sem svojo volilno pravico in dolžnost realiziral na volišču v otroškem vrtcu.

Danes sem uradno prijavljen na stalnem prebivališču v Jurkovskem Brodu 3 H, čeprav skoraj ves čas preživim v Republikli Sloveniji zaradi poklicnih dolžnosti in športnih aktivnosti.

Upam, da bo g. S. Jakša zadovoljen z odgovorom.

JOSIP FABINA, dipl. iur.

ŠE: ČESTITKA S - SENCŃ

Članek s tem naslovom, ki ga je objavil prejšnji teden na 1. strani DL, odgovorni urednik Dolenjskega lista Marjan Legan, bi rad pohvalil in podprl. Dodajam še sam nekaj pogledov, ki se mi zdijo pomembni za ta čas. Slovenski narod je sicer na zadnjih volitvah izločil veliko političnih avanturistov, vendar so še vedno toliko prisotni, da povzročajo nesmiselne in bolne afere. Ne vem, zakaj se Kučan ali Drnovšek ne dvigneta in s prstom pokazeta na te bolnike tako kot Jelcin v Rusiji.

ANTON JUDEŽ

Še o odkritju

Ugovor Marije Čater

Novinarja, ki je napisal članek z naslovom Srhljivo odkrije na deponiji lesa (DL 22. aprila) opominjam, če bo še kdaj pisal kakšen članek zoper mene, naj piše le, kar je res. Kot prvo navaja, da so bila na deponiji lesa v Brestanici, kjer je bilo najdeno truplo pokojnega Ivana Čaterja, okrog njega razmetana njegova oblačila in da sem ga z njimi za silo pokrila. Piše tudi, da je bilo pri hiši v odtočnem jašku najdenih več ženskih oblačil, med njimi tudi okrvavljene copate, ter da je pokojni nekaj dni pred smrtjo padel po stopnicah in da so bili od tega padca v hiši krvavi madeži. Nobeden od preiskovalcev mi teh stvari nikoli ni omenil.

Kdo je pred kom zaklepal, pa naj povedo krški policisti, saj so pred leti bili priča vlomljenim vratom v spalnico, kamor sem se jaz zaklenila. Pa še to, prodala nisem samo hiše, pač pa celo posestvo in polovico tega denarja dala pokojnemu Čatru za hišo in vložila v hišo.

MARIJA ČATER
Kantalon 4
Brestanica

Borci Gubčeve!

Obvestilo o srečanju v Beli krajini, ki bo v nedeljo, 25. maja

Obveščamo vse borce Gubčeve brigade, da bo srečanje borcev brigade v torek, 25. maja, v Beli krajini. Z območja občin Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Brežice, Krško, Sevnica in Trebnje bo organiziran avtobusni prevoz. Avtobus bo odpeljal z avtobusne postaje Novo mesto 25. maja ob 7. uri zjutraj. Smer vožnje: Kočevje, tu se bomo združili z borci, ki bodo pripotovali iz Ljubljane.

Program srečanja bo naslednji: v Kočevju si bomo ogledali prostore, v katerih je leta 1943 zasedal Kočevski zbor odposlancev, na Stražnem Vrhu v Beli krajini bo dana kratka informacija o delovanju brigade na območju Bele krajine. Po enournem postanku in malici bomo položili venec pri spomeniku na Gričku v Črnomlju, ob 14. uri pa bo kosilo v Semicu, kjer se bomo pozdravili s predstavniki krajevne in kulturnega življenja v Semicu. Ob 17. uri se bomo ustavili na Suhorju, kjer bo razvedrilni program v gostilni Jelenič.

Stroški prevoza in kosila znašajo 1.000 tolarjev za osebo. Prijavite se najpozneje do 15. maja osebno pri Občinskem odboru ZZB NOB Novo mesto, kjer boste plačali znesek 1.000 tolarjev (dodatne informacije na telefonu 21-443). Prijavite se tudi tisti, ki boste potovali s svojimi vozili, ker moramo do 20. maja naročiti število kosil.

Skupnost vabi, da se srečanja udeležijo vsi borci s svojimi družinskimi člani.

V pričakovanju skorajšnjega srečanja

za pododbor brigade:

LUDVIK GOLOB

Ne bom opisoval "tvegane" poti od 1941-1945. Bistvo je v tem, da sem bil na "tvegani poti" (kakor tudi mnogi drugi), ki je bila pravična, narodno zavedna in boju za obrambo slovenskega naroda pred fašističnim in nacističnim nasiljem. Ta pot je narodnoosvobodilni boj pripeljal v skupino držav antifašistične koalicije, priznan skoraj po vsem svetu. Ne bom opisoval povojne poti v JLA kot oficir. V JLA sem bil kot slovenski oficirski kader in vedno sem imel JLA tudi za slovensko, tako kot je bila Jugoslavija tudi slovenska.

Po 40-ih letih efektivne delovne dobe sem se upokojil in dobil zasluženo pokojnino, saj sem redno plačeval vse obveznosti kot vsi delovni ljudje, s tem da so v JLA imeli večje obveznosti kot na civilnem področju. Zato imam res večjo pokojnino kot slovenski vojak plačo. Kakšno plačo imajo slovenski častniki, pa ne vem. Zelo pa me prizadene izenačenje s srbskimi oficirji, z njihovimi plačami ali pokojninami v Srbiji. Kaj imamo mi skupaj s Srbijo? Pisanje o nepreverjenih zadevah, neresničnih ali pobranih na ulici, je zelo nepošteno. Kaj takšnega se ne bi smelo zgoditi takšni izkušeni skupini, kot so avtorji omenjene izjave z naslovom "Zakaj smo tvegali življenja."

IVAN SÖMRÄK

24 TEKMOVALCEV

TREBNJE - V trebanjskem športnem centru VITA je bil pred kratkim 4. teniški turnir "KIM D" za slovensko računalniško lestvico rekreativnih igralcev v kategoriji od 25 do 35 let, kjer je merilo moči štiriindvajset tenisačev. V finalnu je Ajtnik z 2:0 porazil Kukca, Svoljšak pa z 2:1 Smoliča. Finalni obračun je dobil Svoljšak z 2:1.

M. G.

Ponižujoč znesek za dopust

Metliški upokojenci imamo občutek, da smo vsem odveč - Na občni zbor ni bilo nikogar od povabljenih

V soboto, 24. aprila, smo se člani društva upokojencev srečali na letnem občnem zboru. Poročilom je sledila plodna razprava. Starejša upokojenka, ki je najemnica družbenega stanovanja, se boji, da bo končala na cesti, ker za odkup stanovanja nima denarja. V odgovoru je bilo rečeno, da te bojzani ni. Ostala bo še naprej najemnica, stanarino bo seveda morala plačevati. Upokojenci so ocenili, da je premla storjenega za pridobivanje novih članov. V metliški organizaciji je večanjeno le okrog 60 odst. upokojencev, kar je seveda glede na položaj, v katerem se upokojenci nahajamo, premalo.

Veliko je bilo tudi rečenega o ponižujoče nizkem znesku za letni oddih, medtem ko nekateri, ki so v delovnem razmerju, dobijo tudi

do 70.000 tolarjev ali celo več. Kaj to pomeni? Občutek imamo, da smo upokojeni vsem odveč. Z denarjem SPiZ razpolaga država oz. vlada. Mi ne zahtevamo nič, kar nam ne pripada. Zahtevamo le tisto, kar smo v času delovne aktivnosti odvajali za dostojno preživetje preostalega časa, ki nam je še namenjen. Ena izmed upokojenk je s potrjim glasom povedala, da ji je oseba, ki zaseda primeren položaj v občinski skupščini, med pogovorom dejala, češ kaj bi vi upokojenci še radi, saj nič več ne potrebujete. Mar je to res?

A. MATJAŠIČ

• Če je kdo kradel, je vseeno, ali je rdeč, zelen ali črn - predvsem je tat. (Kocijančič)

• Komunizem se je sprevelg v nacionalizem. Ko pa se nacionalizem spoji z vero, nastane strašen eksploziv. (Koenig)

• Narava je v najmanjnjem drnječja. (Latinski izrek)

• Prepri ne bi tako dolgo trajali, če bi bila krivda le na eni strani. (La Rochefoucauld)

• Pametnejši popusti - kakšna žalostna resnica, ki utemljuje vlado neumnosti. (Eschenbach)

Dolenjci, Belokranjci, Posavci!

Prav kmalu tudi pri nas.

Eleganca. Udobnost. Varnost. Na štirih kolesih!

Mercedes-Benz, Honda, Steier-Puch od 10. maja tudi v Novem mestu.

V torek, 11. maja vas vabimo na predstavitev programa gospodarskih vozil Mercedes - benz. Novost prodaja rabljenih tovornih vozil.

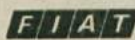
 AUTOCOMMERCE d.d.

 Adria Auto Ekskluzivni uvoznik Fiat

AVTOMEHANIKA GRIL
Dol. Kamence 46 b, Novo mesto
tel. (068) 28-714

— uradna in edina veljavna garancija za vozila

 in LANCIA

— pooblaščen servis in rezervni deli
— prodaja vozil Fiat in Lancia

Na zalogi:
FIAT UNO 60 iE
FIAT PANDA iE 4x4
LANCIA Y 10
LANCIA DEDRA

Ni veliko stvari v življenju, na katere se lahko zanesete. On je tak. Vaša dobra zvezda na cesti.

Kdo je to?

Uganite avtomobilsko znamko na sliki in pošljite odgovor na uredništvo Dolenjskega lista. V naslednji številki bomo objavili imena treh nagrajencev, ki jih bomo izžrebali ob otvoritvi prodajno-rastavnega salona Autocommerce 10. maja.

Zdravila za skoraj pol milijarde ljudi

Novo iz Utripa Krke

Prodaja in poraba zdravil v Sloveniji je že nekaj časa na evropski ravni, zato domača tovarna zdravil na tem trgu ne pričakuje večje prodaje. Kljub temu bo Krka letos na slovenskem trgu iztržila pribl. 80 milijonov dolarjev za zdravila, veterinarske izdelke, kozmetiko, za izdelke iz programa Zdravilnih zdravil in iz poslovanja Zdravilišč. Oči vseh njenih delavcev, ki prodajajo znanje domače tovarne, so zato še bolj kot doslej uprte v 57 držav po vsem svetu, kamor Krka izvažala. Tu naj bi letos iztržili za 230 milijonov dolarjev izdelkov in storitev. Načrte bo izdelki z dosegom z manjšim številom zaposlenih, kot jih je imela tovarna lani, kar napoveduje veliko dela. Biti bo moralo izjemno strokovno in kakovostno.

Slednjega se v Krki ne bojijo, saj gradijo uspehe že vrsto let predvsem na dobrem izvozu. V države razvitega sveta (Anglijo, Ameriko, Japonsko in v srednji Evropi) hočejo letos prodati za 11,5 milijona dolarjev izdelkov. Ko bodo obnovili fermentatorje v starem delu fermentacije, bo prodaja v te dežele še večja.

Ob iskanju novih tržišč in v utrjevanju položaja na njih "mora vsako podjetje ugotoviti, kje lahko najde svoje tržno gnezdo - naše je v vzhodnoevropskih državah, kjer živi 430 milijonov ljudi, ki pa v primerjavi z zahodno Evropo, kjer prebiva 340 milijonov ljudi, porabijo zdaj za zdravila petkrat manj denarja." Slednje je prejšnji mesec izjavil glavni direktor Krke mag. Miloš Kovarič na sestanku vodilnih in vodstvenih delavcev tovarne v direktorji vseh sektorjev in programov, z delegati iz tujih držav, vodji Krke Farm v državah nekdanje Jugoslavije in z drugimi.

Največ izvoza načrtujejo letos na Poljsko, v Hrvaško, Rusijo, Češko, Belorusijo, Ukrajino in na Madžarsko. Krka sodi v sam vrh farmacevtske industrije na teh območjih. Ze dolgo se tu uveljavlja z ugledom in s kakovostno izbiro blaga. Zdaj dodaja tem uveljavljenim prednostim še razširjeno prodajno mrežo in napadalnejši nastop na teh trgih.

Osrednji članek v novi številki tovarniškega glasila, ki govori o obetavnih načrtih za 1993, je namenjen gornjim vprašanjem. Sicer pa: na 24 straneh objavlja Utrip Krke tokrat 23 člankov in poročil, stran novic v angleščini, kopico kratkih vesti ter obvestil in 27 fotografij ter skic. Pestro, kot ponavadi.

Tg.

Zaklad za Novice

Po sledi "senzacije"

NOVO MESTO - V ponedeljkovi številki Slovenskih novic smo lahko prebrali, kako so v neki dolenjski gostilni, ki je znana in priljubljena in slovi po obilnih obrokih in nizkih cenah, ob praznikih pri prenavljanju gostilne našli pravi zaklad. V dveh kartonskih škatlah naj bi bilo polno starih Markovičevih pettisočakov s portretom Tita. Pravo malo bogastvo, takrat vredno 140.000 nemških mark! Bogastvo je po ugibanjih priverčevala pokojna mati, ki je umrla zaradi kapi, zato ni bilo časa, da bi povedala za svoje skrivališče.

Novica se je Novicam zdela najpomembnejša, zato so jo za reklamo že v nedeljo zvečer povedali tudi na TV Slovenija. V dolenjskih trgovinah in trafikah že zgodaj popoldan tega časopisa ni bilo več. Mnogi kupci so bili ob prebiranju časopisa razočarani. Pričakovali so obsežno reportažo, pa so na 4. strani našli le nepopolno novico, v kateri ni bilo nikakršnih imen, ne kraja, ne gostilne, ne lastnika, ne najditelja zaklada. "Novica" je zganila tudi nas pri Dolenjskem listu. Poklicali smo nekaj gostilničarjev iz različnih krajev, ki pa o tem niso ničesar vedeli. Najbrž bo res držalo to, kar nam je zaupala Marina Vovko, gostilničarka z Rateža. "Novicam ni verjeti. Napihnejo velik balon, ki se na koncu razpoči kot majhen milni mehurček."

JANEZ PAVLIN

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 6. V.

SLOVENIJA 1
 10.15 - 0.15 TELETEKST
 10.30 VIDEO STRANI
 10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 11.30 TEDENSKI IZBOR
 11.30 MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FRESTIVAL
 12.00 ANALITIČNA MEHANIKA, 13/52
 12.30 ANSAMBEL MIRA KLINCA
 13.00 POROČILA
 15.30 AKCENT, ponovitev
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
 18.45 16 ČRK, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 ŽARIŠČE
 20.40 EUROSONG 93: PREDSTAVITEV TEKMOVALNIH SKLADB, 2. del
 21.30 TEDNIK
 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 SOVA
 22.45 ON IN ONA, amer. naniz., 8/13
 23.10 PSIHIATRI, zadnji del angl. nadalj.

SLOVENIJA 2
 15.15 - 0.10 Teletekst
 15.30 Video strani - 16.00 Tedenski izbor: Draga Ema, ljuba Bobe (madž. film); 17.20 Sova (ponovitev) - 18.45 Že veste - 19.15 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 19.20 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Poslovna borza - 20.10 Znanost (17. oddaja) - 20.35 Umetniški večer: Sodobna ameriška literatura: John Updike (dok. film); 21.25 Oddaja o ameriški literaturi - 22.40 Kolesarska dirka po Sloveniji (reportaža)

PETEK, 7. V.

SLOVENIJA 1
 8.45 - 1.25 TELETEKST
 9.00 VIDEO STRANI
 9.25 TEDENSKI IZBOR
 9.25 BATMAN
 9.50 OGNJENA LISICA, amer. film
 12.00 ŽE VESTE
 12.30 ZNANOST, 17. oddaja
 13.00 POROČILA
 13.05 TEDENSKI IZBOR
 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
 13.15 UMETNIŠKI VEČER
 16.00 OSMI DAN, ponovitev
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 TOK, TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
 18.45 16 ČRK, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 FORUM
 20.30 NEŽNA PAST, amer. film
 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.55 SOVA
 22.55 POPOLNA TUJCA, zadnja epizoda amer. naniz.
 23.20 WYNNE IN PENKOVSKY, angl. nadalj., 1/3
 0.15 PLEZALEC, švedska nadalj., 1/3

SLOVENIJA 2
 15.45 - 0.15 Teletekst
 16.00 Video strani - 16.10 Tedenski izbor: Kolesarska dirka po Sloveniji; 16.30 Eurosong 93; Sova (ponovitev) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.15 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Svila iz pušcave (dok. oddaja) - 20.55 Intervju - 21.55 Homo turisticus - 22.25 Slovenski glasbeni dnevi 93 - 23.45 Kolesarska dirka po Sloveniji (reportaža)

SOBOTA, 8. V.

SLOVENIJA 1
 8.15 - 1.00 TELETEKST
 8.30 VIDEO STRANI
 8.40 TEDENSKI IZBOR
 8.40 RADOVEDNI TAČEK
 8.50 OSCAR JUNIOR
 9.15 KLUB KLOBUK
 10.50 PET PRIJATELJEV, 6/13
 11.15 TOK, TOK
 12.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 13.00 POROČILA
 13.05 TEDENSKI IZBOR
 13.05 TEDNIK
 13.45 INTERVIJU
 15.00 NEŽNA PAST, ponovitev amer. filma
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 SVET ODKRITIJU, amer. poljudnoznan. serija, 6/11
 18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
 18.45 TV MERNIK
 19.00 RISANKA
 19.10 ZREBANJE 3 x 3
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 UTRIP
 20.30 ONA + ON
 21.35 POGLEJ IN ZADENI
 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 23.20 SOVA
 CESTNI BOJEVNIK - PODIVJANI MAX 2, avstralski film

SLOVENIJA 2
 9.15 - 0.55 Teletekst
 9.30 Video strani - 10.05 Človek in glasba (2. oddaja) - 11.00 Sova (ponovitev) - 12.25 Ciklus filmov F. Čapa: X-25 javlja (slov. film) - 14.00 Športna sobota - 18.45 Divji svet živali (angl. poljudnoznan. serija, 3/25) - 19.15 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Studio City - 21.10 Glavni osumljenec II (angl. nadalj., 4/4)

- 22.05 Sobotna noč: Alpski večer (1. del) - 0.25 Kolesarska dirka po Sloveniji (reportaža)

NEDELJA, 9. V.

SLOVENIJA 1
 8.45 - 24.00 TELETEKST
 9.00 VIDEO STRANI
 9.20 OTROŠKI PROGRAM
 9.20 ŽIV ŽAV, ponovitev
 10.05 ČAROBNA PIŠČAL, 1/3
 10.35 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, 9/26
 11.00 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI: BELTIŠKA BANDA
 11.30 OBZORJA DUHA
 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
 12.30 VIDEO MEH
 13.00 POROČILA
 13.05 MALI KAZNJENEC, avstral. risani film
 15.20 SVILA IZ PUŠČAVE, ponovitev dok. oddaje
 16.05 OGNJENO DREVJE THIKE, angl. nadalj., 2/7
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 DRUŽINSKI DNEVNIK, slov. film (ČB)
 18.35 ZGODBE IZ SECUANA, 2. del
 19.05 RISANKA
 19.15 LOTO
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 ZRCALO TEDNA
 20.30 PODARIM DOBIM, zaključna oddaja
 22.05 DNEVNIK 3, VREME
 22.30 SOVA
 AMERIŠKA BURLESKA, 9/29
 WYNNE IN PENKOVSKY, angl. nadalj., 2/3

SLOVENIJA 2
 10.15 - 0.10 Teletekst
 Opomba: 13.50 Barcelona, F-1
 10.30 Video strani - 11.00 Tedenski izbor: Vrtnitev na otok zakladov (angl. nadalj., 5/10); Ona + on; Pogledj in zadeni - 13.30 Športna nedelja - 19.18 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Alpe-Donava-Jadran - 20.35 Armada senc (franc. film) - 22.55 Športni pregled - 23.40 Kolesarska dirka po Sloveniji (reportaža)

PONEDELJEK, 10. V.

SLOVENIJA 1
 10.15 - 0.15 TELETEKST
 10.30 VIDEO STRANI
 10.45 TEDENSKI IZBOR
 10.45 BATMAN, 7. epizoda amer. naniz.
 11.10 DIVJI SVET ŽIVALI, 3/25
 11.40 ZNANJE ZA ZNANJE
 12.10 SVET ODKRITIJU, 6/11
 13.00 POROČILA
 13.05 TEDENSKI IZBOR
 ALPE - DONAVA - JADRAN
 ŠPORTNI PREGLED
 KOLESARSKA DIRKA PO SLOVENIJI
 15.55 HOMO TURISTICUS, ponovitev
 16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 RADOVEDNI TAČEK
 PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 13/13
 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 SVET NA ZASLONU
 20.55 OMIZJE
 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 SOVA
 SAMCI IN SAMKE, angl. naniz., 4/7
 WYNNE IN PENKOVSKY, angl. nadalj., 3/3

SLOVENIJA 2
 13.45 - 0.05 Teletekst
 14.00 Video strani - 14.35 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna (ponovitev); Podarim dobim - 17.05 Obzorja duha (ponovitev) - 17.35 Sova (ponovitev); Ameriška burleska (9/29); Wynne in Penkovsky (angl. nadalj., 2/3) - 18.50 4X4 - 19.20 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Sedma steza - 20.30 Pravi pekel (angl. drama, 1/2) - 21.30 Po sledih napredka - 22.00 Videošpon - 22.40 Alter - 23.10 Koncert Big banda RTV

TOREK, 11. V.

SLOVENIJA 1
 9.45 - 0.20 TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.25 TEDENSKI IZBOR
 10.25 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET

ZAHVALA

Le nekaj dni pred svojim 92. rojstnim dnevom se je tiho poslovila od nas naša draga mama, babica in prababica

ANA ŠTIH

z Vrhka 21 pri Trzišču

Vsem, ki ste bili z nami ob urah slovesa, darovali pokojnici vence, cvetje, sveče in sv. maše ter jo pospremili na zadnji poti, prisrčna hvala. Posebna hvala velja družinam Blažič in Romšek za vsestransko pomoč. Lepo se zahvaljujemo gospodu Jamsku za poslovljeni govor, oktetu s Senovega za zapete žalostinke, pogrebem in gospodu župniku iz Trzišča za opravljen obred in tople poslovilne besede.

Žalujoci: sinova Lojze in Rudi, hčerke Anka, Slavka, Vera in Rezi z družinami ter vnuki in pravnuki

10.30 ČAROBNA VRTAVKA
 11.00 4X4
 11.30 PO SLEDEH NAPREDKA
 12.00 PRAVI PEKEL, angl. drama, 1/2
 13.00 POROČILA
 13.45 TEDENSKI IZBOR
 SOBOTNA NOČ, ponovitev
 16.05 SEDMA STEZA
 16.25 PORABSKI UTRINKI, oddaja matičarske TV
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 HUCKLEBERRY FINN, 10/26
 OSCAR JUNIOR
 SLONČEK BIMBO
 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 ŽARIŠČE
 20.50 MAGIJA IN MODA
 21.45 KRONIKA, kanadska dok. serija, 4/12
 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 22.45 SOVA
 ALO, ALO, angl. naniz., 10/18
 JEZDECI ZORE, španska nadalj., 1/5

SLOVENIJA 2
 15.45 - 22.35 Teletekst
 16.00 Video strani - 16.15 Tedenski izbor: 16.15 Svet na zaslonu; 16.55 Ljudje in zemlja - 17.25 Sova (ponovitev); Samci in samke (angl. naniz., 4/7); Wynne in Penkovsky (angl. nadalj., 3/3) - 18.45 Prislunhimo tišini - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Poslovna borza - 20.10 Clarissa (angl. nadalj., 3/4) - 21.10 Osmi dan - 22.00 Svet poroča - 22.35 Pro & contra

SREDA, 12. V.

SLOVENIJA 1
 10.15 - 0.25 TELETEKST
 10.30 VIDEO STRANI
 10.55 TEDENSKI IZBOR
 10.55 BATMAN, 8. epizoda
 11.20 VIDEOŠPON
 12.00 PRISLUHNIMO TIŠINI
 12.30 KRONIKA, 4/12
 13.00 POROČILA
 13.05 TEDENSKI IZBOR
 POSLOVNA BORZA
 OSMI DAN
 15.25 TEDENSKI IZBOR
 15.25 CLARISSA, angl. nadalj., 3/4
 16.20 SVET POROČA
 17.00 DNEVNIK 1
 17.10 KLUB KLOBUK
 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
 19.10 RISANKA
 19.20 TV NOCOJ
 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
 20.10 ŽARIŠČE
 20.35 FILM TEDNA
 DNEVNIK ZA MOJEGA OČETA IN MAMO, madž. film
 22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
 23.00 SOVA
 V ŠPORTNEM DUHU, amer. naniz., 6/15
 JEZDECI ZORE, španska nadalj., 2/5

SLOVENIJA 2
 14.15 - 22.30 Teletekst
 14.30 Video strani - 14.40 Tedenski izbor: Magija in moda; 16.45 Omizje; 16.45 Beverly Hills, 90210 (amer. naniz., 10/18) - 17.30 Sova (ponovitev): Alo, alo (10/18); 17.55 Jezdeci zore (španska nadalj., 2/5) - 18.45 Analitična mehanika (amer. izobraž. serija, 14/52) - 19.15 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Športna sredo -

PROSLAVILI PRVOMAJSKE PRAZNIKE

ČATEŽ OB SAVI - Tudi letos so Brežičani proslavili prvomajske praznike na hribu nad Čatežem, ob cerkvi sv. Vida. Tudi dež jim ni preprečil, da ne bi zvečer pred prvim majem prižgali kresa. Naslednji dan pa so že v zgodnjih urah pohiteli k sv. Vidu. Posedali so, kramljali, prepevali, otroci pa so se podili po travnikih na griču. Za dobro počutje je poskrbelo Športno društvo Čatež. Pripravili so dober golaž, pijačo in druge dobrote. Pridružilo se jim je še gasilsko društvo iz Sobeje vasi, ki je z dobrim vinom izletnikom gasilo žejo. Tudi vinogradniki iz bližnjih vinogradov so vabili prijatelje, saj jim je še od lani ostalo precej dobrega vina.

BOJAN HORVATIČ

DRŽAVA SLOVENIJA JE DOBILA SVOJ PRVI URADNI TELEFONSKI IMENIK

Pol milijona pravih imen, naslovov, telefonskih števil - 200.000 sprememb.

Prodaja poteka na vseh slovenskih poštah!

Telefonski imenik Slovenije 1993 bo najbolj brana in največkrat uporabljena knjiga.

Pol milijona telefonskih števil 200.000 najnovejših sprememb

To so novi naročniki, spremembe oštevilčenj, nazivov, naročniške spremembe - preselitve, prevzemi in preimenovane ulice. Slednjih je največ, zato je Telefonski imenik Slovenije tudi adresar vseh podjetij, ustanov in seveda, telefonskih naročnikov.

Rumeni poslovni vodič je najbolj enostaven pregled poslovnih dejavnosti ponudnikov.

Broširani izvod stane 2.500,00 SIT, v trdi vezavi 3.200,00 SIT. 20% davek je vračunan v ceni.

SESTAVLJENO PTT PODJETJE SLOVENIJE

Halo p.s.:

Imenik iz leta 1991/92 je zastarel in neuporaben. Pravočasno si kupite novega: prihranili boste čas, denar in se izognili slabi volji.

Prav je, da zaupate sebi in svojemu avtomobilu. Toda koliko lahko zaupate drugim?

Adriaticovo avtomobilsko zavarovanje Vam poleg mnogih ugodnosti, ki Vam jih ponujajo tudi drugi, daje še nekaj več.

Za dobro voznico ali voznika velja, da na cesti zaupa sebi in svojemu avtomobilu. Da vozi previdno. In da si za primer, če bi se vendarle kaj pripetilo, zagotovi kakovostno kritej dobre zavarovalnice.

S sklenitvijo Adriaticovega celovitega avtomobilskega zavarovanja boste deležni številnih ugodnosti:

- AVTO 1: avtomobilska odgovornost; nezgodno zavarovanje potnikov z zavarovalnima vsotama 1.200.000 SIT za primer smrti in 2.400.000 SIT za invalidnost; delni avto-kasko in kot darilo še brezplačni tehnični pregled vozila.
- AVTO 2: avtomobilska odgovornost; nezgodno zavarovanje potnikov z zavarovalnima vsotama 1.200.000 SIT za primer smrti in 2.400.000 SIT za invalidnost; polni avto-kasko in kot darilo še brezplačni tehnični in preventivni pregled vozila.
- 20 % popusta pri gotovinskem plačilu; 10 % popusta pri plačilu s 6 čeki; 6 % popusta pri plačilu z 8 čeki; dodatnih 5 % popusta za poklicne voznike in za voznike, starejše od 65 let
- pri pridobljenem 50 % bonusu za preteklo zav. obdobje v naslednjem zav. letu kljub morebitni škodi ponovno priznamo 50 % bonus; po dveh prijavljenih škodah lahko še vedno uveljavite 30 % bonusa; pravico do bonusa lahko prenesete na zakonca ali otroke; bonus lahko na novo vozilo prenesete v obdobju 5 let od zadnje registracije starega; brezplačna zelena karta.

Toda Adriatic daje svojim zavarovancem še nekaj več. Zanesljivo jamstvo dobre zavarovalnice. Še posebej takrat, ko nas boste najbolj potrebovali, pri reševanju škodnih primerov. Ob popolni dokumentaciji jih v Adriaticu rešimo v povprečno treh dneh. O naši poslovnosti povprašajte tiste, ki nas že poznajo. Z veseljem pa Vas bomo sprejeli v kateri koli naši poslovni enoti ali pooblaščenici agenciji.

Srečno.

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica

Adriaticovo avtomobilsko zavarovanje lahko sklenete na naslednjih mestih: AMZS tehnična baza OTOČEC • AMZS tehnična baza ČRNOMELJ • PREVOZ BREŽICE • PIONIR Avtohiša SPC NOVO MESTO • SKUPŠČINA OBČINE Oddelek za promet NOVO MESTO • ADRIATIC PE NOVO MESTO, Kettejev drevored 37, tel 068 22 759 • BELO-AGENT SUHOR PRI METLIKI, Gornji Suhor 9, tel 068 50 310 • FINANC AS BREŽICE, Škvarčeva 21, tel 0608 65 441 • OPTIMIST NOVO MESTO, Cesta herojev 22, tel 068 26 741 • MEDO KOČEVJE, Trg zbora odposlancev 64, tel 061 851 361

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033: strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

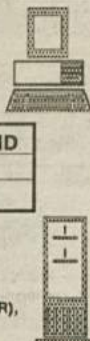
TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB		189600	200400	205200	232800	307080
486DX2 50/256 KB	4 MB		208800	220200	225000	252600	326280
486DX2 66/256 KB	4 MB		235200	246000	250800	267840	351600

DISKETE	DS/DD	DS/HD
BASF EXTRA 3.5"	144	227
BASF EXTRA 5.25"	90	138

Cene so v tolarjih!

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x ser. in 1 x par. izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlajlje mini tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi naše drage

MILENE VLAHOVIČ

rojene Vranešič
Metliška 21, Črnomelj

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje in vence. Še posebej se zahvaljujemo osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani, članicam Društva operiranih na dojkah Dolenjske, sodelavkam Socialnega zavarovanja Črnomelj, govornicam za besede slovesa, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevkam iz Otovca in vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku.

Žalujoči: mož Vinko, sin Franci in hčerka Irena z družinama, mama, sestre ter vsi, ki so jo imeli radi

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in boter

ALOJZ FRANKO

iz Zameškega 8, Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Enako se zahvaljujemo sodelavcem Revoza, Kmetijske zadruge in g. kaplanu za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil

ANTON VOVK

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem za vso pomoč, izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje. Zahvala Lovski družini Plešivca za organizacijo pogreba, Prostovoljnemu gasilskemu društvu za udeležbo, govornikom, predstavnikom GD, DU in LD Žužemberk, pevcem za zapete žalostinke ter vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

V 62. letu nas je nenadoma zapustila naša draga mamica, stara mama in sestra

TEREZIJA PLUT

rojena Brunskole
iz Gabra pri Semiču

Zahvaljujemo se sorodnikom, znancem in sosedom za podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Prisrčna hvala sosedi Lojzki in Mariji Pivec za nesebično pomoč ter govornicama Olgi in Nežki. Prav tako se zahvaljujemo g. kaplanu za lepo opravljen obred in pevkam za lepo odpete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: otroci Jelka, Žan, Erika z družinami, sin Igor in sestra Regina z možem

ZAHVALA

Ne jokajte ob grobu mojem,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

V 65. letu starosti je po hudi bolezni odšel od nas - dragi mož, ate in stari ate

JANEZ ROŽMAN

iz Purge

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnika v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, stara mama, sestrična, teta in tašča

MARIJA PAVLIN

iz Hrastja 6

Najlepše se zahvaljujemo sosedom in sorodnikom za pomoč v najtežjih trenutkih in vsem, ki ste sočustvovali z nami. Hvala za darovano cvetje, vence, sveče in sv. maše. Zahvaljujemo se kolektivu M - KZ Krka, PE mesarstvo, PNP Dobrava, UNZ Krško in Revozu. Najlepša hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

Vse, kar, dragi tata,
zate lahko še storimo,
je, da ti dom poslednji
z rožami krasimo.
Plamen sveče pa naj ti pove,
ko zagori, ogreje nam srce.

MIKA VESELIČA

iz Gorenjcev 11

6. maja mineva eno leto od smrti

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu in mu prižigate sveče ali prinesete cvetje.

Njegovi domači

ZAHVALA

Poslovili smo se od drage mame, stare mame, prababice, tašče, sestre in tete

OLGE SVETIČ

rojene Banovec
s Tanče Gore 24

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Še posebej smo hvaležni zdravstvenemu osebju internega oddelka in oddelka za intenzivno nego Splošne bolnišnice Novo mesto, družinami Vrtin in Matkovič, kolektivu Marketa Čardak, Srednji šoli Črnomelj, kolektivu Belsad, gospodu Bečaju za poslovilne besede, pevskega zboru iz Doblič in gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ko bi solza te obudila,
ljubi moj sinček,
ne bi tebe črna zemlja krila.

V cvetu mladosti nam je kruta usoda v komaj 21. letu starosti vzela našega ljubelega sina, brata, vnuka, nečaka, bratranca

MILANA GERJEVIČA

s Sel pri Dobovi

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani in nam pomagali v najtežjih trenutkih, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za sočustvovanje in izrečeno sožalje. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mami, ati, sestra Mojca, stari ata, stara mama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, tašča in teta

FRANČIŠKA VERBIČ

iz Ostroga 19 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo duhovniku, domačemu župniku za ganljive besede na domu in ob pogrebu ter duhovniku iz Nevelj pri Kamniku za tolažbo ob zadnji uri in spremstvo ob pogrebu.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

FRANC LAMOVŠEK

Osredek 41, Šentjanž

Ob boleči izgubi našega očeta se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vence. Posebno zahvalo izrekamo Lisci in Metalni Krmelj ter Komunalni Raščeci za vse storitve. Hvala tudi gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoči: žena Pavla, hčerka Cilka z družino, sinova Franci z Anito in Janez

V SPOMIN

Mineva 10 let, odkar sta odšla naša draga starša

JOŽE IN MARIJA PUNGERČAR

iz Žalovič, Šmarješke Toplice

Zahvaljujemo se vsem, ki se ju še spominjajo in prižigajo svečke na prebranem grobu.

Žalujoči: vseh sedem otrok z družinami

tedenski koledar

Četrtek, 6. maja - Domen
Petek, 7. maja - Gizela
Sobota, 8. maja - Viktor
Nedelja, 9. maja - Gregor
Ponedeljek, 10. maja - Izidor
Torek, 11. maja - Žiga
Sreda, 12. maja - Pankracij

LUNINE MENE

6. maja ob 5.34 - ščip

kino

BREŽICE: 6. in 7.5. (ob 20. uri)
ter 8. in 9.5. (ob 18. in 20. uri)
ameriški kriminalni film Domoljubne igrice.

ČRNOMELJ: 7. in 9.5. (ob 20. uri)
ameriški kriminalni film Izdajalski trenutek. 8.5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Oblegani.

KRŠKO: 9.5. (ob 18. uri) ameriška drama Neopročeno.

NOVO MESTO: 6., 7., 9. in 10.5. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski avanturistični film Oblegani.

kmetijski stroji

UNIVERZALNI ROTACIJSKI OBRAČALNIK in zgrajalnik Uro 300, skoraj nov, prodam. ☎ 57-155. 1748

TRAKTOR ZETOR 8145, pogon na vsa štiri kolesa, star 5 let, dobro ohranjen in nakladalko Sip 17, novo, prodam. ☎ (0609)612-231. 1753

TRAKTOR FENT, 25 KM, v okvari, prodam ali menjam za avto. Bojan Glavan, Novomeška c. 103, Straža. 1770

TRAKTORSKI OBRAČALNIK FAVORIT 220, malo rabljen, prodam. Saje, Hudo 2, ☎ (068)20-550. 1775

tabakum

TABAKUM d.o.o.
export — import
Velika Cikava 25, Novo mesto
tel. (068) 322-625, 23-826

Nudimo vam:

Traktorje SAME, TORPEDO, UNIVERSE, TV, CARRARO in LANDINI.

Poleg rednega programa kmetijske mehanizacije je ponudba tega teoda:

biokomposterji od 24.000 SIT dalje, nahrbtnne kosilnice od 30.000 SIT dalje, parkovne kosilnice — električne in benzinske, brane, plugi za TV, motokultivatorji: BATUJE, PROGRES, LABIN, BENNASI, nahrbtnne kosilnice.

UGODNO

BCS program z možnostjo odkupa na obroke!
Posebni prodajni pogoji za traktorje CARRARO in UNIVERSE.
Akumulatorji za vse tipe kmetijskih strojev.

Se priporočamo!

KMETOVALCI! Agroizbira trgovina nudi vse vrste akumulatorjev Vesna in Topla z dveletno garancijo. Primer: 12 V 97 - 7.300 SIT, rezervne dele za traktorje Tomo Vinkovič, Ursus, Zetor, IMT, Univerzal, kosilnico BCS, gume za traktorje Barum, Pirelli. Pokličite nas! ☎ (064) 324-802. 1822

OBRAČALNIK SIP 220 in obračalnik Sonce prodam. ☎ 41-063. 1838

TRAKTOR IMT 540, hidravlični volan, 260 delovnih ur, in junca, težkega 450 kg, prodam. Udovč, Črmošnjice 55, Stopiče. 1850

TRAKTORSKO ROTACIJSKO KOSILNICO SIP, disk, brievev 165, ugodno prodam. ☎ (061)786-050.

BCS KOSILNICO, v izredno dobrem stanju z vozičkom in brusilko prodam. ☎ (0608)21-104. 1788

ROTACIJSKO KOSILNICO SIP 135 prodam. Bevc, Gorenja vas 24, Smarješke Toplice. 1793

SAMOHODNO KOSILNICO in kultivator Batuje prodam. ☎ (068)21-946. 1796

KOSILNICO BCS, diesel, malo rabljeno, prodam po zelo ugodni ceni. ☎ 40-764. 1809

NAKLADALKO, 22 m³, italijanske izdelave, obnovljeno, prodam. ☎ (068) 24-127. 1853

kupim

ODKUPIM gradbeno ali zazidljivo parcelo na relaciji Ratež- Novo mesto. ☎ 25-988. 1840

motorna vozila

BMW 315, letnik 1983, prodam. Informacije na ☎ (0608)60-010. 1746

R 5 KAMPUS, pet vrat, rdeče barve, letnik 1990, prodam. ☎ 23-553 ob delavnih. 1772

MERCEDES 200 D, letnik 1981, prodam. Djurašević, ☎ 28-703. 1777

R 5 KAMPUS, 4/92, kovinsko zelene barve, pet vrat, zatemnjena stekla, registriran, prodam. ☎ (068)21-787, od 16. do 21. ure. 1778

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. Marjanovič, Mestne njive 6, Novo mesto. ☎ 28-932. 1779

Z 128, 11/87, prodam. Jakše, Brod 18, Novo mesto. ☎ 26-982. 1785

CLIO 1,4 SI, star en mesec, temno zelen metal, vsa originalna oprema. ☎ (068)22-690.

JUGO 45 KORAL, letnik 1990, prodam. ☎ (0608)32-621. 1787

R 4, letnik 1991, registriran do 1994, prodam za 7.000 DEM. Tomaž Mehle, Slakova 6, Novo mesto (Bršljin), ☎ dopoldne 24-738. 1792

Z 101 GTL, letnik 1987, prodam. ☎ 85-711. 1800

126 P, letnik 1988, ter frizirko, staro 10 mesecev, prodam. ☎ (068)47-579. 1805

R 4 GTL, letnik 1987, prva barva, dobro ohranjen, registriran do novembra, prodam. Robi Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 1806

Prodaj PEUGEOT 405 SR, letnik 88. ☎ 068/25-115.

ALFO 33 1,5 TI, ugodno prodam, letnik 87. ☎ 28-164.

FIAT 127, rdeč, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam za 1.500 DEM. Ivan Subotič, Gotna vas 2, Novo mesto. 1807

Z 750 - 850, letnik 1984, registriran do 7.11.1993, prodam za 1.250 DEM. ☎ 59-476. 1808

126 P, letnik 1980, registriran do konca novembra 1993, prodam. ☎ (068)47-220. 1820

JUGO 45, letnik 1987, registriran celo leto, prodam. ☎ 27-434. 1830

FIAT 126, letnik 1976, surf, vlečno kljuko za Z 101, prodam. ☎ 85-182. 1834

126 P, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ (068)73-446. 1837

OPEL KORSA 1,5 D, letnik 1989, in 126 P, letnik 1987, prodam. ☎ (068)42-487. 1839

Ljubljanska banka d.d. NOVO MESTO
(Javna skladišča)

— prodaja vozil Fiat, VW, Renault
— gotovinski odkupi rabljenih vozil
— posredniška prodaja po vaši ceni
— staro za novo, staro za staro

Ponudba meseca:

VW POLO 11 cl kat. 18.500 DEM
RENAULT CLIO 1,2 kat. 17.900 DEM
FIAT TIPO 1,4 SX servo volan 19.500 DEM

Cene so do registracije.
Delovni čas: od 8. do 17. ure.

Tel. (068) 26-010

MÜLLER
ČRNOMELJ, ČOPOVA 8
tel. (068) 51-059

— RENT-a CAR: R5,
VW PASSAT CL,
C-25 furgon

PRODAJA AVTOMOBILOV,
PRENOS LASTNOSTI

R 4 GTL, 12/83, prodam. ☎ (068)22-923. 1841

GOLF D, letnik 1986, 3 V, tehnično brezhiben, registracija po želji, ugodno prodam. ☎ (068)22-750. 1844

R 4 GTL, letnik 15.10.1990, 29.000 km, prodam. ☎ (068)85-365. 1847

JUGO 45, letnik 1986, registriran do 4/94, prodam. Cena po dogovoru. ☎ (068)73-018. 1854

R 4, letnik 1986, registriran do septembra 1993, prodam. ☎ (068)24-791. 1856

R 4 GTL, letnik 12/86, prodam. ☎ 23-311, interna 259, dopolne, Šentpeter 48, Otočec, popoldne. 1859

JUGO, letnik 1989, registriran za celo leto, avto genoin kompresorja prodam po ugodni ceni. ☎ (068)25-894. 1860

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. ☎ 78-071. 1861

R 5 KAMPUS, 12/89, rdeče barve, lepo ohranjen, 51.000 km, prodam. ☎ (068)24-191, zvečer. 1863

JUGO 55, letnik 1989, registriran do 3/94, prodam. ☎ (068)23-585, zvečer.

Zasebni trgovci!

Po načinu franchising prodaje nudimo zanimiv program od proizvajalca Regeneracija Zabok za področje Dolenjske.

Ponudbe in informacije: Regeneracija Commerce, Celovška 38, Ljubljana, tel. (061) 120-267, do 9. ure dopoldne.

ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662.

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

— finančno-informativni sistem
— materialno poslovanje
— veliko drugih računovodskih programov

ter prodaja, inštalacije in servisiranje računalniške opreme in

prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217
fax: (063) 28-511
(Zlatko Grüber)

Obvestilo!

Zaradi priključitve na sodobno digitalno telefonsko centralo, ki omogoča hitrejše vzpostavljene zvez, sploh pa telefoniranje tako rekoč brez motenj, ima Dolenjski list od 15. aprila dalje nove telefonske številke. Takele:

uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006

telefax 322-898

obvestila

TELSAT, D.O.O., CPB 13, Brestanica. UGODNO! Na zalogi več sistemov stereo satelitskih anten. ☎ (0608)70-465, od 9. do 16. ure. 916

YURENA, šola tujih jezikov
Novo mesto

tel./fax. 23-434
Tečaj angleškega jezika za osmošolce!

ZYNO d.o.o.

trgovsko podjetje
Gmajna 6, Raka

Umetna gnojila:

NPK 15x15x5 (vreča) 1.100 SIT
kan 860 SIT
urea 970 SIT

Ugodna ponudba semenske koruze

PIONER 1 kg 456 SIT
semenska koruza
ETA/272 1 kg 300 SIT

škropiva: primextra (liter) 987 SIT
ridomil kg 1.700 SIT
mikal kg 1.590 SIT

gradbeni material:

cement 450 (vreča) 451 SIT
apno (vreča) 297 SIT
bramac (kom.) 75 SIT

armat. mreža 9/6 (kom.) 3.490 SIT
mreža za tlake (kom.) 1.177 SIT
hrast lamel. parket
(extra kl.) 958 SIT/m²

vrtna mreža (tekoči meter) 198 SIT
sep (1 kg) 34 SIT

Tel. (0608) 75-086

Delovni čas: vsak dan od 8. do 17. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure.

NESNICE, mlade jarkice, pasme hixex, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije (kliče od 17. do 22. ure) vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578, Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068) 49-567. 1550

PURANE, težke, bele pasme, za nadaljnjo rejo, prodajamo. Informacije in naročila na ☎ (068)48-366. 1781

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam. Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne inštalacije. Tel. (061) 752-979.

RJAVE JARKICE in bele piščance za dopitjanje prodajamo vsak dan. Kuhelj, Smarje 9, Šentjernej, ☎ 42-524. 1795

JARKICE, rjave, stare 8 tednov, prodajamo vsak dan. Prevošek, Čatež, ☎ (068)48-366. 1827

RJAVE JARKICE, stare 9 tednov, so v prodaji vsak dan. ☎ 73-058, Smarjeta 15. 1833

d.o.o.
TREBNJE, Kolodvorska 1

V Betonalu Trebnje vam nudimo:

— vse vrste svežih betonov s prevozom in vgradnjo
— peske s prevozom
— cementne izdelke (škarpniki, talne plošče, vinog. stebri, razne kanalete, cvetličniki)
— posojamo opažne plošče

tel. (068) 45-650

45-651

fax. (068) 45-652

Se priporočamo!

Dolenjska banka d.d.
Novo mesto

Različne oblike deviznega varčevanja v banki

Ljubljanska banka Dolenjska banka d.d. Novo mesto nudi svojim deviznim varčevalcem več instrumentov deviznega varčevanja v banki. Med seboj se razlikujejo po tem, kakšni obliki poslovanja so namenjeni, po ročnosti, pa tudi po višini obrestnih mer.

Te oblike so:

- devizni tekoči račun
- devizna varčevalna knjižica
- devizni depozit.

Devizni tekoči račun

Devizni tekoči račun omogoča poslovanje z vsemi vrstami konvertibilnih valut. Namenjen je za uporabo različnih brezgotovinskih načinov plačevanja v tujini, kot so potniški čeki, evročeki, nakazila, plačila obveznosti za uporabo plačilnih kartic na tujem in podobno, ter za gotovinsko poslovanje oziroma za dvig gotovine.

Pri poslovanju z računom uporabljate kartico in osebno izkaznico ali potni list.

Pomembna prednost deviznega tekočega računa je možnost razpolaganja s sredstvi v vseh enotah banke, pri kateri je odprt in ne le pri matični enoti. Imetnik lahko za poslovanje z računom pooblasti tudi drugo osebo, ki ima možnost uporabe vseh storitev na račun.

O stanju na vašem računu vas banka tekoče obvešča z izpiski prometa.

Devizna varčevalna knjižica

Devizna varčevalna knjižica je namenjena varčevanju v nemških markah, avstrijskih šilingih, ameriških dolarjih, švicarskih frankih in italijanskih lirah.

Pri vplačilu v kakšni drugi valuti vam bomo na vašo zahtevo opravili brezplačno konverzijo.

Minimalno stanje na knjižici je 200 DEM oziroma protivrednost v eni od naštetih valut. Za razpolaganje s sredstvi na knjižici lahko pooblastite tudi drugo osebo. Ker je knjižica namenjena varčevanju, se sredstva na njej lahko uporabijo le za gotovinska izplačila, za vsa ostala plačila pa se uporablja devizni tekoči račun.

Z devizno varčevalno knjižico lahko poslužete le v matični enoti banke.

Kratkoročni devizni depoziti

Kadar ocenite, da privarčevanih sredstev ne boste potrebovali takoj, ampak šele čez nekaj časa, se lahko odločite za vezavo deviznih sredstev v obliki različnih depozitov.

Nudimo vam možnost vezave deviznega depozita v nemških markah, avstrijskih šilingih, švicarskih frankih, ameriških dolarjih in italijanskih lirah. Pri vplačilu v drugi valuti bomo na vašo zahtevo opravili brezplačno konverzijo.

Devizni depozit je možno skleniti za dobo 1 meseca, 3 mesecev ali 6 mesecev. Najmanjši znesek vezave je 1.000 DEM oziroma ustreza vsota v drugi valuti.

Dolgoročni devizni depoziti

Varčevalcem, ki varčujejo za predvidene izdatke v prihodnosti in želijo vložiti znesek nad 1.000 nemških mark, oziroma ustrezen znesek v avstrijskih šilingih, švicarskih frankih, ameriških dolarjih ali italijanskih lirah, je na voljo možnost vezave sredstev za dobo nad 1 leto.

Tudi za te depozite velja, da vam bomo v primeru vplačila v kakšni drugi valuti brezplačno opravili konverzijo v eno od valut, v katerih se vodijo devizni depoziti.

Za razliko od deviznega tekočega računa in devizne varčevalne knjižice, ki sta namenjena varčevanju in sprotni porabi sredstev, banka ugodno obrestuje tako kratkoročne kot dolgoročne devizne depozite. Njihova obrestna mera je odvisna od dobe vezave in višine privarčevanih sredstev.

Prepričani smo, da boste med predstavljenimi oblikami deviznega varčevanja našli tisto, ki vam najbolj ustreza. Vabimo vas, da se za vse podrobnosti oglašite v katerikoli enoti LB Dolenjske banke d.d. Novo mesto.

ljubljanska banka

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 2. trimesečje 1.050 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.100 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.700 tolarjev. Mali oglas do deset besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

ANTON PETRIC

avtomehanič v pokou
iz Birčne vasi 16

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Hvala tudi Kirurškemu oddelku s. b. Novo mesto, Labodu, TV Novo mesto, Protetu, govornikom za poslovilne besede ter pevcem Ruperč vrha in trobentaču za zaigrano tišino.

Žalujoči: vsi njegovi

MEDIC

Na Iazu 36, Novo mesto
nasprotil avtobusne postaje REVOZA
tel / fax 068 25 835
fotokopiranje do formata A0
barvno fotokopiranje
možnost s diapozitivov in filmov
papirnica

servis - prodaja - najem
fotokopirne in birotehnične opreme

Canon

SPECIALIZIRANA
DELAVNICA
ZA POPRAVILO
ZAVOR

- za vsa osebna vozila
- na zalogi ves zavorni material
- ugodne cene
- popravilo istega dne

Zavorni servis — JENIČ
Rejnovšče 6, Novo mesto
Tel. (068) 43-633
Se priporočamo!

Bogdan Krašna
Pooblaščen servis,
prodaja vozil

RENAULT

Škocjan 22, 68275 Škocjan
Tel. (068) 76-270, fax. (068) 76-270

NOVO NOVO NOVO NOVO

- prodaja vozil na kredit — obresti samo 16,5%
- prodaja na leasing
- v prodaji že slovenski RENAULT CLIO
- možnost testne vožnje

Pridite v Škocjan!
Na voljo so vozila CLIO za testno vožnjo. Sami se prepričajte o kvaleteti in udobju!

UGODNO

R 19 že od 22.800 DEM
R 5 — dobava takoj!

ZAPOSILIMO pogodbeno ali redno **KOMERCIALISTE** za prodajo visokokvalitetnih strojnih masti in olj nemškega izvora. Sprejemamo pisne prijave na naslov: **K. B. A. d.o.o., Partizanska 37a, 66210 Sežana**. Tel. (067) 72-762.

PRANJE NA TERENU s paro in pritiskom pri vas doma: sodi, vodni zbiralniki, fasade, cisterne. Hitro, pocenil. Tel. (068) 22-019.

službo išče

TRGOVKA išče redno ali honorarno zaposlitev. ☎ 27-708. 1815

stanovanja

V **KRŠKEM** prodam triinpolosobno stanovanje, 78 m². Cena 1.400 DEM/m². ☎ (0608)32-425. 1750

STANOVANJE NA MIRNI, 67 m², s telefonom in centralno kurjavo, prodam. Vseljivo takoj! ☎ (061)371-534. 1757

V **NAJEM ODDAM** dvosobno komfortno stanovanje s centralnim ogrevanjem. ☎ (061)59-286, po 16. uri. 1763

OPREMLJENO TRISOBNO STANOVANJE brez centralne kurjave, s telefonom in CATV oddam. Šifra: »ZAGREBSKA«. 1801

DVOBONO LASTNIŠKO STANOVANJE v Novem mestu, 56 m², prodam. Informacije na ☎ 25-068. 1813

DVOINPOLSOBNO ali dvosobno komfortno stanovanje v centru Novega mesta prodam. ☎ (068)23-885. 1835

V **NOVEM MESTU** zamenjam lastniško dvosobno stanovanje (48 m²), v prvem nadstropju z etažno centralno kurjavo, za večje. ☎ 27-747. 1836

V **NOVEM MESTU** vzamem v najem stanovanje. Možnost odkupa. ☎ (068)28-150. 1862

ženitne ponudbe

SAMSKI FANT, 45 let, s službo in hišo, želi spoznati žensko za skupno življenje. Šifra: »POMLAD«. 1857

preklici

VIDA ŽIBERT, Sveti Vrh 40, Mokronog, opozarjam Antona Bevca s Svetega Vrha, naj me preneha napadati in širiti lažne govorice, sicer ga bom sodno preganjala. 1744

STANE PEKOLJ, Martinja vas 14, prepovedujem Jožetu Zupančiču in Mariji Oven pašo kokoši na parcelah št. 34, 566/1 v Martinji vasi pri Sentlovrencu.

MARTIN ŽIBERT opozarjam vse morebitne kupce, da prepovedujem prodajo premičnin in nepremičnin s kmetije pokojnega Jožeta Žiberta iz Vinice 10, ker kmetija še ni pravno razdeljena in je zato več lastnikov. 1747

LUDVIK MURGELJ, Velika Bučna vas 32 a, in Franc Senčar, Dol. Kamence 61, izjavljava, da besede, izrečene glede denarja za telefon v korist Viktorja Kasteveca iz Velike Bučne vasi 39 b, niso resnične. 1756

posest

STANOVANJSKO HIŠO, primerno za poslovne prostore ali mirno obrt, oddam. 27-544. 1749

STAR SADOVNJAK, 3000 m², v Slinovcah pri Kostanjevici prodam. ☎ (0608)60-206. 1754

Najamemo poslovni prostor v središču Novega mesta, primeren za trgovino in pisarno. Tel. (068) 24-780 dopoldan.

VINOGRAD z zidanico na Bočju, na lepi sončni legi, ob cesti, na zelo lepem položnem terenu, cca 1600 trt (belega in črnone), prodam. Vsa posoda in preša zraven. Cena po dogovoru - zelo spremljiva. Šifra: »PRODAM 1600 TRT«. 1755

UGODNO PRODAM stanovanjsko hišo (8 x 13) z gospodarskim poslopjem, sadovnjakom in 80 a zemlje, vse v enem kompleksu. Jožefa Kastelic, Vinja vas 28, Novo mesto. 1767

TRAVNIK v Arbavceh pri Šmarjeti prodam. Marija Štamcar, Gorenja vas 36, Šmarješke Toplice. 1774

MANJŠO DOMAČIJO prodam. Franc Horžen, Črešnjice 73, Cerklje ob Krki. 1776

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodamo: parcele za hiše v Novem mestu, vikend v Šmavru, hiše, stanovanja in poslovne prostore v Novem mestu in drugje. Tel. (068) 22-282 od 8. do 19. ure.

STANOVANJSKO HIŠO z vrhom v Sevnici prodam. Niko Fric, Kvedrova 1, Sevnica. 1789

STAREJŠO STANOVANJSKO HIŠO v Stari Bučki pri Škocjanu, z enim ha zemljišča, od tega 15 a vinograda, prodam. ☎ (068)76-467. 1798

VIKEND ali manjšo hišo ali prostor za naj in neposredni bližini Trebnjega kupim. Šifra: »TREBNJE«. 1824

HIŠO v Novem mestu prodam. ☎ (068)25-387. 1826

ZAZIDLJIVO PARCELO v Straži ugodno prodam. ☎ 21-308. 1829

NEDALEČ OD TREBNJEGA na atraktivnem kraju na prodaji vikend unikat ter nekaj parcel. ☎ (061)651-029, ob sobotah in nedeljah po 18. uri. 1858

prodam

ŽAGO Dater za razrez hlodovine in kosilnico BCS na bencin, petrolej prodam. ☎ (068)57-748. 1741

MEŠALEC ZA BETON in otroško kolo prodam. ☎ (068) 28-274. 1742

STROJ ZA BRUŠENJE in orodje za ročno tlačenje širokih tračnih žag prodam. ☎ (063)885-467, zvečer. 1743

BREJO TELICO in kravo s teletom ugodno prodam. Jože Bečaj, Sred. Lakanice 1, Mokronog. 1752

TELICO, brejo 5 mesecev, prodam. ☎ 65-140. 1759

KRAVO, brejo 6 mesecev, prodam. Kličite po 20. uri na ☎ (061)803-653. 1762

800 LITROV cvička po 80 SIT prodam. Šribar, Senuše 3, Leskovec, ☎ (0608)33-342, popoldne. 1765

ŠKOTSKE OVČARJE, mladičke z rodovnikom, prodam. ☎ (068)25-986. 1768

MEŠALEC BETONA, 2 strešni okni Kovinoplastike Lož, velikost 78 cm x 98 cm, hrastove plohe (5 cm), sušene že pet let, prodam. Milan Žibert, Ul. talcev 9 a, Novo mesto, ☎ 24-427, zvečer. 1769

KOZE z mladiči, dobre mlekarice, prodam ali menjam za ovce. ☎ 52-970.

PRAŠICE, težke od 50 do 60 kg, za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)42-352.

STROJ za izdelovanje keksov prodam. ☎ (061)772-142. 1797

20 KOZ z mladiči, izredno molzne pasme, z rodovnikom, prodam. ☎ 40-280. 1799

TV VIDEO IGRE in vlečno kljuko za R 4 prodam. ☎ 20-375. 1818

MANJŠO SEDEŽNO GARNITURO, sestavljive steklene vitrine, medenasto predsobo ter otroško opremo prodam. ☎ (068)47-220. 1819

BETONSKA OKNA, rabljena, s šipami, 3 kom 120 x 100, 1 kom 80 x 50, ugodno prodam. ☎ (068)84-647. 1821

CISTERNE, nove, za kurilno olje prodam. Cena za 2000 l je 29.500 SIT, 3000 l je 39.000 SIT. ☎ (068)43-509.

VLEČNO KLJUKO za golf JX prodam. ☎ 324-006, dopoldne. 1831

PRAŠICE, velike, mesnate pasme, s kratko glavo in velikimi ušesi prodam. Kastelic, Lavrica 82, Škofljica, ☎ (061) 667-348, po 21. uri. 1842

POGREBNE IN POKOPALISKE STORITVE

Oklešen Leopold

K Roku 77
Novo mesto
tel.: (068) 323-193
delovni čas: non stop

- prevoz pokojnikov — tudi iz tujine.
- prodaja pogrebne materiala
- ureitev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posojanje mrtvaškega odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čete ali 3 obroke

RABLJENO PRIKOLICO za osebni avto, nosilnost 500 kg, prodam. Somrak, Paderšičeva 16, Novo mesto, ☎ 23-389. 1849

razno

V **NAJEM ODDAMO** gostinski lokal - pizzerijo v bližini Mokronoga. ☎ (068)22-667 razen sobote in nedelje. 1739

GOSTILNO S TERASO, manjšim discom, ob cesti na Gorjance, oddam v najem. Pogoj: gostinec. Kuljaj, Gabrje 150, ☎ (068)85-617. 1761

SREDSTVO PROTI VOLUHARJEM. Komplet vsebuje 7 vložkov. Cena kompleta 280 SIT in PTT. Pošljemo po povzetju. Naročila sprejemamo na ☎ (068)52-888 in 51-696. 1764

ODDAM gostinski lokal, 150 m², z vso opremo. Naslov v oglašnem oddelku.

STAREJŠI človek išče žensko za pomoč v gospodinjstvu nekaj ur dnevno. ☎ 24-443. 1773

PRI ZDRAVILIŠČU v Dolenjskih Toplicah oddamo sobo za lokalček. ☎ 65-086. 1784

POSLOVNI PROSTOR, namembnosti mesnice, oddam. ☎ (068)21-466. 1814

POSLOVNE PROSTORE, 145 m², v Dolnji Prekopi (bivša Iskra), primerne za kakršnokoli dejavnost, oddam. ☎ 42-419. 1814

V **NAJEM VZAMEM** poslovni prostor v Novem mestu. Pogoj telefon. ☎ 22-516, dopoldne. 1817

ODDAM KOŠNJO v Črešnjicah. ☎ 28-506. 1843

službo dobi

RAZLIČNE VRSTE samostojnih del na domu. Podrobna navodila z naslovi za nabavo materiala in prodajo blaga vam pošljem po pošti. Kerec, poštno leteče, 61261 Ljubljana - Dobrunje. 1720

KUHARICO ALI NATAKARICO honorarno zaposlim. ☎ (068)21-106. 1740

GOSTILNA ZLATA GOS nudi zaposlitev. Ponudbe na ☎ (0608)60-199. 1745

KUHARJA ALI KUHARICO in natakarja zaposlimo. ☎ 58-714, od 15. ure dalje. 1758

SPOŠTOVANE GOSPE! Želite dobro zaslužiti, imate avto in telefon? Kličite ☎ (066)76-476. 1760

ZANESLJIVO DEKLE dobi delo v okrepčevalnici v Krškem. ☎ (0608)31-888 in 32-224. 1783

IŠČEMO DEKLE za delo v bifeju. ☎ 51-028. 1786

HONORARNO ZAPOSILIMO DEKLE za delo na terasi. Bistro PA-PI, ☎ 23-418. 1790

IŠČEMO POTNIKE za prodajo tekstila na terenu. Potreben lasten avto. Prosti vikendi! ☎ (068)85-325. 1791

HONORARNO ZAPOSILIMO DEKLE za delo v strežbi. Ponudbe pod Šifro: »OKOLICA NOVEGA MESTA«. 1794

ZA PRODAJO POHIŠTVA na terenu honorarno zaposlimo zastopnike. ☎ (068)22-802, interna 396. 1802

POTREBUJEMO še nekaj potnikov za prodajo tekstilnih izdelkov na terenu. Možna je tudi redna zaposlitev. Kličite po 15. uri na ☎ 23-977! 1803

REDNO ALI HONORARNO zaposlim dve natakarici, lahko tudi študentki. Stil Bar, Krško, Benje Bojan, C. 4. julija 104. ☎ (0608)33-549. 1804

FIRMA LEO, D.O.O., Boštanj 56 e, ☎ (0608)81-783, zaposli komercialista na terenu za območje Dolenjske za prodajo tekstila in blaga široke potrošnje. 1810

ŽENSKO, NEVEZANO, za pomoč v gospodinjstvu in varstvo dveh osnovnošolcev iščem. ☎ 23-886. 1812

DEKLETA za delo na letnem vrtu v Novem mestu zaposlimo. ☎ 22-366. 1816

PRIJETNO, prijazno, sposobno deklo dobi delo za šankom. ☎ (068)48-303, dopoldne. 1823

SAMO RESNIM nudimo 30 % provizijo za vestno delo na terenu. ☎ (068)24-573. 1828

POTNIKE za prodajo tekstilnih izdelkov iščemo. ☎ 28-426 ali 86-187. 1832

BIFE VIKTOR, ob Težki vodi zaposli natakarico. ☎ (068)27-280. 1846

NUDIMO REDNO in honorarno zaposlitev. ☎ (068)50-356 v četrtek in petek zvečer. 1848

TAKOJ ZAPOSILIMO PRODAJALCA, po možnosti z izkušnjami s področja barv in lakov. Informacije dobite med 7. in 9. uro na ☎ (068)52-407. 1814

Prej smo imeli socializem z eno velikansko napako, zdaj imamo demokracijo s tisoč napakicami. (Petan)

Lahko je nasiti tistega, ki je lačen kruha, težko pa tistega, ki je lačen denarja. (Ljudski pregovor)

Slovenska tipika: stari študentje in mladi upokojenci. (Jurijč)

Čisti računi - revni prijatelji. (Fridauer)

ZAHVALA

V 69. letu nas je zapustil dragi mož, oče, brat, stari oče in stric

FRANC SOLCE

Zabukovje 8, Raka

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, sv. maše ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu župniku za obred in raškim pevcom.

Žalujoči: vsi njegovi

V SPOMIN

JULIJU MATEKOVIČU

Boleča je resnica, ki nas spominja na žalostni 4. maj, ko nas je za vedno zapustil naš ljubi in skrbni mož, ate in stari ate. Hvala vsem, ki mu pri našate cvetje, prižigate svečke ter stojite ob njegovem grobu in ga imate v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustil dragi mož in oče

PETAR MAGOVAC

iz G. Lokvic

Iskreno se zahvaljujemo osebju Doma počitka, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Pepca, sin Branko z družino ter drugo sorodstvo

V SPOMIN

2. maja je minilo leto dni, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče

JOŽE ŠTUKELJ

iz Doblič 14

Hvala vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče na njegovem grobu.

Vsi njegovi najdražji

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

ANA PERPAR

Pod Cvingerjem 10, Dolenjske Toplice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in kolektivno Krka - zdravilišče Dolenjske Toplice, ki so nam izrekli sožalje, darovali sveče in cvetje. Zahvaljujemo se govornici g. Kotarjevi za poslovilne besede, pevcem iz Žužemberka in gospodu župniku za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste našo mambo spremili na poslednji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 64. letu nas je zapustil mož, oče, brat, ata in stric

FRANC AVGUŠTIN

iz Meniške vasi 10

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, nesebično pomoč in podarjeno cvetje. Enako se zahvaljujemo osebju intenzivnega oddelka Bolnišnice Novo mesto, govorniku za poslovilne besede, gospodu župniku za opravljen obred ter vsem, ki ste pokojnika pospremili k zadnjemu počitku.

Žalujoči: vsi njegovi

Miha Rukše

videl v gabski jami, bi se že zdavnaj poslovil od brezen in bi občudoval kaj drugega, kajti gabska jama ni ravno vzor čistoče in nedotakljenosti. Toda Miha se je spuščal znova in znova v jame in do danes ima za seboj več kot sto potovanj proti osrčju Zemlje. O svojem jamarstvu pravi tudi tole: "Življenje je precej kratko. Če ga pustiš na primer alkoholu, nimaš od tega ničesar. Če raziskuješ jame, ti to nekaj da."

Po skromnih jamarstvih začel pod Gorjanci je šel daleč naokrog, na primer v jame na Grmeču. S slovensko odpravo je pred leti celo zlezl v 1.022 metrov globoko špansko brezno Torco Uriello. Če sta ga skrivnostna notranost Grmeča in veličastna razpoka v španskih ilah dodobra vznemirila, je najbrž vse drugače nanj vplivalo Brezno na Kaninu, ki je Slovencem in drugim ostalo v spominu zaradi nesreče italijanskega jamarja. Miha je sodeloval v kaninski akciji, ko so reševali Italijana, in se strinja s tistimi, ki štejejo to reševanje za eno najtežjih tovrstnih akcij na svetu.

Zemlja, ki jo jamar opazuje od znotraj, je po Mihovem prepričanju ogrožena. Današnje obdobje tisočeriš odpadkov jo je umazalo ne samo na površini, ampak ji onesnažilo notranost, kar razkrijejo skoraj vsi spusti v kraške jame. Ljubiteljem narave, kar Miha gotovo je, se Zemlja sicer smili, vendar ji to ne pomaga prav veliko. Njeni prebivalci se v gonji za profitom polščajo na veliko žalost ekologov prav vsega. "Toda človek in Zemlja morata biti v takem odnosu, da je koristno za oba," je strpen Miha.

S tako neagresivno, čeprav pokončno držo so povezani Mihovi preostali konjički, ki delajo svet lepši. Bolj jih kot gromovniški sedemindvajsetletni Revovoz električar v prostem času rad planinari, se vozi s kolešom in fotografira. In spet ima vse, kar tako srečuje in vidi, svoj čar.

M. LUZAR

Saharski pesek nad našimi vami in mesti

Rumeni dež skorajda razdril sicer zgleden zakon

NOVO MESTO - Nemalo začuden so bili v sredo lastniki avtomobilov. Še v torek popoldan položeni avti so bili zjutraj videti, kot da so prevozili več sto kilometrov makadama. Toda prah ni bil običajen, prišel je nad mesto naravnost iz Afrike. Pa ne prvič.

Mnogi se še spominjo lanskega 25. marca in rumenega snega. "Ob takšnih pojavih so ljudje zaskrbljeni. Na spremembe v teh tudi za Zemljo kritičnih časih, gledajo prizadeto in jim ni vseeno. Mnogi se boje, da bi bili takšni pojavi lahko za človeka tudi nevarni," pove o pojavu, ki je v torek pozno popoldan zajel Slovenijo, dežurni meteorolog Hidrometeorološkega zavoda Slovenije inž. Andrej Pečenko in nadaljuje: "Ta dan so pihali jugovzhodni vetrovi in v Sahari dvignili prašne delce. To je pogosto običajen pojav, le redko pa je kombiniran z dežjem, kot se je to zgodilo 28. aprila." Mogoče bi bilo, da bi rumeni dež bil tudi posledica velike količine cvetnega prahu v ozračju.

Ko to objavljamo, so avtomobili povečini že brez puščavskih madežev, še dolgo pa jih bo pomnil mož, ki bi mu puščavski pesek kmalu razdril zakon. Ta večer se je z opranim avtom odpeljal po nujnih opravkih v mesto. Do jutra ni bilo nič narobe, ko pa je žena opazila tako prašen avto, je posumila na moževa kriva pota, kar je bilo dovolj za "puščavski vihar" v domači izbi.

J. P.

PILOV ŽUR

IVANČNA GORICA - Revija Pil že vsa leta spodbuja otroško ustvarjalnost tudi na področjih, ki niso strogo povezana s šolo. Tako že petič prireja tekmovanje najmlajših zabavnoglasbenih skupin pod nazivom Pilov žur. Letos se je na tekmovanje prijavilo 18 skupin, zato so pripravili dve prireditvi. Za skupine iz Dolenjske, Primorske in iz okolice Ljubljane bo Pilov žur v petek, 7. maja, ob 16. uri v Kulturnem domu v Ivančni Gorici, kjer se bodo predstavile skupine: Bigi Bogi iz Škoflje, Domino in Fru-Fru z Bizeljskega, Oktopus iz Šentvida pri Stični, Ou Key iz Sežane, Prvi poljub iz Globokega, Rok + Jurj iz Cerklj ob Krki, 3+3 iz OŠ Rakek in Trubarjurji iz Bistrice ob Sotli.

Teden cvička, kakršnega še ni bilo

Prireditev 21. teden cvička in 3. sejem vinogradniško-kletarske opreme bo od 27. do 30. maja v kostanjeviškem gradu - Cviček kandidat za slovensko predstavitevno vino

KOSTANJEVICA - Člani upravnega odbora Društva vinogradnikov Dolenjske so se dokončno odločili, da največje dolenjsko prireditev Teden cvička po 20 letih domovanja v novomeški občini preselijo v občino Krško. Organizatorji so omagali pod pritiskom tistih, ki tej prireditvi že leta niso bili naklonjeni. Da ne bi tudi v bodoče postali kršitelji javnega reda in miru, so v času, ko cviček postaja resen kandidat za slovensko deželno in predstavitevno vino, sklenili oditi drugam, kjer ga nerganje novomeških "purgarjev" ne bo oviralo na poti do ponovne uveljavitve.

V brk vsemu dogajanju v Novem mestu so prireditev prenesli v kulturno Kostanjevico. V enem največjih arkadnih dvorišč v srednji Evropi bo v objemu starega cistercijskega samostana iz 13. stoletja prostora za nekaj tisoč pokaševalcev. Te pričakujejo iz vse Slovenije, saj bodo pokašnje najbolj ocenjenih dolenjskih vin lahko povežali z ogledom stalnih zbirk slikarja in kiparja Franceta Kralja, Božidarja Jakca, Toneta Kralja, Jožeta Gorjupa, Zorana Didka, zbirko umetnin starih mojstrov iz Pletelij, umetniško zbirko Forme vive in še kaj.

Glavno pokroviteljstvo je prevzel lastnik gostilne in somelier Žolnir Oto Sešek, ki bo na prireditvi poskrbel za celotno gostinsko ponudbo. Tudi sam je vinogradnik z nekaj tisoč trtami v Zavodnah nad Kostanjevico in velik ljubitelj cvička. Zato na prireditev ne gleda s stališča finančnega uspeha. "Na prireditvi bo imel prvo besedo le cviček, ostala vina bodo obiskovalci dobili le na stojnici, kjer bo tudi pokašnje. Predstavili bomo vina vseh treh slovenskih vinogradniških pokrajin, vse to pa bo povezano z nastopi kulturnih skupin v samostanski cerkvi. To bo prireditev, ki bo drugačna tudi zaradi kraja dogajanja," pove Sešek. Na prireditve bodo letos prvič vabili tudi v glavnem mestu Slovenije.

Organizatorji obljublajo, da bo 21. Teden cvička skupaj s 3. sejmom vinogradniško-kletarske opreme spet največja dolenjska prireditev. Pričela se bo 14. in 15. maja s glavno pokašnje vzorcev vin dolenjskih vinogradnikov, se nadaljevala 27., 28. in 29. maja s pokašnje vin v kostanjeviškem gradu in končala v nedeljo, 30. maja, s skupščino dolenjskih vinogradnikov in podelitvijo medalj za kralja cvička in ostala nagrajena vina. Letošnja

štajerski, dolenjski in belokranjski vinogradniki s predstavniki petih občin, v katerih deluje Društvo vinogradnikov Dolenjske. To bi bila prava priložnost, da bi tudi vinogradniki Kostanjevice ustanovili svoje društvo. Pripravili bodo tudi okroglo mizo "Cviček kot slovenska in svetovna posebnost".

J. PAVLIN

V ŽOLNIRJEVI DOMAČI KLETI - V kleti Ota Seška (na sliki desno) ima prvo besedo cviček. Članom upravnega odbora Društva vinogradnikov Dolenjske je pripravil pravo malo degustacijo tudi ostalih vin, med katerimi je na prvem mestu pozna trgatav renskega rizlinga, muškata, vino barik, laški rizling in še nekatera. (Foto: J. Pavlin)

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR - Dolenjci svoje kraje in znamenitosti dobro poznajo in ruševine obzidja, za katerim se je prejšnji teden skrival grad Mehovo, je prepoznalo precej bralcev, ki sodelujejo v naši nagradni igri. Pravilno je odgovorila tudi Marija Akseptijević, Zalag 16, p. Novo mesto, ki ji je žreb naklonil 3.000 tolarjev. Za žrebanje naslednje uganke bodo prišli tokrat v poštev vsi, ki bodo napisali, kje stoji spomenik, nad katerim so se prejšnji četrtek neznanči vandalsko znesli. Izpolnjene kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto, do ponedeljka, 10. maja.

Kje stoji spomenik?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala psihologinja Irena Mohorovič.

Halo, tukaj je bralec Dolenjsca!

Neslovenski napisi na nagrobnih spomenikih v Metliki - Izletnikovega sprevodnika obtožila grdega obnašanja - Pomoč revnim Krčanom - Pohvala za trgovke v Ločni

Najbrž je lepo vreme zaposlilo ljudi z drugimi opravili, saj so dežurnega novinarja malo klicali. Slavka iz Metlike je povedala, da je v Slovenskih novicah z veseljem prebrala, da Metlika še ni hrvaška. Toda ob obisku metliškega pokopališča ni povsem prepričana, da je mesto še slovensko. "Na pokopališču so napisani v srbohrvaščini. Večina napisov v tem jeziku je na starih spomenikih, vendar so tudi na novem delu pokopališča," je povedala. Moti jo tudi to, da si nekateri postavljajo tako bahaške spomenike, zato predlaga, da bi imeli vsi mrtvi enaka nagrobna obeležja.

Potnica iz Posavja je opisala vožnjo z avtobusom. Štirinajstega aprila je prišla na Izletnikov avtobus Kozje-Brežice, ki prihaja v Krško ob 6.30 zjutraj. V Krškem na Vidmu so vstopili dijaki iz Brežic. Poiskali so stojišča, ker so bili sedeži polni. S torbo na rami so se po ozkem prostoru med sedeži premikali počasi in to je očito razjezilo sprevodnika, da

je prijel neko dekle za komolec in jo, kot že prej dva fanta, potisnil naprej. Pri tem je uporabil nič kaj lepe besede. Dekle mu je iztrgalo svojo roko, rekoč: "Znam hoditi sama." Sprevodnik je na to rekel: "Prekleta mularija hudičeva, še slokega prsta ne smeš hudiču pokazat." Ljudje so ga presenečeno pogledovali, dekle pa je z rdečico na obrazu obmolnilo. Potnica se sprašuje, če ne bi mogel sprevodnik nekoliko počakati. Če se mu je zares mudilo, zakaj tega ni mogel pokazati na način, ki bi bil primeren ljudem, ki delajo za ljudi in z njimi. "Zame je tako ravnanje in govorjenje sprevodnika neprimerno in bi sprevodnika poslala na tečaj lepega vedenja," je pribila potnica.

V Izletniku v Celju v torek niso vedeli ničesar o dogodku, ki ga je opisala potnica. Zanima jih, kako je bilo, in vabijo očitvidko, naj sporoči Izletniku, kaj se je zgodilo takrat na avtobusu. Njegov naslov je: Izletnik Celje, Aškerčeva 20, Celje.

Kot smo izvedeli, deluje podružnica Karitas že dve leti dokaj uspešno v Leskovcu pri Krškem. Po besedah Ludvika Žagarja, leskovskega župnika, je trenutno na zalogi nekaj hrane in oblek. Sodelavci Karitas obiskujejo bolnike, Karitas je organizirala tudi okroglo mizo o narkomaniji. Izvedeli smo, da Karitas deluje tudi na Vidmu. Verjamemo, da humanizem ne pozna meja in da bodo v teh podružnicah Karitas našli prijazno besedo in kaj pomoči tudi za revne Krčane.

Matjaž iz Smolenje vasi je pohvalil trgovke v Mercatorjevi blagovnici v Ločni. Tam je bil pozabil čeke. Trgovke so jih skrbno shranile in čez nekaj dni jih je dobil nazaj. Lepo se jim zahvaljuje.

V četrtek so sporočili tudi nekaj o rateški kanalizaciji in cesti na Krki, kar obravnavamo v časopisu na posebnem mestu.

L. M.

MILADOJKA YOUNEED - Je glasbena skupina iz Ljubljane, ki je začela delovati v začetku leta 1985. V letih 1985 - 1987 je izdala dve kaseti in imela koncerte v vseh večjih mestih Jugoslavije. V naslednjih dveh letih je skupina izdala dva LP-ja: Glastly beyond belife (1988), Bloodylon (1990). Leta 1988 in leta 1990 je bila izbrana za najboljšo YU skupino. Končan je nov material. Kasetna CD pa bo na voljo sredi maja. Konec maja bo skupina začela turnejo po Sloveniji.

VABLJENI NA JEZIKOVO NEDELJO!

SENOVO - V nedeljo ob 11. uri bo napočil veliki trenutek za vse tiste, ki so med letom pridno nategovali ali kako drugače pripravljali jezike. Ti so lahko goveji, svinjski, kokoški, kačji - samo da so užitni. Senovsko planinsko društvo, ki tako prireditev na Bohorju pripravlja že 16. leto, bo tri najdaljše, najtežje in najzvirnejše tudi nagradilo. Ker pri koči na Bohorju avtomobili niso zaželeni, smo vsem, ki jim je sprehod na Bohor preveliko breme, omogočili avtobusni prevoz. Avtobus bo odpeljal ob 7.40 z železniške postaje v Brestanici in bo ustavljal tudi pri Senici na Senovem in na Srebotnem.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prilistnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

HALO - ALO PIZZA!
(068) 24-415
ZARADI VAS

PREPREČEVALEC BEGA MOŽGANOV

Gospod Umič si je pridobil več nazivov. Pred njegovim priimkom je stalo napisano: doktor profesor magister. Predvsem pa se je imel za velikega Repičana. Da, celo za večjega, kot so se imeli vsi Repičani skupaj. Repičeva Draga mora ostati raj na Zemlji, je govoril po vaseh in ljudje so ga poslušali odprtih ust. Reke v Repičevi Dragi morajo ostati čiste, je razlagal po sestankih. V gostilni Pri debelem medvedu pa se je navadno razgovoril o turizmu. Tujcem imamo kaj pokazati: imamo bogato zgodovino, imamo kulturne spomenike, imamo

pestro folkloro. Gospod Umič ni ostal brez besed tudi tedaj, ko je bil govor o gospodarstvu. Razvijati moramo predvsem obrt. Lončarstvo in kovaštvo imata v Repičevi Dragi dolgoletno tradicijo. Ko je tekla beseda o šolstvu, je bil gospod Umič mehek kot vosek. Repičkim otrokom moramo ustvariti najboljše možnosti za učenje. Tu živi brihtna mladež in nikakor ne smemo dovoliti, da najnadarnejši ne bodo mogli v šole samo zato, ker nimajo bogatih staršev. Najpogostejše pa so se sukale misli gospoda Umiča okrog izobražencev.

Ne smemo dovoliti, se je razburjal, da bi šolani ljudje bežali iz Repičevine zato, ker jim v Belem mestu ponujajo več. Na vsak način moramo preprečiti beg možganov čez Zeleno gorjo! Ob takšnih izbruhih skrbi je navadno gospoda doktorja - profesorja - magistra Umiča vprašal delavec Jožič Repič: Zakaj pa ste vi, gospod Umič, odšli iz naše Repičeve Drage v Belo mesto? S svojim ogromnim znanjem bi lahko veliko pripomogli k razvoju naše Repičevine. Odgovoril ti bom z vprašanjem, Repič. Le kaj naj široko izobražen človek sploh išče v Repičevini?

TONI GAŠPERIČ